

Politiki za ohranitev didaktično-naravoslovnega centra v Bazovici

Deželni odbornik
De Anna predlagal
Bruslu program
Interreg med Italijo,
Slovenijo in
Hrvaško

Zgodba o tržaškem kovaču in anarhistu, ki je pokončno preživel najbolj burne dogodke dvajsetega stoletja

Arhitektura fakulteta v Gorici želi postati mednarodna šola

13 14

Primorski dnevnik

Časi zahtevajo dogovore v manjšini

SANDOR TENCE

Manjšinska politika je pogostoma nezanimiva, gotovo pa ni dolgočasna, posebno ne v zadnjih tednih. Škoda le, da se stvari »dogajajo« predvsem v javnih občilih, saj je javnih sporočil, pisem in izjav več kot konkretnih dejanj. A tudi javno sočejenje je, kot vemo, srž demokracije.

Če ostanemo »na tleh« je treba začeti pri manjšinskih ustanovah in Primorskem dnevniku. Iz Rima prihajajo glede tega v teh urah še kar protislovne novice. Na eni strani varčevalni ukrepi, na drugi pa že sprejeti obvezni, ki se jim italijanska vlada in parlament ne moreta kar tako izveriti. Sinoči je iz Rima prišla novica, da bo država najbrž kmalu »sprostila« letosnje prispevke, kar je nedvomno spodbudna novica za vse.

Eno so vsakdanji problemi manjšinske skupnosti, drugo pa razvojne perspektive, čeprav se pri teh vprašanjih sedanjost prepleta s prihodnostjo, včasih žal celo s preteklostjo. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je na predstojnični seji svojih vodstvenih tel es ugotovila, da trenutno (še) ni pogojev za skupno načrtovanje prihodnosti. Škoda, a takšna je pač situacija. To pa ne sme preveč vplivati na dogovarjanje in na potrežljivo iskanje skupnih imenovalcev, čeprav so ti nižji, kot bi razmere zahtevali.

Politika in politiki imajo hvaležno nalogo, ko gre vse dobro, težjo pa, ko se stvari zapletajo in ko kriza trka na vrata (in na žep). Prave politike se spozna v težkih časih, tudi v slovenski manjšini.

DOLŽNIŠKA KRIZA - Na dvojni vrh EU in skupine evra za reševanje evropske valute

Berlusconi danes v Bruselj z ohlapnim dokumentom

Severna liga se upira pokojninski reformi - Vlada na robu krize

TRST - Včeraj izbruhnil dijaški protest proti vladni politiki

Delna zasedba in samouprava tudi na nekaterih slovenskih šolah

TRST - Tudi na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu je včeraj izbruhnil protest proti vladni politiki varčevanja, ki je prizadela tudi šolsko področje. Na Liceju Franceta Prešerna so dijaki šolo delno zasedli, na Liceju Antona

Martina Slomška je bila samouprava, na zavodih Žige Zoisa in Jožefa Stefana pa zborovanje. Na italijanskih šolah so poskusili s popolno zasedbo, a jo je policija preprečila.

Dijaki slovenskih šol so v sporocil-

lu izrazili prepicanje, da varčevalni ukrepi v večji meri ogrožajo slovenske šole, zato zahtevajo spoštovanje mednarodnih pogodb in zaščitnega zakona ter avtonomijo slovenskih šol v okviru FJK.

Na 7. strani

lu izrazili prepicanje, da varčevalni ukrepi v večji meri ogrožajo slovenske šole, zato zahtevajo spoštovanje mednarodnih pogodb in zaščitnega zakona ter avtonomijo slovenskih šol v okviru FJK.

Na 7. strani

KOPRIVNO - Zaradi napačne ocene višine

Avtocisterna s plinom ujeta pod železniškim podvozom

S.T.

ITALIJA - Spodbudna novica za manjšino

Slovenci naj bi v kratkem dobili 2,5 milijona evrov

RIM - Slovenska manjšina naj bi v kratkem dobila 2,5 milijona evrov državnih prispevkov iz letosnjega državnega proračuna. Novico so nam sinoči sporočili iz pisarne senatorke Tamare Blažina, dočajanja pa neposredno sprembla tudi slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošić. Slovenija se je tudi v tem primeru vsekakor angažirala na najvišji ravni.

Italijanski parlament je v državnem proračunu 2011 vključil 5,3 milijona evrov za slovensko manjšino, v blagajne deželne uprave Furlanije-Julijske krajine, ki deli denar, pa je spomladsi prišlo le 2,8 milijona evrov. Zaradi tega je deželna vlada na pobudo pristojnega odbornika Elia De Anne razdelila manjšinskim ustanovam polovico načrtovanih prispevkov. V Rimu in tudi na Deželi so trdili, da je pri prenosu denarja iz državne v deželno blagajno prišlo do biro-

kratkih in ne do političnih zapletov. To je predsednik Dežele Renzo Tondo prejšnji dan pojasnil tudi deželnemu svetniku Igorju Gabrovcu. Sedaj se - kot kaže - zadeve rešujejo, odločilnega pomena pa bo menda bližnje potovanje v Rim glavnega tajnika Dežele FJK Danieleja Bertuzzija, ki mu je Tondo povabil načelo, da reši ta zaplet. V bistvu gre za zaplet v birokratskem postopku prenosa denarja iz Rima v Trst, ki naj ne bi bil vezan na varčevalne ukrepe ministra Giulia Tremontija.

Če se problem letosnjega državnega financiranja Slovencev v Italiji bliža rešitvi, ostaja odprt vprašanje prispevkov za prihodnje leto. V t.i. paketu za stabilizacijo javnih izdatkov piše, da bo slovenska manjšina v letu 2012 iz Rima dobila 2,8 milijona evrov.

S.T.

SREDA, 26. OKTOBRA 2011

št. 253 (20.268) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 včas Zatrz na Cerkničem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskom pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montečchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

Poštnina plačana v gotovini

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

11026

NEW YORK - Po dveh dneh boja in 16 krogih Azerbajdžan novi član Varnostnega sveta

Opogumljajoči odzivi po izstopu Slovenije iz tekme za VS ZN

Domača politika je to odločitev večinoma označila za pričakovano - Časten boj

NEW YORK - Slovenija je v ponedeljek zvečer po dveh dneh boja z Azerbajdžanom in 16 krogih volitev odstopila od kandidature za sedež v Varnostnem svetu ZN v letih 2012 in 2013. Domača politika je to odločitev večinoma označila za pričakovano, saj je Slovenija že precej zaoštala. Vseeno pa se Slovenija s častnim bojem nima česa sramovati, menijo.

Zunanji minister Samuel Žbogar je - potem ko je priznal poraz na volitvah za sedež v VS ZN - v pogovoru s slovenskimi novinarji v New Yorku izrazil zadovoljstvo s potekom kandidature, ne pa tudi s končnim rezultatom. Kritiziral je negativno kampanjo Azerbajdžana na račun Slovenije, predvsem očitke, da bi Slovenija z izvolitvijo postala peta članica EU v VS ZN.

Slovenijo so na koncu podpirale države EU in ZDA. "Grenko spoznanje teh volitev je, da ima EU problem v Generalni skupščini. Zaradi sedeža, ki smo ga iskali, zaradi Libije, zaradi Sirije in drugih razlogov," je dejal Žbogar. Kljub končnemu porazu pa je izpostavil še sam pomen kampanje za prihodnjo slovensko zunanjost politike. "Sama pot je bila koristna. Slovenijo smo odpriči dlje do sosednjih držav, izven EU in upam, da bomo s tem nadaljevali, čeprav so nas določene države razočarale," je dejal Žbogar.

Predsednik republike Danilo Türk je slovenski diplomaciji izrekel priznanje. Diplomatske naloge Slovenije so bile po mnenju Türkova opravljene korektno in kvalitetno, izstop iz tekme pa časten. Z rezultatomi sicer ne moremo biti zadovoljni, a je ta posledica političnih okoliščin, je dejal predsednik Türk. Med političnimi okoliščinami je izpostavljal predvsem dejstvo, da je EU v ZN začela dozvoljati precej kritik in da so države EU izpostavljene zelo kritični in politično motivirani presoji. EU bo zato po njegovem verjetno moralala poštovno razmisljiti, kako izboljšati svoj položaj znotraj ZN.

Drugi del političnih problemov je po Türkovi besedah pri nas doma, saj je Slovenija v času priprav na predčasne volitve. Kot je spominil, je mesec dni pred volitvami za VS ZN v Sloveniji prišlo do nezaupnine vladi ter kritičnih razprav o različnih temah, tudi o udeležbi ministra Žbogarja na konferenci neuvrščenih v Beogradu, s čimer so bili povezani očitki, da Slovenija ne vodi pravilne zunanje politike. Vse to je po njegovem konkurenca Slovenije uporabila v svoj prid.

Med parlamentarnimi strankami so večinoma ocenili, da je bil odstop Slovenije po zaostanku pričakovani, vseeno pa

so izrazili obžalovanje, da Sloveniji ni uspeло priti v VS ZN. Prvak SD in premier Borut Pahor je ocenil, je Slovenija kljub temu, da ni bila izvoljena v VS ZN, svojo kandidaturo predstavila tako, da je ugled, ki ga ima, še dodatno okrepila. Predsednik SDS Janez Janša je ob obžalovanju, ker Slovenija ni dobila sedeža v VS ZN, izrazil upanje, "da bo poraz prinesel streznitev in realen pogled na težo slovenske zunanje politike danes".

Vodje poslanske skupine Zares Franco Juri je čestital ministru Žbogarju in diplomatski ekipi v New Yorku. "Slovenija nima nafta, Slovenija je kandidirala v bistveno bolj težavnih pogojih kot Azerbajdžan in ne vidim v tem nobene posebne tragedije. Naš ugled zaradi tega ni manjši," je menil.

Na izvolitev Azerbajdžana v VS ZN so se odzvali tudi v EU. Kot je dejala tiskovna predstavnica visoke zunanjepolitične predstavnice EU Catherine Ashton, Maja Kocijančič, bili bili v EU zadovoljni, če bi Sloveniji uspelo postati nestalna članica VS ZN. (STA)

Slovenski zunanj minister Samuel Žbogar je zadovoljen s potekom kandidature, ne pa z rezultatom

ARHIV

KOROŠKA - Slovenska manjšina

Inzko za prihodnje leto napovedal volitve v NSKS

CELOVEC - Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentin Inzko je za leto 2012 napovedal volitve v svoji organizaciji. Kot je dejal po seji Zbora narodnih predstavnikov (ZNP), ki ga vodi Jože Wakounig, »bomo na teh volitvah dokazali, da smo najmočnejša organizacija koroških Slovencev«. Na kakšen način bo NSKS izvedel volitve, Inzko še ni povedal, kot se tudi ni izjasnil, ali bo ponovno kandidiral za mestno predsednika.

Kot je znano, Inzko na vrh NSKS ni prišel z volitvami, na katerih bi člani organizacije direktno volili predsednika, temveč ga je skupaj z ostalimi člani predsedstva izvolil 48-članski ZNP. Vodstvo organizacije je Inzko prevzel še pred dobrim letom dni, potem ko je prejšnja ekipa na čelu s Karlom Smoljcem kolektivno odstopila in celo predlagala razpust organizacije. ZNP je ta načrt zavrnil in za novega predsednika soglasno izvolil Inzko.

Kot je še povedal Inzko, so na za javnost zaprti seji najvišjega gremija odločanja v NSKS temeljito ovrednotili delo krovne organizacije v zadnjih mesecih in obenem začrtali smernice za prihodnost (»Quo vadis, NSKS?«).

Ker je bila prva seja po sprejetju kompromisne rešitve o dvojezičnih krajevnih napisih in skleniti memoranduma z vladama na Dunaju in v Celovcu, je bil dobrošen del časa seveda namenjen prav tej tematiki. Ob tem je predsednik NSKS poudaril, da so novi dodatni dvojezični napisi za koroške Slovence zagotovo »razlog za veselje in zadovoljstvo, obenem pa si Narodni svet želi tudi dosledno uresničitev vseh ostalih dogоворov, ki so za-

pisani v memorandumu. In to v tesnem sodelovanju s predstavnikom manjšine in ne brez nje.« Pri tem je še spominil na ravnanje vlade po podpisu memoranduma pri tablah in uradnem jeziku.

Vidna nemško-slovenska krajevna imena so prvi pozitivni korak v pravo smer, sedaj pa morajo slediti še dvojezični kažipoti, objavljeni dogovor o sistemski rešitvi financiranja slovenske Glasbene šole, zagotovitev financiranja zasebnih dvojezičnih otroških vrtcev in - kot še posebej pomembno poglavje - tudi nov Zakon o narodnih skupnostih v Avstriji.

V zvezi z najnovježimi incidenti nad dvojezičnimi tablami na južnem Koroškem pa je predsednik NSKS pristavil, da ni bilo pričakovati, da bi se klima v deželi tako bliskovito spremenila, kot to trdijo nekateri v manjšini in tudi določeni koroški politiki ob vsaki priložnosti. »To je proces, ki dolgo traja, ki potrebuje veliko časa in ki se izraža v majhnih korakih. Temelji za izboljšanje klime v deželi so bili položeni že pred desetletji, npr. s sinodo krške škofije o sožitju vernikov na Koroškem leta 1972, velike zasluge za razvoj v pravo smer pa imajo tudi številne manjšinske ustanove kot Dom prosvete v Tinjah, številne osebnosti iz vrst koroških Slovencev in večinskega naroda, slovenska in dvojezična društva in tudi določeni mediji. Še najmanj pa organizacije, ki so bile v preteklosti najbolj sovražne do slovenske manjšine in sedaj trdijo, da so bili oni tisti, ki so prebili led,« je Inzko kritiziral koroški Heimatdienst in njegovega predsednika Josefa Feldnerja, ne da bi ju imenoval.

Ivan Lukanc

AVSTRIJA - Ob današnjem državnem prazniku

Spomin na žrtve nacizma in poziv k nadaljnji krepitvi sožitja

Številne dvojezične prireditve po južni Koroški – Osrednja svečanost danes v Celovcu

CELOVEC - Osrednja prireditve ob avstrijskem nacionalnem prazniku, ki jo danes prireja odbor Memorial Kärnten/Koroška s soprireditelji pri spomeniku na pokopališču v Trnji vasi pri Celovcu, bo tudi letos potekala v znamenju kulturnega spominjanja na žrtve nacizma. Na prireditvi se bodo poselje poklonili spominu na Jurija Pasterka in Franca Pasterka-Lenarta iz Lobnika pri Železni Kapli, kajti njuno življenje povezuje dva vidika zgodovine koroških Slovencev v času nacizma - odpor in pobeg iz nemške vojske.

Predsednik odbora Memorial Kärnten/Koroška, nekdanji kulturni urednik slovenskih sporedov na ORF Horst Ogris, je že pred slovesnostmi ob nacionalnem prazniku posebej izpostavil nekaj koroških vidikov, zaradi katerih je danes toliko bolj pomembno po eni strani zapolnjevanje temnih lis zgodovine, po drugi s kulturo spominjanja dvigati zavest javnosti za žrtve nacizma. Mnogo v tem sklopu je po mnenju Ogrisa prav zadnje oz. to leto prispevala literatura - Peter Handke z dramo »Immer noch Sturm« (Še vedno vihar), Maja Haderlap pa z romanom »Engel des Vergessens« (Angel pozabe).

Ob spominu na žrtve nacizma, na katere spominjajo v jeklu in steklu celovškega spomenika zapisana imena, še poudarja, da je namen spominske svečanosti predvsem tudi, da svari pred nevarnostmi sovraštva do tujev, rasizma in antisemitizma.

Že pred današnjo komemoracijo je včeraj zvečer odbor skupaj z Inštitutom Roberta Musila vabil na predavanje z diskusijo, na katerem je znani avstrijski zgodovinar in publicist

Predsednik odbora Memorial Kärnten/Koroška Horst Ogris

I. LUKAN

Peter Huemer spregovoril o avstrijski politiki, zasnovani po letu 1945, ki pa vpliva do danes. Številna slovenska kulturna društva na južnem Koroškem pa so tudi letos nadaljevali s prireditvami pod dvojezičnim gesлом »Dober večer, sosed – Gueten Abend, Nachbar«. Njihov osrednji namen je krepitve sožitja med manjšino in večinskim narodom na Koroškem.

Avtstria praznuje nacionalni praznik v spomin na sprejetje zakona o trajni neutralnosti države 26. oktobra 1955. (I.L.)

KOPER - Venci pred spomeniki

Od jutri slovesnosti ob spominu na mrtve

KOPER - Tudi pred letosnjim Dnevom spomina na mrtve bodo občinske, krajevne in druge organizacije pred spomenike polagale vence. Po običaju bodo v koprski občini v organizaciji Generalnega konzulata Republike Italije jutri ob 9. uri venec najprej položili pred spomenik padlim v Škocjanu, poleg zatem pa še na koprsko pokopališče.

Istega dne bodo komemorativne slovesnosti in polaganje vencev, ki jih organizirajo tri obalne občine, tukajšnje borčevske organizacije, društvo Sever in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Istru, tudi v sosednji Italiji. Koprská delegácia, ki jo bo vodil podžupan Alberto Scheriani, v njej pa bo še občinski svetnik Anton Sadin, bo ob 14.30 venec položila pri spomeniku padlim v Miljah, ob 15. uri v Dolini, ob 15.30 na Katinari, ob 16. uri pa se bo udeležila osrednja

Zahod Slovenije naj bi zajelo močnejše deževje

LJUBLJANA - Zahodno Slovenijo bo po napovedih Agencije RS za okolje (Arso) zajelo močnejše deževje. V hribovitem svetu naj bi do jutri zjutraj padlo od 100 do 200 litrov dežja na kvadratni meter. Največ padavin bo v zgornjem Posočju, intenziteta dežja bo največja v danes dopoldne in sredi dneva. V sredo je pričakovati porast vodotokov in poplavljanie obale. K porastu vodotokov bo dodatno prispevala taleča se snežna odeja, saj se bo meja sneženja dvignila nad nadmorsko višino 2000 metrov. Ob tem bo povečana tudi nevarnost zdrsa zemeljskih plazov.

Danes dopoldne bodo reke na širšem območju zahodne Slovenije pričele naraščati in tekom dneva bodo dosegli velike pretoke. Posamezne reke lahko presežejo opozorilne vodostaje. Tudi gladina morja na mareografski postaji v Kopru bo danes med 8. in 10. uro presegla opozorilno višino 295 cm, morje pa bo poplavilo nižje dele obale.

Slovo od Toneta Pavčka tudi v koprski knjigarni Libris

KOPER - »Poslovil se je naš dragi prijatelj Tone Pavček. Poklonili se mu bomo z branjem njegovih pesmi in proze. Njegove besede bodo odzvali v koprski knjigarni Libris v petek ob 18. uri. Obiskovalce bomo povabili k branju njegove proze in pesmi, ki so jih najbolj dotaknile.« Ta so vabilo zapisali v Librisu in dodali verze iz četrtega dela Pavčkove knjige Čas duše, čas telesa: /Ko prehodiš, romar, pot od zore do mraka, premineš svoje pokrajine, prideš na rob noči. Čez je neznano kaj. Nova največja neznanka: pokrajina večnosti. Je to razpad ali vstajenje, uničenje ali poveličanje? Ničesar o tem ne vemo, vemo samo, da neznana, tuja in neumljiva pokrajina večnosti sprejema ponujeno roko pokrajino rojstva in da skleneta krog potovanj.«

Iz prodaje umaknjena Žitova pšenična polnozrnata moka

LJUBLJANA - Skupina Žito je iz prodaje umaknila pšenično polnozrnato moko blagovne znamke Dobro. Gre za kilogramski izdelek s štartno kodo 383870002539 in rokom uporabnosti do 14. 6. 2012, ki je okužen s skladničnim škodljivcem, drobnim hroščkom, so včeraj sporočili iz Žita. Okužen izdelek lahko potrošniki zamenjajo na mestu nakupa ali na naslovu proizvajalca (Ljubljana, Šmartinska 154). Za vse dodatne informacije se lahko potrošniki obrnejo tudi na elektronski naslov: info@zito.si ali na telefonsko številko 080 30 02.

NABREŽINA - Seja deželnega in pokrajinskih svetov manjšinske krovne zveze

SKGZ: Dogovarjanje je nujno potrebno, na spremembe pa bo treba še čakati

»S Svetom slovenskih organizacij trenutno ni mogoče načrtovati prihodnosti, treba pa je skupno reševati probleme«

NABREŽINA - Slovenska kulturno-gospodarska zveza je na zasedanju deželnega in pokrajinskih svetov izrazila veliko nezadovoljstvo in tudi nelagodje s politično situacijo v slovenski manjšini. Namesto iskanja skupnih poti, ki bi jih zahtevala vse hujša finančno-gospodarska kriza, smo priča sporom in polemikam, ki šibijo celotno skupnost. V SKGZ menijo, da trenutno s Svetom slovenskih organizacij ni mogoče načrtovati prihodnosti manjšine, z drugo krovno organizacijo pa se je treba, kljub težavam, še naprej dogovarjati in sporazumevati o perečih problemih, začenši s finančno stiskom kulturnih ustanov.

Pavšič: Sprememb še ni na obzorju

Položaja v manjšini ne sodimo po časopisnih polemikah, ki so sicer »termometer« situacije, pač pa po dogajanjih, je uvodoma dejal predsednik Rudi Pavšič. Reform, ki jih je izpostavila programska konferenca SKGZ-SSO, očitno ne bo mogoče izpeljati. Do nekaterih sprememb pa bo nujno moralno priti, drugače bodo o nas odločali drugi. Pavšič je omenil Rim in Ljubljano. V zvezi s tem je predsednik SKGZ napovedal dogovarjanje z vsemi, ki hočejo, da se nekaj spremeni. Krizni časi bi zahtevali enotnost, prav sedaj pa se napetosti stopnjujejo. »Naša organizacija vsekakor ne bo dočivala olja na ogenj in bo vztrajala pri dogovarjanju o življenjskih vprašanjih Slovencev,« je dodal Pavšič. Potrebna je neka sinteza stališč s SSO oziroma skupnin imenovalec, ki ne bo visoko uvrščen na lestvici, bo pa vendarle skupen, kar ni malo.

Komisija SSO-SKGZ miruje in stagnira

Sestlanska delovna skupina SSO-SKGZ, ki naj bi izdelala vsaj nekaj predlogov za reorganizacijo manjšinske organiziranosti, miruje oziroma stagnira. Kot so v Nabrežini povedali člani iz vrst SKGZ se po poletju komisija sploh še ni sestala in ne vemo, kdaj se bomo spet srečali, sta poudarila Livio Semolič in Ace Mermolja. V SKGZ čakajo na odgovore druge krovne zvezze, zamude jih skrbijo, še vedno pa upajo, »da so pri SSO dodatno razčistili vse dvome in da bo komisiji končno omogočeno delovanje v korist celotne skupnosti.«

Pesimizem nikakor ne sme prevladati

V razpravi, ki je sledila Pavšičevim uvodnim besedam, je bilo slišati več mnenj in predlogov. Igor Tuta je tako dejal, da mora SKGZ tudi v teh razmerah ohraniti svojo krovnost, ki jo on pojmuje, da mora organizacija povsod in do zadnjega iskati dialog za dobrobit Slovencev. S tem je soglašala tudi senatorka Tamara Blažina. Dodala je sicer, da težko sodeluje s tistimi, »ki jo v javnosti dnevno obrekajo.« Manjšinska politika bi se moralu po njenem sedaj osredotočiti na finančna vprašanja in na zelo slabe novice, ki s tem v zvezi prihajajo iz Rima, še posebej za prihodnje leto. Od Dežele bi lahko zahtevali, da nam anticipira manjkajočih 2,5 milijona evrov iz letosnjega državnega proračuna, je dejala senatorka.

Deželni svetnik Igor Kocijančič je razkril nekatere podrobnosti zadnjih sestankov skupnega predstavništva. Dejal je, da stranka Slovenska skupnost pogojuje vse izbire za zahtevo, da se vsa manjšina opredeli za »takšna državna volilna pravila, ki bi SSk zagotovila tudi mandat v italijanskem parlamentu.« To se Kocijančič zdi nedopustno, treba pa je vztra-

jati na poti sprememb in uresničiti tiste predloge, ki so uresničljivi.

Sedanja apatičnost je za manjšino nevarna, je bilo slišati v razpravi. Nekateri so pri tem navedli primer glasbenega šolstva, ki bi ga lahko brez večjih težav reorganizirali, za kar pa ni volje in tudi ne poguma.

Kako dobiti neko sintezo med Slovenci?

Boris Peric (a ne samo on) pogreša v naši skupnosti neko vsemajšinsko telo, ki bi lahko vsaj o življenjskih vprašanjih odločalo v imenu večine Slovencev. V njem ne bi sedeli le zastopniki SKGZ, SSO in političnih strank, temveč vsi, ki nekaj predstavljajo. Peric je izrecno omenil šolo in katoliško Cerkev, za to pa bi bile potrebne volitve v manjšini. Mermolja se s to Pericevo idejo načelno strinja, volitve pa zahtevajo zelo jasna pravila. Tudi tista poglavita, da opcija, ki ne prevlada, spoštuje voljo večine. To je srž demokracije.

S.T.

Udeleženci ponedeljkovega seje Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Grudnovi dvorani v Nabrežini

KROMA

NABREŽINA - Poudarek s seje Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Peric: Tudi na področju nepremičnin in gospodarstva nam ni treba nič skrivati

NABREŽINA - Na poneljkovi seji Slovenske kulturno-gospodarske zvezi je tekla beseda tudi o gospodarskem in nepremičinskem premoženju krovne organizacije. »Seja o teh vprašanjih je bila načrtovana že spomladi in ni vezana na zadnje medijske polemike o teh zadevah,« je dejal Rudi Pavšič preden je predal besedo Borisu Pericu, sicer gospodarstveniku, predvsem pa predsedniku finančne družbe KB 1909.

Peric je podal zelo podrobni zgodovinski oris gospodarskih doganj med Slovenci na Tržaškem in Goriškem od konca 19. stoletja do razpada t.i. družbenega gospodarstva in propada TKB. Za poznavalce gre v glavnem za znana dogajanja, SKGZ pa bo Peričev pregled strnila v pisano poročilo in ga ob-

BORIS PERIC

KROMA

javila. »Da bodo predvsem mladi obveščeni o dogajanjih, ker nimamo kaj skrivati ali prikrivati,« je poudaril Pavšič.

Nepremičinsko premoženje SKGZ sloni na družbah Dom (tržaška pokrajina) in Alpe (goriško območje). SKGZ je preko finančnih skladov trenutno lastnik približno 30 odstotkov družbe KB 1909, pre-

ostala lastnina družbe s sedežem v Gorici pa je razvijana oziroma, kot se temu pravi, kapitalsko razpršena.

Po Peričevem mnenju sta v Trstu lastninsko gledano »problematična« stavba Kulturnega doma in poslopje v Ul. Montecchi, kjer med drugim domuje Primorski dnevnik. Kulturni dom je Italija zgradila kot reparacijo za požgani Narodni dom, polovico denarja za gradnjo pa je vseeno prispevala Jugoslavija. Stavba je formalna last družbe Dom, po mnenju SKGZ pa bi bilo treba njeno lastnino prenesti na slovensko manjšino. Ali pa na javno upravo, kot se dogaja z italijanskimi gledališči, so menili drugi.

Stavbo v Montecchijevi ulici je zgradila Ciril-Metodova družba, ki pa po drugi svetovni vojni ne obstaja več. Nato si je poslopje zakonito pri-

posestvovalo Založništvo tržaškega tiska. Lastnik stavbe je sedaj Jadranska finančna družba. ZTT je vajo ogromno investiral, verjetno je vložil več denarja, kot je vredna nepremičinja, je dejal Peric.

Igor Kocijančič, ki je tudi predsednik ŽŠ Bor, je načel vprašanje prihodnosti Stadiona 1. maj, kategrega lastnik je družba SIS (Bor, kulturno društvo Slavko Škamperle, Tržaška Matica in en posameznik). Kocijančič je napovedal bližnjo likvidacijo družbe SIS in njeno fuzijo z družbo Dom. Menda gre za formalnost, čeprav vsebinsko gledano ostaja še kar odprta bodoča namembnost Stadiona 1. maj v luči vloge Slovencev v predmestjih in v mestu Trst. A to je zgodba, ki že presegajo »nepremičinsko« razpravo.

S.T.

PROMET - Zaprli so jo zaradi skal na cestišču

Cesta čez Ljubelj spet prevozna

CELOVEC - Cesta med Koroško in Slovenijo čez mejni prehod Ljubelj, ki je bila zaradi podora skal, težkih 120 oziroma 60 ton, zaprta za ves promet, je spet prevozna. Deželni geolog Richard Bák je

po ogledu kraja dogodka ocenil, da nevarnosti nadaljnega padanja kamenja ni in je zato cesto spet odprt za ves promet. Parkirišče ob cesti, na katerem sta obležali mogočni skali, pa ostaja zaprto. (I.L.)

NABORJET - Predstavitev v soboto

Štirijezični DVD o rezijanski lisici

NABORJET - V soboto ob 18. uri bodo v Beneški palači v Naborjetu predstavili štirijezično DVD risanko o rezijanski lisici z naslovom »La volpe di Resia, Ta rozajanska lisica, Lasica ad Rezie, Rezijanska lisica.« Za izdajo DVD-ja je poskrbela Gorska skupnost za Guminško, Železno in Kanalsko dolino s sredstvi, ki jih Dežela Furlanija-Julijška krajina na podlagi

deželnega zakona za zaščito slovenske jezikovne skupnosti (št. 26/2007) namenja za ohranjanje in ovrednotenje slovenskih krajevnih narečij, ki se govorijo v različnih predelih videmske pokrajine. (NM)

FJK - Predlog deželnega odbornika Elia De Anne za novo finančno perspektivo EU

Program Interreg med Italijo in Slovenijo razširiti na Hrvaško

V Bruslju pozitiven odziv na pobudo - Konec novembra v Gorici posvet o EZTS

Odbornik Elio De Anna ARHIV

TRST - Evropska komisija je ugodno sprejela predlog deželnega odbornika FJK za mednarodne odnose Elia De Anne, da bi v finančno perspektivo EU 2014-2020 uvrstili nov program Interreg s protagonistami Italijo, Slovenijo in Hrvaško in z aktivno vlogo Furlanije-Julijske krajine. Novico je iz Bruslja prinesel predsednik deželnega odbora Renzo Tondo, ki je imel v ponedeljek do poznega večera srečanja z najvišjimi upravnimi predstavniki Evropske komisije.

Tondo se je v Bruslju mudil v zvezi z začetkom nove sezone aktivnosti in projektiranja v okviru evropskih programov. V interesu naše dežele so projekti, ki bi s skupnimi iniciativami pospešili razvoj tako Italije oziroma Furlanije-Julijske krajine kot njenih sosedov, hkrati pa bi zagotovili nadaljevanje že pred časom vzpostavljenih plodnih odnosov. Kot je povedal Tondo, so funkcionarji Evropske komisije zelo dobro sprejeli predlog odbornika De Anne, kar vrliva upanja v pričakovanju selekcije in odobritve predlaganih programov.

Sicer pa gre le za zadnjo pobudo na področju mednarodnih odnosov, ki jih De Anna razvija v zadnjih mesecih. Po misijah v Črni gori in Albaniji, po pozitivni oceni nadzornega odbora za Interreg Italija-Slovenija, po misiji pri mladih potomcih izseljencev iz FJK v Torontu, se aktivnosti nadaljujejo s serijo sestankov v Rimu in v Bruslju. Iz teh sestankov je izšlo, da bo konec novembra v Gorici delavnica o t.i.m. EZTS (evropsko združenje za teritorialno sodelovanje), ki jo prirejata Dežela FJK in rimsko ministrstvo za zunanje zadeve. Gre za nadaljevanje dogodka Open days v Bruslju, ko je bila Furlanija-Julijnska krajina protagonista v okviru mreže z univerzami v prostoru Alpe-Jadran. De Anna je ob tem opozoril tudi na trilateralno srečanje med FJK, Venetom in avstrijsko Koroško, katerega gostiteljica bo tokrat naša dežela, potekalo pa bo v Trstu.

Med pobudami v programu je tudi dogodek, posvečen ozemeljskemu sodelovanju. Po odbornikovih besedah bo konec novembra ali v začetku decembra v Rimu posvet o prihodnosti tega pomembnega sektorja, na katerem bo en dan zasedanja v celoti posvečen predstavitev novih pravilnikov EU. Februarja prihodnje leto pa bo s sodelovanjem Evropske komisije in italijanskega zunanjega ministrstva potekal forum o Jadranoskohijski makroregiji, ki ga bo skoraj v celoti financirala Evropska komisija.

Med že izvedenimi stvarmi gre omeniti, da je kontaktna skupina ministarstva-dežele, ki se ukvarja z novo evropsko in kohezijsko politiko do leta 2020, pred kratkim soglasno odločila, da Deželi FJK poveri koordinacijo nacionalnega delovnega omizja o ozemeljskem sodelovanju in EZTS. Odbornik De Anna je ob tem prepričan, da naša dežela spet prevzema zelo močno mednarodno vlogo, za kar gre zasluga dobrim dosedanjim rezultatom, kredibilnosti in predvsem sposobnosti povezovanja med različnimi institucionalnimi partnerji, ki se ukvarjajo z mednarodnim sodelovanjem.

OKUSI KRASA - Na sedežu rajonskega sveta za Vzhodni Kras

Fotografije in obložena miza

Predstavila se je goriška Skupina 75 - V pokušnji jedi openskih gostincev in proizvajalcev

Udeleženci odprtja skupinske razstave goriških fotografov na sedežu rajonskega sveta na Opčinah

KROMA

OKUSI KRASA Vabila Diane, Montecarla in Sardoča

TRST - Jutri ob 20. uri bodo na Opčinah spet zaživeli Okusi Krasa, tokrat prvič v restavraciji Diana, ki je znana po svoji domači in kakovostni kuhinji; na ponedeljkovem srečanju na sedežu rajonskega sveta je npr. predstavila okusni liptauer. Gospod Claudio in Rosanna Marcolin vabita na kraški večer, na katerem bodo prišla v poštov kraška zelišča, testenine, nadevane s krompirjem in kraškim pršutom, zarebrnice domačega prašiča s polvitko vitovske. Pred tem bo slikar Fulvio Cazzador predstavil razstavo svojih najnovnejših del Imaginarna Kraška.

Dan pozneje, v petek, bosta še dva kraška večera, eden v mestu in drugi na Krasu, oba z začetkom ob 20.30.

V restavraciji Montecarla v Ul. San Marco 10 pri Sv. Jakobu bo Emilo Cuk pričarjal svoj meni v znamenju svinjine. Od polpetov do polente in gob, od prežganke do blekov, fižola in polpetona, vse bo prežeto s klobaso, letosnjim Krožnikom Okusi Krasa 2011.

Pri Sardočevih v Prečniku pa bo dvojni dogodek - odprtje razstave Okviri in ure Luciana Donegaja in prazniki kuhinje in narave. Medtem ko bo sestra Joži z mamo Silvo poskrbela za svež jedilnik, bo brat Satko usklajeval vina in proizvode, ki bodo obogatili tudi letošnji večer. Nastopili bodo vinariji Benjamin Zidarič iz Praprota, Ivo Kobal iz Štanjela, Širca-Kodrič iz Godenj pri Dutovljah, Rado Milič iz Saleža, oljkar in vinar Bruno Leonardon iz Milj in prodajalna Bon Bon & Chocolate s konfeti. Glavni adut Sardočevega menija 2011 so ob mineštri z domačimi rezanci, še njoki s klobaso in prašičji file z zelišči ...

Za rezervacije: restavracija Diana tel. 040211176, Montecarlo tel. 040662545, Sardoč tel. 040200871.

OPČINE - Po odprtju razstave Janez Kovačiča in Marka Arduinija v gostilni Veto, so se Okusi Krasa še enkrat ustavili na Opčinah. V uradu občinske izpostave so v ponedeljek odprli skupinsko razstavo fotografij članov goriškega fotokluba Skupina 75, svoje proizvode pa so dali v pokušnjo nekateri ponudniki, ki so vključeni v letošnje Okuse Krasa.

Številne udeležence so nagovorili tajnik SDGZ Davorin Devetak, predsednik rajonskega sveta za Vzhodni Kras Marko Milkovič, podpredsednik Pokrajine Trst Igor Dolenc in predsednik trgovske sekcije SDGZ Ervin Mezgec.

Skupino 75, ki deluje od leta 1975 in poleg klubskih razstav organizira tudi mednarodno fotografsko razstavo Fotosrečanje, in fotografje je predstavil predsednik kluba Silvano Pittoli. »Na Goriškem imamo šest fotografiskih skupin. Naša skupina pa je edina slovenska in šteje približno 30 članov, le sedem jih ni Slovenc. Smo tudi člani Fotografske zveze Slovenije. Po mojstru fotografije Milenku Peganu nas že od leta 1980 v skrivnosti barvne

fotografije uvaja mojster fotografije Rafael Podobnik,« je poudaril Pittoli. Članica goriške fotografiske skupine Loredana Prinčič je predstavila motive razstave, na kateri fotografje obravnavajo teme človeškega telesa, človeških sledi, štirih elementov, arhitekture in knjige Povej eno zgodbo. Predsednik tržaškega Fotovideu Trst 80 Marko Civardi je poudaril dobro sodelovanje tržaških in goriških fotografov in prijatelje iz Gorice povabil, da se z razstavo prihodnje leto predstavijo tudi v Trstu.

Tajnica gostinske sekcije Katja Fabrizi je predstavila sodelujoče pri Okusih Krasa in njihove dobre. Tokrat so bili v degustaciji proizvodi in jedi treh domačih gostil (gostilna Veto, restavracija Diana in bar picerija Rino), dveh pekarn (Čok z Opčin in Bukavec s Prosek), prst društvene prodajalne Conad z Opčin, prvič pa je z odličnimi konfeti sodelovala prodajalna Bon Bon & Chocolate iz Trsta. Pokušnjo so dopolnila bela in rdeča vina vinogradnikov Andreja Boleta in Andreja Ferolje, Andreja Miliča, Ladija Miliča in Rada Kocjančiča. (OK)

PREDRAČUNI - Fundacija CRTrieste Za prihodnje leto sedem milijonov evrov

TRST - Fundacija CRTrieste je v programskem dokumentu za leto 2012 predvidela, da bo na ozemlju, ki ga pokriva, in za specifične projekte podarila približno sedem milijonov evrov. Odločitev je sprejel generalni svet fundacije, ki se je včeraj sestal za pregled programskega dokumenta s predvidevanji za leto 2012. Kot je povedal predsednik fundacije Massimo Paniccia, njeno vodstvo ocenjuje, da je »ravno v tem posebnem ekonomskem trenutku in kljub objektivnim težavam na finančnih trgih za Fundacijo CRTrieste pomembno, da ohrani čim bolj stabilno ravnenje podeljevanja prispevkov, da bi tako učinkovito nadaljevala svojo misijo - spodbujanje družbenega in gospodarskega razvoja ozemlja.« »Po zaslugu učinkovitega nadzorovanja stroškov in aktivnega, skrbnega upravljanja finančnih naložb, s posebnimi ozirom na udeležbo v lastništvu Unicredita, je bilo tudi v zadnjih letih mogoče lokalni skupnosti zajamčiti pomembna sredstva,« je dejal Paniccia.

Z odobritvijo programskega dokumenta za prihodnje leto je generalni svet fundacije dal na voljo za prispevke in za financiranje projektov sedem milijonov evrov, od tega 1.750.000 za prispevke in 5.250.000 za projekte.

Največji del sredstev, ki bodo na voljo v prihodnjem poslovnom letu - tako za realizacijo lastnih projektov, kot tistih v partnerstvu z drugimi subjekti, zasebnimi ali javnimi, in tudi za tradicionalno dejavnost podeljevanja prispevkov - bo namenjeno »relevantnim« sektorjem, ki jih je za triletje 2011-2013 izpostavl organ usmerjanja dejavnosti fundacije s svojim sklepom z dne 20. oktobra 2010. Ti sektorji so umetnost, kulturne dejavnosti in dobrane, vzgoja, izobraževanje in usposabljanje, znanstveno in tehnološko raziskovanje, lokalni razvoj, gradnja socialnih stanovanj in šport.

EVRO

1,3918 \$

+0,4

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

25. oktobra 2011

evro (povprečni tečaj)

valute	25.10.	24.10.
ameriški dolar	1,3918	1,3856
japonski jen	105,98	105,45
kitajska juan	8,8528	8,8343
ruski rubel	42,4215	42,7205
indijska rupija	68,9080	69,0380
danska krona	7,4452	7,4452
britanski funt	0,87010	0,86910
švedska krona	9,1110	9,1065
norveška krona	7,6855	7,6915
češka koruna	24,906	24,982
švicarski frank	1,2253	1,2280
mazurski forint	297,07	297,40
poljski zlot	4,3815	4,3739
kanadski dolar	1,3926	1,3938
avstralski dolar	1,3285	1,3320
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,3236	4,3240
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7040	0,7047
brazilski real	2,4241	2,4650
islandska korona	290,00	290,00
turška lira	2,4955	2,5253
hrvaška kuna	7,4844	7,4888

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

25. oktobra 2011

1 meseč. 3 meseč. 6 mesečev 12 mesecev

LIBOR (USD)	0,24472	0,41833	0,60667	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,02167	0,04167	0,08667	
EURIBOR (EUR)	1,368	1,585	1,785	

ZLATO

(99,99 %) za kg

39.337,90 € +1249,95

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

25. oktobra 2011

vrednostni papir zaključni tečaj v € spr. v %

BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA			
GORENJE	5,17	-4,09	
INTEREUROPA	1,01	-2,88	
KRKA	53,50	-	
LUKA KOPER	8,60	-0,23	
MERCATOR	175,00	-	
PETROL	165,05	+0,03	
TELEKOM SLOVENIJE	63,10	-1,24	

BORZNA KOTACIJA - DELNICE			
ABANKA	14,46	-1,97	
AERODROM LJUBLJANA	11,80	+4,33	

DOLŽNIŠKA KRIZA - Na dvojnem vrhu EU in evroskupine za rešitev skupne evropske valute

Berlusconi se bo danes v Bruslju predstavil z dokaj ohlapnim programskim dokumentom

Severna liga se upira pokojninski reformi - Opozicija upa, da bo tokrat vladi res odklenkalo

RIM - Predsednik vlade Silvio Berlusconi se bo na današnjem evropskem vrhu za rešitev evra v Bruslju predstavil dokaj skromno. Kljub danim obljubam vlada ni odobrila že večkrat napovedanega razvojnega odloka, v programskega dokumentu, ki ga je premier sinoči posredoval evropskim oblastem, pa ni niti celovite pokojninske reforme, za odobritev katere se je Berlusconi obvezal na nedeljskem srečanju z evropskimi voditelji.

Vse to je posledica razklanosti vlade. Severna liga Umberta Bossija se upira zviševanju upokojitvene starosti na 67 let in sploh zaostrovjanju pogojev za upokojitev. Tako se je ponedeljkova vladna seja zaključila brez sklepov. Iskanje dogovora se je včeraj nadaljevalo ves dan, a Severna liga ni veliko popustila, pa čeprav je Berlusconi poudaril, da tokrat ni »B načrta«, in celo zagrozil z odstopom.

Bossi je zato sredi dneva večkrat ponovil, da je vlada ta čas in nevarnosti in da so razmere zarjo »dramatične«. Sicer pa je poudaril, da so za to krive evropske oblasti, ki bi hotele Berlusconiju odstraniti. Pristavl je, da se za njimi med drugimi skriva »Italijan«, s čimer je mislil na dosedanjega guvernerja Banke Italije in skorajnjega predsednika Evropske centralne banke Mario Draghi. »Pismo, ki ga je ECB poslala italijanski vladni 5. avgusta, je bil pravi strel proti Berlusconiju,« je dejal.

In tako se je zgodilo, da je vladna večina sinoči dosegla minimalen dogovor. Gre za programskega dokumenta, ki nasteva vrsto bolj ali manj oprijemljivih ukrepov za spodbujanje gospodarske rasti, za krčenje javnih izdatkov in večanje javnih prihodkov, med katerimi pa, kot rečeno, ni celovite pokojninske reforme.

Sekretar Ljudstva svobode Angelino Alfano je ob sklenitvi dogovora v televizijski oddaji Porta a porta zmagovalno izjavil, da sta glavni sili vladne večine tudi tokrat našli skupen jezik. Ministrica za šolstvo Mariastella Gelmini je v televizijski oddaji Ballarò pristavila, da je Severna liga naposled le pristala na postopen dvig upokojitvene starosti na 67 let v razdobju od leta 2012 do leta 2025, vendar le za starostne upokojitve, in ne za upokojitve na osnovi delovne dobe.

Bossi pa je bil veliko bolj previden. Potrdil je, da je z Berlusconijem dosegel dogovor, a brž pristavl, da bo treba videti, »kaj bo rekla Evropa«. Po besedah neimenovanega predstavnika Ljudstva

svobode naj bi Severna liga v resnici čakala, da Berlusconi vrže EU.

Opozicija je tudi včeraj složno zahtevala odstop Berlusconijeve vlade, v oposicijih vrstah pa obstajajo različna mnenja tako glede usode zakonodajne dobe, kot tudi glede pokojninske reforme. Casinijeva stranka UDC in Finijeva FLI menita, da bi bile predčasne volitve v tem kriznem obdobju zelo škodljive. Italija nujno potrebuje vlado široke enotnosti, ki bi jo pripeljala iz krize. Podobno razmišljajo tudi nekateri voditelji Demokratske stranke, začenši z Walterjem Veltronijem.

Tudi pokojnine razdvajajo oponicijo. Sindikati »držijo pesti« za Severno ligo in upajo, da bo Umberto Bossi preprečil zvišanje upokojitvene starosti, kot od Italije vztrajno zahteva Evropska unija. Pier Ferdinando Casini je nasprotno prepričan, da je pokojninska reforma nujno potrebna. Tega mnenja so tudi pristaši Gianfranca Finija, ki je sicer prepričan, da bodo prihodnjo počudno predčasne parlamentarne volitve.

Vodja Severne lige Umberto Bossi je izjavil, da so razmere za vlado tokrat »dramatične«

ANSA

KRIZA - Po užaljenih odzivih premierja in drugih predstavnikov

Evropska komisija zanika, da bi kdo v EU hotel Italijo »ponižati«

BRUSELJ - Pri pritiskih na predsednika italijanske vlade Silvia Berlusconija k izvedbi reform na nedeljskem zasedanju evropskih voditeljev ne gre za »nikakršno ponižanje«, ampak za strog medsebojni nadzor držav članic, saj položaj ene vpliva na vse, so včeraj povedali v Evropski komisiji. »Treba se bo navaditi na to,« so poudarili.

Take vrste pritisk oziroma javna svarila »grešnikom« naj bi tako postal stalna praksa v uniji. Strožji nadzor nad izvajanjem javnofinancnih pravil in strukturnih reform sicer predvideva nedavno sprejeti sveženj šestih zakonodajnih predlogov, imenovan »šesterec«, ki naj bi začel veljati z novim letom.

Berlusconi je bil v nedeljo tarča ostrih svaril, da bo moral evropske partnerice v sredo prepričati, da z javnofinancno konsolidacijo in reformami misli resno. Na to sta ga javno opomnila tako nemška kanclerka An-

JOSE MANUEL BARROSO

ANSA

gela Merkel in francoski predsednik Nicolas Sarkozy kot predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy.

Berlusconi tega pokroviteljskega pristopa ni sprejal najbolje. Dejal je, da mu noben samooklicani komisar ne bo »pridigal«. Tudi italijanski predsednik Giorgio Napolitano je včeraj kritiziral Merklovo in Sarkozyjev zaradi »ponevrečenih in neprijetnih« izjav, ki kažejo na nezaupanje do Italije, ter jima očital, da nista dovolj spoštljiva do njegove države.

Evropska komisija od Italije zahaja predvsem konkretne ukrepe za krepitev rasti in konkurenčnosti gospodarstva. Za zdaj Berlusconijevi zavez na tem področju še ni prejela, jih pa pričakuje najpoznejše v sredo, ko bo stava v Bruslu ponovno vrha EU in območja evra.

EU od Italije zahteva niz reform, predvsem za krepitev rasti, ki vključujejo ukrepanje v pokojninskem sistemu, na trgu dela za spodbujanje zaposlovanja in na področju zakonodaje za olajšanje vlaganja. Poleg tega zahaja natančen časovni okvir izvajanja ukrepov za ureditev javnih finan-

Po Grčiji, Irski in Portugalski, ki so že morale zaprositi za mednarodno finančno pomoč in morajo v zamenjo zanj izvajati ostre ukrepe za zmanjšanje javnofinancnega primanjkljaka in javnega dolga, sedaj dolžniška kriza najbolj kaže zobe Italiji in Španiji. Zato EU od teh držav sedaj že preventivno zahteva odločno ukrepanje.

BRUSELJ - V severni Italiji so se razmere hudo poslabšale

Štiri smrtne žrtve v Liguriji Zemeljski usad na avtocesti A12

MILAN - Vreme se je v severni Italiji včeraj v skladu napovedmi poslabšalo, povzročilo pa je tudi nekaj žrtev in veliko škode. Po zadnjih siročnjih podatkih naj bi terjalo najmanj 4 mrtve. Nekaj ljudi je bilo zaradi manjših poplav pogrešanih, med tuneloma na avtocesti A12 blizu mesta La Spezia pa je zemeljski usad oplazil tovornjak.

Ves dan je močno deževalo v Liguriji, Lombardiji, Trentu in pri Vicenzi. Se najhuje je bilo v Liguriji, kjer so v kraju Vernazza pogrešali dve osebi. Z avtomobilom sta padli v morje. Na avtocesti A12 je zemeljski usad oplazil tovornjak, katerega šofer je ostal dalj časa zaprt v kabini pod blatom. Avtocesto so začasno zaprli za promet v obeh smereh. Zaradi vremena so tudi zaprli železniško progo med Levantom in Cornigliu.

Sicer se bo danes vreme poslabšalo v srednji Italiji, kjer pričakujejo nevihte. Še posebno so zaskrbljeni v Rimu po hudih poplavah, ki so prejšnji teden popolnoma ohromile večno mesto.

Zemeljski usad na avtocesti A12 blizu La Spezie

KRIZA - Osnutek Berlusconi in oporoka ad personam

RIM - Italija je na robu finančnega zloma, politična kriza se zaostruje, kljub temu pa Silvio Berlusconi pri opravljanju svojih političnih oz. državniških funkcij še vedno pridno skrbti tudi in more ge predvsem za reševanje svojih osebnih problemov. Tako se je v osnutku razvojnega odloka pojavo določilo, s katerim bi premier rad rešil problem svoje zapuščine.

Sedanja zakonodaja določa, da si 50 odstotkov zapuščine enakomerno porazdelijo otroci pokojnika oz. pokojnice, 25 odstotkov podeljuje njegova žena oz. mož, dediče ostalih 25 odstotkov pa sme lastnik oz. lastnica po svoji uvidnosti določila v oporoki. Če bi aplicirali ta določila na primer Berlusconijeve zapuščine, bi Berlusconijeve soprove Veronica Lario trenutno (ločitveni postopek je še v teku) s svojimi tremi otroki Barbaro, Eleonorou in Luigijem lahko prevzela nadzor nad družbo Fininvest, saj bi skupno z nimi razpolagala s 56,1 odstotka zapuščine.

To pa premierju očitno ni po godu. Zato je v osnutku razvojnega odloka vključil določilo, po katerem otrokom sicer ostaja 50-odstotni delež zapuščine, vendar se samo polovica porazdeli enakomerno med njimi. Dediče druge polovice naj bi določil lastnik oz. lastnica v oporoki. Na tak način bi bilo mogoče, da bi nadzor nad družbo Fininvest po morebitni Berlusconijevi smrti prevzela njegova prva dva otroka, Marina in Piersilvio, saj bi jima premier v teoriji lahko zapustil 53,38 odstotka svojega premoženja.

Če bi nakazano določilo prodrlo, bi bil to že 40. Berlusconijev zakon »ad personam«. Opozicija je seveda takoj dvignila vik in krik. Saj, premier spet rešuje svoje probleme na račun svojih sodelavljajnov.

Iz deželnega odbora Lacija izstopili odborniki LS

RIM - Deset deželnih odbornikov Lacija iz vrst Ljudstva svobode je včeraj protestno odstopilo. Jabolko spora je pred nedavnim odobreni deželni načrt za stanovanjske gradnje. Proti njemu je namreč vladila Berlusconija vložila pritožbo na ustavno sodišče. Ministra za kulturne dobrane Giancarlo Galan in za okolje Stefania Prestigiacomo ocenjujeta, da načrt prizadeva kulturne, zgodovinske in okoljske dobrine.

Deseterica deželnih odbornikov je ob odstopu naslovila pismo na premierja Silvijo Berlusconija, v katerem poudarja, da je načrt za stanovanjske gradnje ena izmed ključnih volilnih obvez deželne uprave Renate Polverini, in pripominja, da se je vladu odločila za vložitev pritožbe na ustavno sodišče, ne da bi se predhodno soocila s Polverinijevo.

Fiat po Confindustrii zapušča še združenje Anfia

MILAN - Potem ko je napovedal svoj umik iz Confindustrie, je Fiat včeraj niznali, da zapušča tudi državno združenje avtomobilske industrije Anfia. Odločitev je na občnem zboru združenja sporočil kar Fiatov in Chryslerjev pooblaščeni upravitelj Sergio Marchionne. V svojem nastopu je z navajanjem verza iz pesmi Brucea Springsteena med drugim dejal, da je avtomobilski sektor v Evropi »milj pred peklom«. Po njegovi oceni Stara celina za razliko od Severne Amerike ni znala izkoristiti krize za svojo tehnološko in organizacijsko prenovo. Marchionnejev govor je takoj izzval reakcijo. Predsednik združenja Anfia Eugenio Razzelli je odstopil.

Garinberti priznal, da tudi TG3 ni nepristranski

RIM - Tudi v televizijskem dnevniku TG3 se postavlja problem pluralizma. Ta ko je povedal predsednik Rai Paolo Garinberti, ko ga je včeraj skupno z generalno direktorico Lorenzo Lei zaslišala parlamentarna komisija za nadziranje državne radiotelevizije. Garinberti je menil, da TG1 Augusta Minzolinija večkrat krši pravila o popolnosti in nepristransosti informacije, a priznal je, da se včasih ta problem postavlja tudi pri televizijskem dnevniku Bianche Berlinguer.

VZHODNI KRAS - Resolucija s pozivom deželnemu predsedniku Tondu, naj ohrani strukturo

Politiki skupaj za didaktično naravoslovni center v Bazovici

Deželni odbornik za kmetijstvo Claudio Violino bo danes odgovarjal na vprašanja o ohranitvi centra

»Ne!« zaprtju didaktično-naravoslovnega centra v Bazovici; »Ne!« njegovi ukinitivi; in »Ne!« prenosu upravljanja centra kaki drugi ustanovi.

Te tri »Ne!« so zapisali tržaški občinski in pokrajinski svetniki, vzhodnokraški rajonski svetniki in na Tržaškem izvoljeni deželni svetniki v nujni resoluciji, naslovljeni predsedniku deželne uprave Renzu Tondu, v kateri so se postavili v bran ohranitve bazovskega visokokakovostnega centra v sedanji obliki. Tonda in njegovo upravo so tudi pozvali, naj takoj prekliče pisma o premestitvi osebja centra, ker bi bilo sicer od 1. novembra dalje premeščeno v druge postaje deželne gozdne straže (tri v Devin, dva na Općine).

Resolucijo so izdelali na včerajnjem srečanju v samem centru. Sklicali so ga načelniki svetniških skupin tržaškega občinskega in pokrajinskega sveta ter tržaški deželni svetniki, udeležili so se ga tudi številni drugi občinski in pokrajinski svetniki, pokrajinski upravitelji, devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret in predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič.

Predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali in predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič sta uvedoma orisala položaj, v katerem se je znašel center v Bazovici, potem ko se je centralna direkcija za kmetijstvo in gozdarstvo odločila za njegovo »ukinitivo«. Zadeva pa ni jasna. Kajti v enem od deželnih dokumentov piše o »ukinitivi«, v drugem, naslovjenem deželnim agenciji za zaščito okolja Arpa, pa o »prevzemenu upravljanju centra.« Po tem dopisu naj bi center po 1. novembru upravljalo osebje deželnega laboratorija za okoljsko vzgojo. Ta ustanova ima svoj sedež v kraju Colloredo di Montalbano v videmski pokrajini, njegovo osebje pa sploh ni usposobljeno za opravljanje didaktičnih dejavnosti in se ne spozna na kraško okolje. Kako bo to osebje vodilo obiske šol v centru, ni zna-

Udeleženci včerajnjega srečanja v didaktično-naravoslovnem centru v Bazovici
KROMA

no. Prav tako ni znano, kako bodo lahko sprejeli slovenske šole, ki so imele doslej na razpolago strokovno usposobljeno voditeljico v slovenskem jeziku. Nadalje ni znano, kaj bo z nadaljevanjem evropskih projektov (Carso-Kras in Slow tourism), ki se že izvajajo in pri katerih je bistvenega pomena sodelovanje s slovenskimi institucijami. Skratka: spremembe, ki jih napadle na deželna uprava (oziroma njeni uradni), ustvarja le kaos, predvsem pa postavlja pod vprašaj nadaljnje delovanje centra, ki je lani sprejel kar 15 tisoč obiskovalcev, največ šolarjev in dijakov italijanskih in slovenskih šol. Mnogo je bilo tudi obiskov iz drugih italijanskih dežel; številne šole so se - po obisku fojje pri Bazovici - pomudile tudi v centru, da bi spoznale značilnosti in znamenitosti kraškega okolja, njenega rastlinstva in živali.

Še nekaj pa je bilo poudarjeno: center je zaživel leta 2008 s evropskimi sredstvi (skoraj 2 milijona 500 tisoč evrov). Ali bo treba, ob morebitni njegovi ukinitvi, te sredstva vrniti? In kdo naj bi jih vrnil? Odbornik za kmetijstvo Violino ali njegovi uradi?

Udeleženci srečanja so opozorili še na eno nedoslednost. V julijskem rebalansu proračuna je deželna uprava dodela centru dodatnih 40 tisoč evrov za njegovo delovanje. Slaba dva meseca kasneje pa se je centralna direkcija za kmetijstvo in gozdarstvo samovoljno odločila, da center ukine (ali zapre?). Kako je mogoče, da se je deželna uprava v slabih dveh mesecih premislila?

Na srečanju je večkrat posegel deželni svetnik Ljudstva svobode Piero Camber. Poudaril je, da je treba center

ohraniti, da je treba poseči pri deželnem predsedniku Tondu. Marsikateri prisotni deželni svetnik levosredinske opozicije se je ob takem pozmem zavzemalju (prvi november trka na vrata ...) spraševal, zakaj ni sam prej posegel pri deželni upravi, saj jo s svojim glasom podpira v deželnem svetu.

O didaktično-naravoslovnem centru v Bazovici bo danes - končno - govor v deželnem svetu. Dopoldne bo deželni odbornik za kmetijstvo Claudio Violino odgovoril na skupno resolucijo občinskih, pokrajinskih in tržaških deželnih svetnikov ter vzhodnokraških rajonskih svetnikov, obenem pa bo odgovoril tudi na vprašanje, ki ga je že pred nekaj tedni zastavil deželni svetnik Mavrične levice Igor Kocijančič.

M.K.

ARH. BAROCCHI
Geneza centra

ROBERTO BAROCCHI

Med včerajnjim srečanjem v centru v Bazovici je arh. Roberto Barocchi »razkril« genezo strukture, po kateri sedaj striže odbornik za kmetijstvo Claudio Violino. Barocchi je bil direktor deželnega inšpektorata za gozdove na Tržaškem v letih od 1986 do 1994.

Komaj je nastopal službo, je v kleti inšpektorata našel album čudovitih fotografij o pogozdovanju Krasa. Bile so posnete v začetku 20. stoletja, namenjene mednarodni razstavi na Dunaju. Pa mu je padlo na misel, da bi lahko izdali knjigo s fotografijami. Potreboval pa je nekoga, ki bi napisal zgodovino pogozdovanja Krasa. »Spoznal sem mladega gozdnega stražnika, ki je bil navdušen nad gozdove. Tako je Diego Masiello napisal zgodbo in knjiga je bila objavljena.«

V začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja mu je prav Masiello predlagal ustanovitev muzeja gozdov. Odgovoril mu je, da bi javni urad težko ustanovil tak muzej, je pa predlog posredoval deželni direktor za gozdove v Vidmu. Masiello je z združenjem gozdnih straž in nekatereimi kolegi začel udejanjati zamisel v takratni bivši postaji gozdne straže v Bazovici. Po naključju je takrat potekala 200-letnica rojstva Josefa Ressla, izumitelja vijaka in obenem tudi gozdnega inšpektorja v Trstu. Ob tej priložnosti so pripravili razstavo o Krasu od Resslovin časov do danes, ki je potem obogatila muzej.

Leta pozneje, ko je Barocchi postal direktor službe za deželno ozemeljsko načrtovanje, je deželna uprava prevzela muzej gozdov ter ga z evropskim prispevkom skoraj 2 milijonov evrov in pol preuredila v sedanji didaktično-naravoslovni center. Diego Masiello je postal njegov direktor.

Do tu srečni, svetli del zgodbe o bazovskem centru.

Arch. Barocchi je posredoval tudi sedanje temno plat. »Potem je prispel deželni odbornik Violino, verjetno izvedenec za krave, ki je najprej uničil inšpektorate za gozdove, slavno institucijo podeljano od države, s tem da jih je združil z inšpektorati za kmetijstvo ter jim odstranil upravljanje gozdnih postaj in poziganje gozdnih požarov.« Sedaj hoče uničiti tudi ta biser - didaktično-naravoslovni center. Direktorja Masiella in druge gozdnne straže, ki so s svojim znanjem in strokovnostjo delo svojo dušo v ustanovitev in delovanje centra poslila v druge postaje gozdnih straž, namesto njih pa naj bi center upravljalo osebje, ki se sploh ne spozna na gozdove in na kraško okolje še posebej,« je ocenil arch. Barocchi.

M.K.

OBČINA TRST Tretji most čez Kanal bo!

Državni svet je zavrnil priziv, ki ga je proti gradnji tretjega mostu čez Kanal vložil drugouvrščeno podjetje na licitaciji za oddajo del v zakup. To dejansko pomeni, da sporni sprehajalni most čez Kanal, ki bo povezoval Ul. Trento in Ul. Cassa di risparmio, bo zgrajen.

Novico je na začetku ponedeljkove občinske seje sporočil tržaški župan Roberto Cosolini. Ob tem je pojASNIL tudi, da je odvetniška ekspertiza potrdila pravno veljavnost in korektnost postopka, ki je privadel do odloka o gradnji tretjega mostu čez Kanal.

Novica je razveselila vodjo Un'altra Triste Franca Bandellija, ki je bil za časa Dipiazzove uprave eden od pobudnikov gradnje tretjega mostu in je dal pred leti kot občinski odbornik za javna dela tudi namestiti poskusni Baleyev most, da bi Tržačani videli, kako zadeva zgleda.

Drugega mnenja je bil svetnik Gibanja 5 zvezd Stefano Patuanelli: »Tretji most je nepotreben in nesmiseln tako z urbanističnega kot z okoljskega vidika. Žal se bomo, šele ko bo zgrajen, zavedli, kaj smo izgubili.«

M.K.

OBČINA TRST - Med ponedeljkovo sejo mestne skupščine »Titova svatba« na komunu

Župan Cosolini odgovoril Bertoliju (Ljudstvo svobode) o poroki, ki je izzvala politično polemiko

»Titova svatba« na Velikem trgu, kot jo je sredi avgusta poimenoval tržaški italijanski dnevnik, je - po poletnih politično-časopisnih polemikah - v ponedeljek odjeknila v dvorani mestne skupščine. V spomin jo je priklical vodja Ljudstva svobode Everest Bertoli, ki je od župana Roberta Cosolinija želel izvedeti, kaj se je tistega dne zgodilo na Velikem trgu. Župana je prepoznal na skupinski spominski sliki pred občinsko palačo, zato naj bi bil - po njegovem mnenju - seznanjen z dogodkom. Nadalje je hotel izvedeti, kaj se je zgodilo v občinski poročni dvorani in ali je med poroko prišlo do žalitve italijanske zastave. Svetnik Berlusconi je stranke je naposled vprašal, ali je v kakem občinskem uradu razobešena Titova slika.

Cosolini mu je odgovoril, da ni on poročil slovensko-ruskega para. Ko je bil zapustil občinsko palačo, je na trgu zagledal poročni par. Približal se je poročencema in jim čestital. Takrat ni bil izpostavljen noben simbol, ni bilo petja, je pojasnil Cosolini. Zanikal je tudi, da naj bi v poročni dvorani ali na trgu »žalili italijansko zastavo,« kajti plapolanje zastave italijanske partizanske brigade ne more predstavljati žalitve italijanske zastave,« je pribil.

Omenil je, da je ena od tržaških občinskih uslužbenik imela v svojem uradu razobešen koledar, na katerem

Spominska slika s »Titove svatbe« na Velikem Trgu

je bila objavljena Titova slika. Ko jo je funkcionarka opozorila na »neumestnost« ali »neprimernost«, je uslužbenka koledar s Titovo fotografijo odstranila.

Po Cosolinijevem mnenju je bilo razobešenje Titove slike v uradu občinske palače »zgrešeno.« Bilo pa je neprimerno manj hudo od fašistične bubare in pendreka, ki ju je v svojem uradu celih pet let hranil eden od odbornikov Dipiazzove uprave. Ko bi predstavnike Ljudstva svobode res tako motali simboli iz preteklosti (kot je na pri-

mer Titova fotografija), zakaj pa so celih pet let molčali in niso protestirali nad razkazovanjem simbola iz tragične fašistične preteklosti? je Bertolija (in ostale občinske svetnike desne sredine) vprašal.

Cosolini odbornika s fašističnimi manjšinami ni imenoval, v mestni skupščini pa je njegovo ime obče znamo. In še najbolj hudo je bilo, da je bil Massimo Greco pet let tržaški občinski odbornik za kulturo.

Fašistično?

M.K.

ŠOLSTVO - Včeraj zjutraj tudi na slovenskih šolah izbruhnili protest proti vladni politiki na področju šolstva

Na Prešernu delna zasedba, na Slomšku samouprava, na Zoisu in Stefanu zborovanji

Sporočilo dijakov: Vladni varčevalni ukrepi ogrožajo v večji meri manjšinske šole - Na italijanskih šolah policija preprečila zasedbo

»Zasedeno-occupato« in »Čeprav malo nas je, za slovenski jezik biće nam srce« transparenta s temo napisoma (namesto besede »srce« je enostavno napisano srce) sta včeraj zjutraj zakraljevala na zunanjih vhodnih vratih, preko katerih je možen dostop do stavb Liceja Franceta Prešerna in Izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana. Zlasti tisti del stavbe na Vrdelski cesti, kjer domuje licej Prešeren, je bil »okrašen« s transparenti, ki so naznajali zasedbo šole. Licej je namreč od včeraj zaseden iz protesta proti vladnim varčevalnim ukrepom, ki prizadenejo tudi šolstvo, še posebej manjšinsko. Protest je včeraj zajel domala vse višje srednje šole v Trstu, se pravi tudi slovenske, vendar ne povsod v isti obliki: na nekaterih italijanskih šolah je npr. prišlo do poskusa popolne zasedbe stavbe, kar pa je policija preprečila, ker ni dovolila oblik protesta, ki bi ne bile dogovorjene s profesorji in ravnatelji.

Za dogovorjeno obliko protesta pa so se odločili na liceju Prešeren, kjer so zasedli le telovadnico v drugem nadstropju ter tretje nadstropje, medtem ko so ravnateljici Loredani Guštin, profesorjem in neučnemu osebu zagotovili prost dostop in prisotnost na šoli ter nemoteno administrativno delo. Ko smo nekaj čez poldne prišli na šolo, so se dijaki na zgornjem dvorišču zadrževali v skupinah, nekateri so se pogovarjali, drugi se igrali z žogo, iz telovadnice pa je glasno odmevala glasba, nekateri so igrali košarko. Dostop do telovadnice po notranjem hodniku so preprečili s postavljivijo pregrade s klopami in stoli, nekateri dijaki so igrali karte, v zbornici pa so se nahajali profesorji.

Predstavnica dijakov Barbara Ferluga nam je povedala, da so se za zasedbo dijaki odločili na ponedeljkovem zborovanju, glavne razloge pa so navedli v dokumentu, ki ga je podpisala koordinacija slovenskih dijakov v Italiji. Ob zaskrbljenosti, ki jih varčevalni ukrepi s krčenjem sredstev na podlagi zakona št. 133 iz leta 2008 predstavljajo za šolstvo v Italiji in ob ugotovitvi žalostnega stanja precejšnjega števila šolskih stavb, dijaki opozarjajo, da reforma predvideva manjše število ur za vse predmete, kar ne prispeva

k boljši izobrazbi in razgledanosti, poleg tega je zaradi krčenja sredstev službo izgubilo nekaj deset tisoč priparnikov učnega in neučnega osebja. Posledice tega najbolj ogrožajo manjšinske šole: slovenske šole v Italiji so bile v šolskem letu 2009/2010 v primerjavi z letom 2008/2009 prikrajšane za deset učiteljev, predvsem v lanskem šolskem letu pa je bilo čutiti pomajkanje šolskih pomočnikov, ki je po nekod tudi otežilo reden začetek pouka.

Pri tem si dijaki prizadevajo za upoštevanje mednarodnih pogodb, ki ščitijo slovenske šole (pariske mirovne pogodbe iz leta 1947, Londonskega sporazuma iz leta 1954 in Osimskega sporazuma iz leta 1975), dalje za izvajanje zaščitnega zakona ter za to, da Italija enakopravno uresničuje in spoštuje zakone o manjšinskem šolstvu po celiem nacionalnem teritoriju, varčevalni ukrepi pa naj se ne izvajajo za slovenske šole, ki imajo specifične potrebe. Protestniki se zavzemajo tudi za to, da bi slovenska oz. dvojezična šola dobila lastno avtonomijo v okviru Dežele Furlanije Julisce krajine in naj se ne upoštevajo parametri, ki privedejo do prisilnega združevanja ali vertikalizacije šol. Na dvojezičnih območjih naj se uvede možnost učenja slovenščine tudi v italijanskih šolah, Italija, Evropska unija in Slovenija pa naj odločno podprejo mlajšo generacijo Slovencev v Italiji, ki je najbolj oskrovana zaradi neupoštevanja njenih osnovnih pravic. Na krajevni ravni pa naj dejelna uprava oblikuje nov predlog zakona o pravici do študija ter večletni trajni načrt za posodobitev šolskih poslopij, varnostni ukrepi pa naj se ne spremeni jo v kršitev zasebnosti.

Na liceju Prešeren so včeraj zjutraj najprej imeli zborovanje, nato pa delavnice. Dijakom nižjih razredov so predstavili šolski časopis in dijakev pravice, ogledali so si tudi nekaj poučnih filmov. Sestavili so tudi pravilnik zasedbe, ki med drugim prepoveduje kajenje in pitje alkoholnih pijač ter določa, da se morajo dijaki obnašati dostojno in morajo skrbeti za čistočo ter ne smejo uporabljati dvigala za šolske imovine. Vstop v šolo, ki ostaja odprt do 23. ure, so prepovedali vsem, ki niso dijaki liceja Prešeren. Obiskala jih

je tudi policija, ki je tudi nje, tako kot italijanske dijake (z njimi so tudi povezani), opozorila, da ne bo dovolila zasedbe stavbe. Zato so se slednjo odločili spremeni v posebno samoupravo. Sinoč so vsekakor sklenili ostati v šoli tudi ponoči, za danes pa je napovedano predavanje prof. Sama Pahorja o zaščitnem zakonu.

Zasedba ni presenetila ravnateljice Loredane Guštin (slednja vodi tudi Humanistični in družbeno-ekonomski licej Antona Martina Slomška), saj, kot nam je povedala, se je stvarkuha že nekaj časa, v prejšnjih dneh se je - sama ali skupaj z ravnateljico zavoda Žige Zoisa in Jožefom Milenom Padovanom - kar nekajkrat sestala s predstavniki dijakov in jih skušala opozoriti na nesmiselnost zasedbe. Na koncu je prišlo do kompromisne rešitve, se pravi delne zasedbe z značilnostmi, ki smo jih prej opisali. Guštinova je tudi povedala, da so profesorji na šoli, zato, če bi dijaki že zeleni, lahko imajo pokuk. Če se protest nadaljuje v obliki, kot so se dogovorili, bo namreč mogoče nadoknadiči zamujeno. Drugače ravnatelji-

ca dejstvo, da se dijaki organizirajo in prevzamejo odgovornost, označuje kot določeno šolo za življene.

Ko smo prišli na sosednji zavod Stefan, je bilo veliko bolj mirno: dijaki so bili namreč že odšli domov, potem ko so se bili udeležili sicer napovedanega rednega zborovanja. Za kakšno obliko protesta se bodo odločili, bo verjetno znano danes. Iz stavbe je odhajala tudi ravnateljica Milena Padovan, ki se je odpovedala na Tehnični zavod Žige Zoisa, kjer je imela sestanek s predstavniki dijakov: na tej šoli so namreč imeli izredno zborovanje, na katerem je bila večina dijakov za zasedbo, na koncu pa so se odločili za samoupravo, ki naj bi stekla danes, smo izvedeli od nekaterih dijakov, ki so bili pred šolo. Tudi na liceju Slomšek so se odločili za samoupravo, ki je stekla včeraj, nadaljevala pa se bo tudi danes, čeprav se trenutno ne ve, ali bo ostalo pri samoupravi, ali pa se bodo tudi na Slomšku odločili za podobno obliko protesta, kot so jo uprizorili na Prešernu.

Ivan Žerjal

Dijaki liceja
Prešeren so delno
zasedeno šolsko
poslopije »okrasili«
s transparenti

KROMA

Duša našega okolja ujeta v objektiv

Vzgojno zaposlitveno središče CEO-VZS je letos priredilo že sedmi fotografski natečaj. Vsak udeleženec je lahko prosto ustvarjal na temo »duša našega okolja«, tako da so organizatorji naposred prejeli celo 130 fotografij. Sodelovalo je namreč več članov dnevnih centrov za osebe s posebnimi potrebami, od Sklada Mitje Čuka do družinskih centrov v Campanellah in v kraju San Giorgio di Nogaro, ob njih tudi dijaki šole Igo Gruden iz Nabrežine in Jadranskega zavoda Zdrženega sveta iz Devina ter številni posamezniki. Zmagovalce bodo slovesno razglasili **danes ob 11. uri** v Kamnarski hiši v Nabrežini. Fotografije pa bodo na ogled do 13. ure oz. od 14. do 16. ure.

Jesenski praznik kostanjev v Dijaškem domu

V Dijaškem domu bosta jutrišnji in petkov dan jesensko obarvana. V jaslih prirejajo **jutri** ob 16. uri kostanjev praznik, v **petek** pa bodo ob isti uri na svoj račun prišli še malčki iz osnovne šole, nižješolci in višješolci. Protagonisti bodo tudi na ta dan kostanji, ki bodo kraljevali na mizah. Medtem ko je za najmlajše gojence kostanjev praznik skorajda tradicija, je za starejše gojence trenutek srečanja oz. neke vrste spoznavni dan.

Latinskoameriški živelj na platnu gledališča Miela

V gledališču Miela se nadaljuje 26. festival latinskoameriškega filma, ki ga prireja Združenje za promocijo latinskoameriške kulture v Italiji - Apclai. Od jutra do večera so ljubiteljim sedme umetnosti na ogled filmi, ki predstavljajo življenje latinskoameriškega človeka. Naj opozorimo vsaj na filme, ki se potegujejo za zmago: ob 11. uri bodo predvajali kolumbijsko komedijo Postales colombianas Ricarda Corala Dorada o treh prijateljicah - intelektualkah in feministkah, ki jih moški pogubijo. Ob 15.30 bo na ogled urugvajsko-argentinska produkcija El casamiento Alda Garaya, ob 18.30 brazilski Mae e filha Petrusa Cariryja, ob 20. uri pa poklon mehiškemu režiserju Jaimu Humberu Hermosillu La tarea. Popoln spored dogajanja in predvajanih filmov je vsekakor na voljo na spletni strani www.cinelatinotrieste.org.

WWF - Pobuda Izredno zanimanje za naravo

Veliko ljudi se je udeležilo skoraj 300 različnih prireditvev, ki so bile konec prejšnjega tedna v italijanskih muzejih, vrtih, akvarijih in naravnih rezervatih na pobudo naravorstvene organizacije WWF in Državnega združenja znanstvenih muzejev. Prireditve so bile v okviru pobude »Biodiversamente: il festival dell'eco-scienza«, ki je bila posvečena znanosti in naravi.

Številno udeležbo ljudi so zabeležili tudi v deželi Furlaniji-Julijski krajini, od Tolmeča do Trsta in Pordenona. Mnogo ljudi je še predvsem obiskalo konferenco-delavnico o morskih psih, ki so jo priredili mestni muzeji v sodelovanju z mitemarskim naravnim rezervatom in na katerih je bilo več kot sto družin z otroki. Festival se ni vsekakor še zaključil. Do 10. novembra je še čas za sodelovanje na natečaju za dve štipendiji, ki ga je razpisal WWF na temo bioraznolosti v Italiji. Obenem se nadaljuje posebna pobuda Kdor išče najde, v okviru katere lahko raziskovalci, znani in manj znani, posredujejo lastno zgodbo na elektronski naslov biodiversamente@wwf.it. Pobuda je v sodelovanju s spletom izdajo dnevnika Republika.it, nekatere zgodbe pa so že objavljene na spletu.

OBČINA TRST - Fotografski natečaj Gor in dol po stopnicah za socialno solidarnost

Gor in dol po stopnicah (it. Su e giù per le scale) je naslov fotografskega natečaja, ki ga tretjič zapored prireja tržaška občinska uprava v sodelovanju s fotografsko sekcijo Krožka Fincantieri-Wartsila. Natečaj je vezan na socialno oziroma na socialne probleme na Tržaškem, njegov namen pa je spodbujati domišljijo in čut do socialnih vprašanj občanov, ki bodo sodelovali.

Natečaj je predstavila včeraj občinska odbornica za socialne politike Laura Famulari ob udeležbi predsednika fotografske sekcije Krožka Fincantieri Fulvia Merlaka. Natečaj je namenjen vsem občanom, ki lahko v tem smislu ujamejo v objektiv utrinke z vsakdanja. Fotografije lahko pričajo o ranljivosti in težkih trenutkih, ki jih doživljajo šibkejši, in situacije, v katerih občani potrebujejo pomoč javnih institucij. Še predvsem danes je pomembno obelodaniti probleme in spodbujati solidarnost, je ocenila odbornica in dodala, da so letos namenili posebno sekcijo natečaja za odnos med mladimi in priletnimi. Natečaj je med redkimi v Italiji na to temo, zato je še pomembnejši, ker bo podal slike mesta iz socialnega vidika.

Pravilnik in podrobnosti natečaja so objavljeni na spletni strani <http://www.retecivica.trieste.it> oziroma v uradu za stike z javnostjo v Ul. Procureria št. 2/a. Udeleženci bodo morali posredovati fotografije v digitalni obliki (cd, dvd) do najkasneje 18. novembra v omenjenem uradu ali po elektronski pošti na naslov concorsofoto3@comune.trieste.it. Priložiti bo treba tudi ustrezno izpolnjen obrazec za sodelovanje na natečaju, ki je na voljo na spletni strani tržaške občinske uprave. Dodatne informacije nudijo na tel. št. 0406754345 in 0406754231. Pristojna komisija bo ocenila fotografije takoj po 18. novembру. Izid selekcije bo objavljen najkasneje 29. novembra, najboljše fotografije pa bodo razstavili od 2. do 11. decembra. Dobitniki prvih treh nagrad bodo prejeli 500 evrov, 350 evrov in 150 evrov.

Štirje meseci dela občinskega sveta: predlogi mladih

V baru-knjigarni Knulp je skupina mladih lesovredinskih občinskih svetnikov včeraj predstavila področja, ki se jim je posvetila v prvih štirih mesecih delovanja občinskega sveta. Mladi svetniki (Barbo, Beltrame, Cetin, Faraguna, Karlsen, Zerjul in Furlanič) so se osredotočili na vprašanja krepitev službe javnih prevozov še predvsem v nočnih urah ter ob sobotah in nedeljah, ustanovitve zbornice kulturnih združenj, popisi nepremičnin, ki so občinska last in bi jih lahko namenili za mlade, ustanovitve občinske konzulte za mlade in odnosa s tržaško univerzo.

SINDIKAT - Dohodki Upokojenci pod udarom

V deželi Furlaniji-Julijski krajini je vedno več družin, ki se zaradi brezposelnosti, prekernosti ali dopolnilne blagajne s težavo prebijejo do konca meseca, po zadnjih podatkih zavoda Inps pa se je problematika hudo razširila tudi na upokojence. Nizki dohodki postajajo skratka že dramatično socialno vprašanje, ki ga lahko rešijo le ustrezne socialne politike.

To je stalice deželnega tajnika sindikata Cgil Franca Belcija, ki opozarja tudi na zaskrbljujoč fenomen dela na črno. Podatki zavoda Inps dokazujo, da se dve podjetji na tri delno ali v celoti poslužita dela na črno. Zato je nujna večja prozornost, ker se tako podjetja nazadnje izogibajo visokim globam s pomočjo sklepjanja posebnih prekernih pogodb. Vse to, podpira Belci, pa povzroča nenazadnje tudi porast števila davčnih utajevalcev.

Italijanska vlada je z varčevalnimi ukrepi hudo udarila tudi po upokojencih, so dodali sindikati upokojencev Spi-Cgil, Fnp-Cisl in Uil-Uil in opozorili, da je zadevo poostro povišanje t.i. ticketa v deželnem zdravstvenem sistemu. Panožni sindikati so zato odločno ponovno zahtevali srečanje z deželnim odbornikom za zdravje Vladimirom Kosicem. Skupaj z deželnim predsednikom Renzom Tondom sta namreč napovedala ukrepe, da bodo od plačila ticketa izvesti šibkejši, pravijo sindikati, toda o tem ni bilo doslej ne duha ne sluha.

SLOVENSKI KLUB - Jutri bogat literarni večer

Ljubljanski študentje berejo ... »V Trstu prodajajo kavbojke«

V Trstu bo jutri gostovala skupina ljubljanskih študentov. V Gregorčevi dvorani (Ul. san Francesco 20, 2. nadstropje) bodo predstavili recital slovenskih avtorjev, ki so mu dali naslov V Trstu prodajajo kavbojke.

Študente bo spremljala profesorica Irena Novak Popov, ki je za lanski program diplomskega seminarja iz sodobne slovenske književnosti izbrala prav poezijo in prozo slovenskih avtorjev v Italiji. Iz tega je nastala nato zamisel za literarni večer, ki ga je mentorica pripravila s pomočjo režiserke Magde Lojk.

Studentje Tanja Radovič, Klemen Godec, Martin Vrtačnik, Živa Čebulj, Tadeja Japelj, Janoš Ježovnik in Robert Kern bodo prebirali pesmi in prozne odломke šestnajstih avtorjev, ki so ustvarjali oz. ustvarjajo na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji. Prisluhnuti bo mogoče verzom Jurija Paljka in prozi Marka Sosiča, narečni poeziji Silviane Paletti, a seveda tudi Borisu Pahorju, Aloju Reboli in številnim drugim avtorjem.

Večer bodo popestrili in obogateli zvoki harfe mlade Paole Gregoric iz razreda prof. Tatiane Donis na Glasbeni matici v Trstu.

Večer bo uvedla in vodila Irena Novak Popov, ki je profesorica sodobne slovenske književnosti in raziskuje novejšo, sodobno slovensko poezijo. Kot gostja je predavala na Dunaju, v Trstu in Brnu ter vodila razne lektorate in simpozije. Je tudi predsednica žirij za podelitev raznih nagrad (med drugim Jenkove nagrade).

Jutrišnji večer je nastal v sodelovanju med Slovenskim klubom, Zvezo slovenskih kulturnih društv in Glasbeno matico, pričel pa se bo ob 20.30.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 26. oktobra 2011

LUCIJAN

Sonce vzide ob 7.36 in zatone ob 18.02 - Dolžina dneva 10.26 - Luna vzide ob 7.04 in zatone ob 17.29.

Jutri, ČETRTEK, 27. oktobra 2011

SABINA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,9 stopinje C, zračni tlak 1013,4 mb ustaljen, vlaga 70-odstotna, veter 10 km na uro jugo-vzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 17,3 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 29. oktobra 2011
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Borznji trg 12 (040 397967), Ul. M ascagni 2 (040 820002). Općine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Borznji trg 12, Ul. Mascagni 2, Ul. Rossetti 33. Općine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33 (040 633080).
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 -

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Danes ob 10. uri Na kavo s knjigo z varovanci Varstvenodelovnega centra Koper in Skladom Mitja Čuk

Danes se nam na kavi s knjigo v Tržaški knjigarni obeta posebno zanimivo srečanje. Dogovorili smo se namreč, da nas obiščejo bralci. Gre za varovance Varstvenodelovnega centra Koper in Sklada Mitja Čuk. Tudi v teh zavodih se na razne načine širi bralna vzgoja. V koprskem VDC-ju so, na primer, letos izpeljali bralno značko. Na temo branja so nastali zapisi, umetnine in ročna dela, ki bodo ob tej priložnosti razstavljena v galeriji Tržaške knjigarne.

O knjigah, branju in o svojem delu bodo povedali sami varovanci centra, ravnateljica Sklada Mitja Čuk Stanislava Čuk in strokovna vodja Varstvenodelovnega centra Koper Jasna Moderc pa bosta spregovorili o širši dejavnosti, predvsem pa o čezmejnem sodelovanju teh socialnih središč.

Srečanje na kavi, ki se bo začelo ob 10. uri v prostorih Tržaške knjigarne, prirejajo založba Mladika, Založništvo tržaškega tiska in Tržaška knjigarna. Kavo ponuja Qubick caffè.

Jutri že prve spominske svečanosti ob 1. novembru

Delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze bo tako kot vsako leto ob spominskih svečanostih za 1. november polagala vence na grobove in spomenike padlih borcev, talcev in junakov v okviru širokega odporniškega gibanja in osvobodilne borbe proti nacifašizmu. Predstavniki SKGZ bodo jutri, 27. oktobra, v dopoldanskih urah položili vence na obeležja in spomenike na Ul. M. D'Azeleglio, Ul. Ghega, griču Sv. Justa, na tržaškem pokopališču na grob P. Tomažiča in skupni grob. Ob 15. uri se bo en del predstavnštva SKGZ pridružil delegaciji Republike Slovenije na vojaškem pokopališču (grobnica padlih borcev), pokopališču pri Sv. Ani (grob bazoviških junakov) in spomeniku padlim NOB iz Škednja, Sv. Ane in Kolonkovca. Drugi del pa se bo ob 15. uri s predstavniki SSO pridružil delegaciji R. Slovenije na bazovski gmajni in položil skupni venec. Vse delegacije pa bodo prisotne na svečanosti v Rizarni ob 16.00.

991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »I tre moschettieri«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Melandcholia«.

CINECITY - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Matrimonio a Parigi«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Un poliziotto da happy hour«; 16.10, 18.05 »Disney's Maga Martina 2: Viaggio in India«; 16.30, 19.00, 21.30 »I tre moschettieri 3D«; 20.00, 22.15 »I tre moschettieri«; 16.30, 20.00, 22.15 »Amici di letto«; 16.35, 19.55, 22.15 »This must be the place«.

FELLINI - 17.45, 20.50 »Carnage«; 19.10, 22.15 »Un poliziotto da happy hour«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.15, 18.15 20.15, 22.15 »This must be the place«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Bar sport«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Una separazione«.

KOPER - KOLOSEO - 20.30 »Huda učiteljica«; 16.30, 18.30 »Johnny English 2«; 20.20 »Kateri je pravi?«; 16.40 »Medvedek Pu«; 18.10 »Priatelja samo za seks«; 19.40, 21.50 »Trije mušketirji 3D«; 16.00, 17.50 »Winx club: Čarobna pustolovščina 3D«.

KOPER - PLANET TUŠ 16.05, 18.20, 20.40 »Johnny English 2«; 15.50, 17.45 »Medvedek Pu (sinhr.)«; 18.35 »Lahko noč, gospodična«; 16.15, 21.00 »Kateri je pravi?«; 15.10, 16.00, 17.10, 18.00 »Winx club 3D (sinhr.)«; 19.20, 20.00, 21.50 »Trije mušketirji 3D«; 16.40 »Winx club (sinhr.)«; 19.25, 21.25 »Paranormalno 3«; 19.10, 21.30 »Kužna nevarnost«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Matrimonio a Parigi«; Dvorana 2: 16.45 »Maga Martina 2: Viaggio in India«; 18.15, 20.15, 22.15 »Cowboys & Aliens«;

Dvorana 3: 16.30, 20.15, 22.15 »Amici di letto«; 18.15 »Jane Eyre«; Dvorana 4: 16.20, 17.40, 20.45, 22.15 »Paranormal activity 3«; 19.00 »Ex: Amici come prima«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.00, 22.00 »Bar sport«; Dvorana 2: 17.50, 20.00, 22.10 »Matrimonio a Parigi«; Dvorana 3: 17.30, 19.40 »I tre moschettieri (dig.) 3D«; 22.00 »Amici di letto«; Dvorana 4: 18.00, 20.15, 22.15 »Paranormal activity 3«; Dvorana 5: 17.30, 19.50, 22.10 »This must be the place«.

Izleti

KLUB PRIJATELJSTVA prireja v četrtek, 27. oktobra, izlet v Čedad z ogledom zanimivosti mesta in v Gornars. Vpisovanje do zapolnitve mest.

Informacije na tel. št. 040-225468 (Vera). Vabljeni!

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS iz Sežane organizira izlet na Poljsko, odhod 2. in povratek 6. novembra.

Ogledali si bomo: vzrezni center za divje peteline in gensko banko za smreke, muzej čipk Koniakov, muzeja pivovarstva Zywiec, Korbiełow, Auschwitz, Wadowice, rojstni kraj papeža Janeza Pavla II., ogled bijonov, Kalwaria Zabrzyskowska, Krakow, duhovni center Poljske ter nekdanja prestolnica, grob Ane celjske, Wieliczka - rudnik soli, Ołomouc i.t.d. Se nekaj prostih mest. Informacije: (+386) 41634750 ali dušan.pavlica@siol.net (Dušan).

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE K. FERLUGA prireja v nedeljo, 30. oktobra, tradicionalni jesenski izlet na Koroško. Obiskali bomo Celovec, Gospo Svetu, Vrbsko jezero, ob povratku pa še Radovljico. Odhod iz Milj ob 7. uri, povratak domov v večernih urah. Informacije in vpisovanja na tel. št. 040-271862 (Vesna) ali 349-6181290 (Zvezda) ob uri kosila.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE K. FERLUGA prireja v nedeljo, 30. oktobra, tradicionalni jesenski izlet na Koroško. Obiskali bomo Celovec, Gospo Svetu, Vrbsko jezero, ob povratku pa še Radovljico. Odhod iz Milj ob 7. uri, povratak domov v večernih urah. Informacije in vpisovanja na tel. št. 040-271862 (Vesna) ali 349-6181290 (Zvezda) ob uri kosila.

PRODAM MLADIČA zlatega prinášalca (golden retriever) z rodovníkom in microchipom. Cena 700,00 evrov. Telefonični ob uri kosila na tel. št. 334-8838689.

PRODAM rabljeno Be-Es-As diatonično harmoniko tyrolean, primerena tudi za začetnike. Tel. 00386-5-7668245 ali 00386-40-644121.

PRODAM stroj za obiranje oljč coima po polovični ceni. Tel. št.: 333-7264018.

V DOLINSKI OBČINI na razgledni sončni legi, dajem v najem samostojno opremljeno hišo (3 sobe, dnevna, kuhinja, kopalnica, shramba) s kletjo, vrtom in dvoriščem za parking. Cena po dogovoru. Tel. 366-4753750.

KRUT - vabi 10. in 11. decembra, na ogled evropskega mesta Milana, s sprehajanjem preko središčnih ulic in trgov. Informacije in vpisovanja na tel. št. 040-360072.

glasbena matica

**SLOVENSNA OTVORITEV
ŠOLSKEGA LETA 2011-12
in
NAGRAJEVANJE NAJBOLJŠIH
UČENCEV**

danes, 26. oktobra 2011 ob 18.30
Razstavna dvorana ZKB na Opčinah
Vijudno vabljeni!

SLOVENSKO
STALNO GLEDALIŠČE

VABILO K ABONMAJU

ZABAVNO V NOVO SEZONO
PO NAŠIH DRUŠTVIH

MA ME PROU
PROVOCIRASTE...

Adrijan Rustja
igrata:
Minu Kjuder
in Adrijan Rustja

DANES - sreda, 26. oktobra ob 20.00
v Štalci v Šempolaju
sodeluje: SKD Vigred

Vstop je brezplačen
Vse o novi sezoni in rezervacija abonmajev

Poslovni oglasi

V TRŽAŠKI KMETIJSKI ZADRUGI - Ul. Travnik, 10
dobite krasne in cvetoče KRI-ZANTEME, v torkli ekstra deviško OLJE po ugodnih cenah.
Odvija se posebna ponudba strojev za nabiranje oljč. Oglasite se!

GOSPA Z IZKUŠNJAMI išče dejo: likanje, pospravljanje, varstvo.
00386-31-879781

Osmice

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju št. 269. Tel. št. 340-3814906. Toplo vabljeni!
MARIO PAHOR je odprl osmico v Jamljah. Toči belo in črno vino ter nudni domači prigrizek. Tel. 0481-419956.
OSMICA je odprta pri Jadranu v Rimanjih št. 175. Tel. št. 040-820223. Vabljeni!
OSM

jedilnik in INFO: www.triesteturismo.net
Restavracija DIANA
 Općine - Narodna 11
 tel. 04211176, 04211646
 vas vabi na "kraški večer"
 in otvoritev slikarske razstave
"Imaginarna Kraška" - Fulvio Cazzador
Četrtek, 27. oktobra, ob 20.00
 Sprejemamo rezervacije po telefonu
Zaprt ob petkih

TK TRŽAŠKA KNJIGARNA
TK vabi na predstavitev knjige Borisa Pahorja DENTRO IL LABIRINTO Jutri – v četrtek, 27. oktobra, ob 18.00
TRST – Ul. sv. Frančiška, 20

MARTINOVANJE V SKD SLAVEC v Rimanjih se bo odvijalo v petek, 11. novembra, ob 19.30 dalje. Poskrbljeno bo za večerjo, zabavno glasbo v živo, nagradne igre in nepozabno druženje. Za informacije in prijave pokličite na 320-3729925. Rok za prijavo zapade 3. novembra.

O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokuševalcev vina prireja degustacijski večer z vini iz dežele Abruzzo. Srečanje bo v petek, 4. novembra, ob 20.30 v prostorih Zadruge Dolga Kona - Dolina 528. Vabljeni vsi člani in prijatelji! Informacije in prijave www.onav.it, tel. št. 334-7786980 (Luciano) ali 340-6294863 (Elio).

KRD DOM BRIŠČIKI prireja kuharski tečaj v nedeljo, 6. novembra, od 9. do 13. ure. Tečaj vodi kuhar Matija Ciacchi. Za informacije lahko pokličete tel. št.: 347-4434151 (Nadja) in 328-2767663 (Norma) po 16. uri.

TABORNIKI RMV sporočajo, da so se začeli tedenski sestanki. Urniki: Prosek - Kontovel: v KD na Proseku, ob sobotah od 14. do 15. ure, Kriz - v KD na Proseku, ob sobotah od 14. do 15. ure; Salež - v društvu Rdeča zvezda, za MČ: vsako drugo soboto od 10. do 11. ure, za GG: vsako drugo sredo od 18.30 do 19.30, Dolina - v občinski televadnici S. Klabin ob sobotah od 15. do 16. ure, Općine - v Prosvetnem domu na Općinah ob sobotah od 17.30 do 18.30, Trst - na Stadionu 1. maja ob sredah od 16. do 17. ure. Informacije na info@tabornikirmv.it ali 335-5316286 (Veronika).

KRUT obvešča, da v ponedeljek, 7. novembra, pričenja tečaj psihomotorike. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/b, tel. 040-360072.

SKD PRIMOREC vabi na tečaj ustvarjalnega vozlanja »Makrame«, jesensko prepletanje vrvic in čakol, ki se bo odvijalo vsak ponedeljek v mesecu novembru (7., 14., 21. in 28.) od 19. do 21. ure v Ljudskem domu v Trebčah. Delavnico bo vodila Elda Jercog. Zainteresirani naj se čim prej prijavijo na tel. št. 339-6980193.

AŠD MLADINA organizira smučarski nadaljevalni tečaj na plastični stezi v Narečini. Tečaj bo potekal vsako sredo, od 9. do 30. novembra, od 16.30 do 18.30. Tel. 347-0473606.

OTROŠKE URICE v Narodni in študijski knjižnici, Ul. sv. Frančiška 20, ob 17. uri: sreda, 9. novembra: Pod medvedovim dežnikom; sreda, 30. novembra: Praznično presenečenje. Vabljeni otroci od 3. do 7. leta!

SKD PRIMOREC vabi na družabni večer »Trebče v svet« v sredo, 9. novembra, ob 20.30 v Ljudski dom v Trebče. Ogledali si bomo slike izletov v organizaciji društva v sezoni 2010/11.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Proseška ul. 109, na Općinah. V četrtek, 10. novembra, ob 18. do 21. ure zbiranje opreme. Dnevi in urniki odprtih vrat sejma: petek, 11. novembra, od 18. do 21. ure; sobota, 12. novembra, od 16. do 21. ure; nedelja, 13. novembra, od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Ob prilikah, boste lahko dobili vse informacije glede smučarskih tečajev za zimsko sezono 2012. Informacije: 347-5292058, www.skbrdina.org.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS vabi proseške in kontovelske proizvajalce, da se udeležijo »2. Pokušnje vin«, ki bo v petek, 11. novembra, na dvorišču rajonskega sveta. Kdor bi rad razstavljal, naj se javi v tajništvu do 4. novembra na tel. št. 040-225956.

ZADRUGA KD PROSEK-KONTOVEL prireja v petek, 11. novembra, sejem antikvitet in rabljenih stvari. Kdor bi se rad udeležil naj se javi na tel. št. 347-9851007 ali 347-8579872 za rezervacijo prostora.

SK DEVIN prireja »Smučarski sejem« od 2. do 13. novembra v Domu Železničarskih delavcev - Narečina postaja: 2. in 3. novembra zbiranje opreme od 10.00 do 19.30; sejem se bo odvijal od 5. do 13. novembra: sobote in nedelje od 10.00 do 19.30, ob delavnikih od 16.00 do 19.30.

SLOVENSKI FILATELSTIČNI KLUB »L. KOŠIR« vabi slovenske filateliste in prijatelje na mesečno srečanje, ki bo v sredo, 2. novembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška, 20.

SSG IN SKD VIGRED vabita na gledališko predstavo »Ma me prou provočiraste?« danes, 26. oktobra, ob 20. uri v Štalcu v Šempolaju.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, sporoča, da bo razstava novih originalov zimske škedenjske noše »Skrije naših korenin« na ogled: 27. in 30. oktobra ter 6. novembra od 10. do 12. ure; 28. in 29. oktobra ter 4. in 5. novembra od 17. do 19. ure.

TRŽAŠKA KNJIGARNA vabi na predstavitev knjige Borisa Pahorja »Dentro il labirinto« v četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri v Trstu, ul. Sv. Franciška 20.

DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM (Dunajska 35, Općine) vabi v petek, 28. oktobra, ob 20. uri na predavanje z naslovom »Vzgoja« (otrok in odraslih) za zdravo prehrano. Govorila bo prehranska strokovnjakinja Marija Merljak.

MVS LIPA BAZOVICA vabi na koncert ob 10. obljetnici delovanja vokalne skupine, ki bo v soboto, 29. oktobra, v športnem centru Zarja. Nastopili bodo še tamburaši »F. Prešeren« iz Boljuncu in mladi skupine »Anar Krousis« iz Gropade. Sledila bo družabnost.

PRAVLJIČNA URICA PRI SKD IGO GRUDEN bo spet v soboto, 29. oktobra, ob 15.30. Pripravlja Maja Razboršek. Sledi delavnica.

RAZSTAVA - IGNACIJ OTA: NJEGOVA ZGODBA v SKD Valentin Vodnik v Dolini. Urnik: v soboto, 29. oktobra, od 15. do 18. ure; v nedeljo, 30. oktobra, od 12. do 13. ure in od 15. do 18. ure. V tednu za šole, info: 335-8020814.

SKD F. PREŠEREN BOLJUNEC v so-

delovanju z SSG-jem, vabi na ogled gledališke predstave »Ma me prou provočiraste...«, režija Adrijan Rustja, nastopata Minu Kjuder in Adrijan Rustja, v soboto, 29. oktobra, ob 20.30 v društvenih prostorih Občinskega Gledališča v Boljuncu.

SDD JAKA ŠTOKA, ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTOVEL IN SSG vabijo na predstavo »Ma me prou provočiraste...« (režija A. Rustja, igraja M. Kjuder in A. Rustja) in na pred-

stavitev letošnje gledališke sezone, ki bo v nedeljo, 30. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu Prosek Kontovel.

SPDT obvešča, da bo razstava »Življene pod Triglavom«, ki jo je pripravila Planinska zveza Slovenije v sodelovanju s Slovenskim planinskim muzejem in s sofinanciranjem Urada Vlade Republike Slovenije za Slovene v zamejstvu in po svetu, odprtta v prostorih Konferenčne-razstavne dvorane NŠK v Narodnem domu, Ul Filzi št. 14, do sobote 5. novembra, s sledenjem urnikom: ob torkih, četrtekih in sobotah dopoldan od 10. do 12. ure ter ob ponedeljkih, sredah in petkih popoldan od 16. do 18. ure.

DEVINSKI GRAD bo do 6. novembra na ogled vsak dan od 9.30 do 16.00, vključno v torek, 1. novembra. Od 12. novembra dalje bo grad odprt ob istem urniku, a samo ob vikendih. Informacije: 040-208120.

MOSP IN SLOVENSKI KULTURNI KLUB razpisuje literarni, likovni in fotografiski natečaj za mlade od 14. do 25. leta starosti. Tema in tehnika sta prosti, kot vodilo pa ponujata verze letošnjega Prešernovega nagrajenca, Miroslava Košute: »Kaj pa jadra šepetajo, kadar veter jih napenja?« Srečna so, da se začenja nova pot.« Prispevki morajo biti opremljeni s psevdonomom, podatki pa priloženi v zapečateni kuverti in izročeni ali poslaní na Skk-MOSP - Natačaj, Ul. Donizetti št. 3 (TS), do ponedeljka, 14. novembra.

CELOVEČERNI KONCERT ljubljanskih veteranov (dir. Alojz Zupan) v organizaciji KD Skala pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev bo v soboto, 19. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu Skala v Gropadi.

Zadnji pozdrav dragi Nadji

teta Lojza,

bratracni Bruno, Alma, Claudio,

Jordan, Jadran in Stojana z

družinami

Zadnji objem dragi botri Nadji

Damiana

Dragi prijatelji Nadji

z neizmerno ljubeznijo

Nevia, Germano, Magdi in Nadja

Draga Nadja,

hvala za vse.

Iskreno sožalje družini.

Zveza žensk Boljunc

Ob boleči izgubi drage Nadje izre-

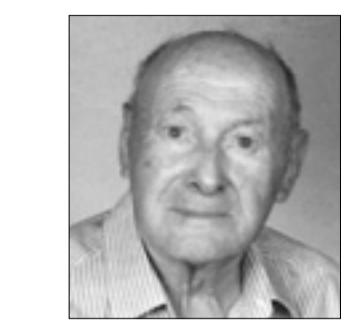
kamo globoko sožalje družini.

SKD F. Prešeren

Mirno je zaspal naš predragi mož

in oče

Angelo Blazina

Žalostno vest sporočajo

žena Mara, sin Marian z Danielo
 ter ostalo sorodstvo

Pokojnik bo ležal v petek, 28. oktobra, ob 12.30 ure v cerkvi na Proseku, sledila bo sv. maša ob 13.30 uri. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Prosek, 26. oktobra 2011
 Pogrebno podjetje Sant'Anna Nabrežina

Ob izgubi dragega Angela
 se pridružujejo žalovanju

svak Cveto in Silva z družino
 ter svakinja Anica in Silvester

Ob izgubi dragega očeta izrekamo
 Marianu in ostalim članom družine

svoje najgloblje sožalje.

Kolegi in direkcija podjetja

Indules S.r.l.

+ Zapustila nas je

Nadja Coloni
 por. Schiraldi

Žalostno vest sporočajo

mož Nino, sin Roberto

ter ostalo sorodstvo

Od nje se bomo poslovili v soboto, 29. oktobra, od 11.00 do 12.00 v ulici Costalunga. Ob 12.30 bo sledila sv. maša v cerkvi v Boljuncu.

Boljunc, 26. oktobra 2011

Pogrebno podjetje Alabarda

Zadnji pozdrav

draghi Nadji

teta Lojza,

bratracni Bruno, Alma, Claudio,

Jordan, Jadran in Stojana z

družinami

Zadnji objem

draghi botri Nadji

Damiana

Dragi prijatelji Nadji

z neizmerno ljubeznijo

Nevia, Germano, Magdi in Nadja

Draga Nadja,

hvala za vse.

Iskreno sožalje družini.

Zveza žensk Boljunc

Ob boleči izgubi drage Nadje izre-

kamo globoko sožalje družini.

SKD F. Prešeren

Prireditve

DANES, 26. OKTOBRA, vabita Založništvo tržaškega tiska, Mladika in tržaška knjigarna na Kavo s knjigo. Gostje na kavi bodo varovanci Varnstveno delovnega centra Koper in Sklada Mitja Čuk. Vabljeni v Tržaško knjigarno ob 10.

DSI - Tokrat nekoliko nenavaden ponedeljkov večer

Z zabavnim uvodom začinjena predstavitev gledališke sezone

Minu Kjuder in Adrijan Rustja uvedla predstavitev Maje Lapornik in Borisa Kobala

Tokrat se je običajni ponedeljkov večer v Peterlinovi dvorani začel nekoliko drugače. Za predavateljsko mizo ni bilo nikogar, zato so se redki poslušalci dalj časa spogledovali, dokler ni v dvorano prihitela prijetna gospa z rdečim klobučkom. Z odločnim korakom je za njo pogumno vstopil tudi starejši gospod in začudeno spraševal, »če ni še unih ta glavnih«.

Tako sta Minu Kjuder in Adrijan Rustja s sočno predstavljijo Ma me prou provociraste ..., začinjeno z zvrhano mero humorja, vicev in smešnih dovitov nasmejala publiko, ki smo jo, resnici na ljubo, na začetku predstavitev lahko prešteli na prstih dveh rok. Adrijan Rustja je s pomočjo zgovorne igralke Minu Kjuder predstavil letošnjo sezono tržaškega Slovenskega stalnega gledališča. Dotaknil se je honorarjev, primerjal novo umetniško vodstvo Jamnika, Kobala in Verča s svetimi tremi kralji Gašperjem, Miho in Boltežarjem in se pohecal na njihov račun z začetnicami – JKV – kako kvalitetno vodstvo.

Poslušalci so z nasmehom na ustnicah sledili predstavitvi abomajskih kampanje in datumom vseh šestih produkcij domačega gledališča, saj je Rustji s svojimi opombami stalno ugovarjala slavistka in profesorica slovenščine Kjuder, ki je seveda bila bolje poučena o vseh predstavah. Rustja je slovesno podaril, da bo uradni začetek sezone četrtega novembra, in sicer s premiero tragične igre Mira Gavrana Šoferji za vse čase v priredbi in režiji Borisa Kobala. »S'm se informiru na Primorskem dnevniku, ki je alfa in omega«, je dodal v narečju. Tako bo januarja sledila premiera Molierovega Tartuffa v režiji Samo Strelca, 23. marca Jelinčičeva dokumentarna drama Kobarid '38 – Kronika atentata, aprila pa še zadnja produkcija domačega gledališča Saj razumete, avtorja Claudia Magrisa. Minu Kjuder je večkrat podčrtala, da »sam avtor še ni zagotovilo za uspeh« in se sklicevala na gledališke predstave lanskega abonmaja, ki so vidno razburile gledalce in privedle do marsikaterje ostre kritike. Rustja je bil na koncu mnenja, da bi bile take predstavitev koristne pred vsako predstavo, drugače gledalci »pridejo nutri ku tumbari in grejo ven dvakrat tumbari« je pove-

Adrijan Rustja in
Minu Kjuder

KROMA

dal v narečju. Po predstavljivosti domače produkcije pa je še dodal, da »pridejo tu di gostje, naši ne n'rdijo več n'č sami«.

Po zabavnem uvodu sta za predavateljsko mizo stopila predsednica upravnega sveta Maja Lapornik in pa predstavnica umetniškega vodstva Boris Kobal, ki sta prisotnim zaupala cilje, pa tudi težave SSG-ja. Maja Lapornik je podčrtala dejstvo, da se »vsak dan srečujemo z našo publiko od Milj do Trbiža. Radi poslušamo mnenja in kritike. Naš cilj je, da ponovno povabimo naše ljudi v svoje gledališče. Vračamo se s ponižno prošnjo, naj nas publike ne zapusti.« Kobal je dejal, da so program izoblikovali v zelo kratkem času. Njihov cilj je, da postane gledališče komunikativno, v katerem se vsak počuti kot doma. »Po desetih letih umetniškega vodenja Mestnega gledališča ljubljanskega, kjer smo v eni sezoni dosegli 110 tišoč obiskov, sem na začetku bil v dvemu zaradi izgubljene bitke glede publike, a sta me opogumila Jaša in Sergej. Še vedno pa se sprašujem, kam je šla doljčena masa ljudi, ki je do nedavnega polnila našo dvorano ...«. (met)

ŠKEDENJ - Razstava v Kulturnem domu Ivan Grbec

Skrinja naših korenin

Na ogled originali in replike zimske škedenjske noše - Nastopile so pevke ŽPS I. Grbec, Marta Košuta in Kraški šopek iz Sežane

Lutke odete v
škedenjsko nošo

KROMA

BARKOVLJE, ŠTIVAN - V soboto in nedeljo dekanijski reviji ZCPZ

V ospredju vstopne pesmi in psalmi

Na sobotni reviji openske dekanije v Barkovljah nastopilo deset zborov, na nedeljski reviji devinske dekanije v Štivanu pa osem zborov

Barkovljansko
dekanijsko revijo
so sooblikovala
tudi dekleta
Vesele pomladni
z Opčin

zova Sandra Poljak, sta prisotne nagonovirila predsednik ZCPZ Marko Tavčar in msgr. Franc Vončina.

Spored 12. revije zborov devinske dekanije, ki je ob povezovanju Barbare Rustja potekala v nedeljo v novi cerkvi v Štivanu, pa je oblikovalo osem zborov: OPZ in ŽeCPZ Zgonik pod vodstvom Antonia Bedenčiča (pri orglah Vinko Skerlavaj). Na koncertu, ki ga je pove-

nje sv. Janeza Krstnika pod vodstvom Olge Tavčar (za spremljavo so poskrbeli Danjel Fabi in Nina Pahor-kitara ter Nada Tavčar-klavir), ŽeCPZ Devin pod vodstvom Hermana Antoniča (pri orglah Petra Grassi, na flavto Lucija Tavčar), ŽeCPZ Mavhinje pod vodstvom Majde Pertot Legiša, Mešani farni zbor Šempolaj pod vodstvom Iva Kralja (pri

orglah Petra Grassi) in MoPZ Fantje iz pod Grmade, ki je prvič zapel pod vodstvom novega dirigenta Hermanna Antoniča in ob orgelski spremljavi Petre Grassi, ki sta vodila oz. spremljala tudi petje zadnjega nastopajočega, MePZ Devin. Ob pozdravu domačega župnika Giorgia Gianninija se je revija zaključila z nastopom združenih zborov.

Danes Susanna Tamaro

V Skladišču 26 v starem pristanišču, kjer je tačas na ogled Razprtjeni bienale, bodo danes gostili tržaško pisateljico Susanno Tamaro. Ob 21. uri bo predstavila svoj roman *Per sempre. Že ob 19.30 bo v knjigarni v pritličju predstavila knjižno ponudbo založba Mondadori, Marianna Accerboni pa izbor razstavljenih del.*

Koncert harmonikarice Margherite Berlanda

V sklopu sredinih koncertov na konservatoriju Tartini (Ul. Ghega 12) bo nočjo ob 20.30 nastopila Margherita Berlanda. Harmonikarica je gojenka Corrada Rojaca, predstavila pa se bo z izborom skladb Šoštakoviča, Bacha, Haydna in drugih skladateljev.

O patološkem pitju

Nadaljuje se niz srečanj Psihologija v kavarni, tema današnjega so nove oblike patološkega pitja. V kavarni San Marco (Ul. Battisti 18) bo ob 18. uri predaval psiholog in psihoterapeut Alessandro Vegliach.

Slike Ponteroša

V dvorani Bobi Bazlen v palači Gopcevich (Ul. Rossini 4) bo danes ob 17.30 govor o Ponterošu. Arhivistki Barbara Bigi in Paola Ugolini bosta predstavili fotografije in dokumente o tržaškem Kanalu in okolici.

Da so Škedenjke ponosne na svoje korenine, predvsem na tradicijo krajevne noše, je vsem na dlani. To ljubezen je bilo zaznati tudi v nedeljo, ko so v domičem Kulturnem domu Ivan Grbec slovesno odprle razstavo *Skrinja naših korenin* oziroma razstavo novih originalov zimske škedenjske noše.

Razstava je bila nele vrste slovenes zaključek skoraj 16-letnega niza srečanj šivanja škedenjske noše, ki so ga škedenjske šivilje kronale še z zimsko nošo. Udeležence tečajev so namreč začele s šivanjem zimske dekliške noše, nadaljevale z žensko delovno nošo, svileno poročno nošo in pa zimsko nošo s suknom. Svoje delo - po enega ali več primerkov vsake noše, so ponudile v ogled v nedeljo v domu. Trinajst lutk so odelile v originalno oz. v repliko ali novo nošo: nekatere originalne noše so posodile tečajnice, ki jih hranijo od svojih babic, dva primerka pa so društvo darovale sestre Lavrenčič oz. družina Renko. Lutke so postavile v obliki polžka, ki je tudi štikani simbol na rutah.

Večer je s pesmijo uvedla domača Ženska pevska skupina Ivan Grbec, ki je besedo nato prepustila izvedenki narodnih noš in etnologije, pa tudi mentorici vseh škedenjskih tečajev šivanja Marti Košuta. Slednja je predstavila škedenjsko nošo in nič koliko raziskav o njej, ki so porodile zajetno knjigo o škedenjski noši. Sledil je nastop gostov iz Sežane, pevk in plesalcev folklornih skupin Kraški šopek, ki so postregli z venčkom pesmi s kraške zakladnice oz. folklornih plesov »od setve do kruha« v čast škedenjskim krušaricam.

Razstava bo na ogled še 27. in 30. oktobra ter 6. novembra od 10. do 12. ure, 28. in 29. oktobra ter 4. in 5. novembra pa od 17. do 19. ure.

GLEDALIŠČE**FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA****TRST**

Slovensko stalno gledališče
V petek, 28. oktobra ob 20.30 / Vesna Furlanič Valentincič / »Mama«.

Stalno gledališče FJK il Rossetti

Dvorana Bartoli

Danes, 26. oktobra, ob 21.00 / Elia Marcelli, Marcello Teodonio: »Li romani in Russia - Racconto di una guerra a millanta mila miglia«. / Režija: Alessandro Benvenuti / Nastopa: Simone Cristicchi. / Ponovitev: do sobote, 29., ob 21.00 ter v nedeljo, 30. oktobra, ob 17.00.

Dvorana Generali

V sredo, 9. novembra, ob 20.30 / Hugo von Hofmannsthal: »Elektra« / prevod: Carmelo Rifici / režija: Carmelo Rifici / nastopajo: Elisabetta Pozzi e con Alberto Fasoli, Mariangela Granelli, Massimo Nicolini, Marta Richeldi, Francesca Botti, Giovanna Mangù, Silvia Masotti, Chiara Saleri in Lucia Schierano. / Ponovitev: od četrtek, 10. do sobote, 12. ob 20.30 ter v nedeljo, 13. novembra, ob 16.00.

ŠEMPOLAJ**V štalc, SKD Vigred**

Danes, 26. oktobra, ob 20.30 / Adrijan Rustja: »Ma me prou provociraste ...«.

TRŽIČ**Občinsko gledališče**

V sredo, 9. novembra, ob 20.45 / Yasmina Reza: »Art« / prevod: Alessandra Serra / režija: Giampiero Solari / Nastopajo: Alessandro Haber, Alessio Boni, Gigio Alberti / Ponovitev: v četrtek, 10. novembra, ob 20.45.

VIDEM**Novo gledališče Giovanni da Udine**

V petek, 4. novembra, ob 20.45 / Carlo Goldoni: »La trilogia della villeggiatura«. Režija: Claudio de Maglio.

V soboto, 5. novembra, ob 21.00 / Alessandro Bergonzoni: »Urge«.

SLOVENIJA**NOVA GORICA****SNG Nova Gorica**

Jutri, 27. oktobra, ob 20.00 in ob 20.00 / Katja Hensel: »Cifra, mož«.

V petek, 28. oktobra, ob 20.00 / Ivan Cankar: »Hlapi«. / Ponovitev: v soboto, 29. oktobra, ob 20.00.

LJUBLJANA**SNG Drama**

Veliki oder

Danes, 26. oktobra, ob 18.00 / Maksim Gorki: »Malomeščani«. / Ponovitev: jučri, 27. oktobra ob 17.00.

V petek, 28. oktobra, ob 19.30 / William Shakespeare: »Beneški trgovci«.

V soboto, 29. oktobra, ob 19.30 / August Strindberg: »V Damask«.

Mala dvorana

Danes, 26. oktobra, ob 19.30 / Vinko Möderndorfer: »Nežka se moži«. / Ponovitev: v četrtek, 27. ob 19.30.

V petek, 28. oktobra, ob 20.00 / György Spiró: »Prah«.

V soboto, 29. oktobra, ob 19.30 / David Mamet: »November«.

Slovensko Mladinsko Gledališče

Zgornja dvorana

Danes, 26. oktobra, ob 19.00 / Ivan Cankar: »Pohujšajnje v dolini šentflorjanski«.

V petek, 28. oktobra, ob 20.00 / Kuod Bajani: »Zeina, tista druga ženska«.

TRŽIČ**Občinsko gledališče**

V petek, 28. oktobra, ob 20.45 / Nastopata: Patrick Beugiraud - oboe in Lamia Bensmail - klavir.
V torek, 8. novembra, ob 20.45 / »Trio Atos« / Nastopajo: Annette von Hehn - violina; Stefan Heinemeyer - violončelo in Thomas Hoppe - klavir.

VIDEM**Novo gledališče Giovanni da Udine**

V soboto, 29. oktobra, ob 20.45 / »Nacionalni akademski orkester Santa Cecilia« / Dirigent: Antonio Pappano / Hélène Grimaud: klavir.

V nedeljo, 6. novembra, ob 20.45 / Nastopa: Viktorija Mullova - violina.

SLOVENIJA**NOVA GORICA****SNG Nova Gorica**

Danes, 26. oktobra, ob 12.00 in ob 20.00 / Komična uprizoritev / Giovanni Boccaccio, Ira Ratej, Matej Krajnc, Milko Lazar: »Dekameron«

LJUBLJANA**Cankarjev dom****Gallusova dvorana**

Jutri, 27. oktobra, ob 19.30 / Orkester Slovenske filharmonije. / Dirigent: Jacek Kasprzyk / Solistka: Anja German - klavir / Ponovitev: v petek, 28. oktobra, ob 19.30.

Linhartova dvorana

Jutri, 27. oktobra, ob 20.00 / »Big bang in simfonični orkester RTV Slovenija«. / Dirigent: Lojze Kranjc / Solisti: Benjamin Zier vogel - violina; Boštjan Lipovšek - rog; Primož Fleischmann - saksofon; Primož Grašič - kitara; Blaž Jurjevič - klavir in Kristjan Kranjc - klavir.

Klub CD

Danes, 26. oktobra, ob 19.30 / »Kvartet saksofonov quartessel«. / Nastopa: Nikolina Furić - harmonika.

V torek, 8. novembra, ob 20.30 / Theo Blackmann's Hello to Earth »The Music of Kate Bush«. (Nemčija / ZDA).

RAZSTAVE**FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****TRST**

Hangar 26 starega pristanišča: do 27. novembra je odprta velika razstava sodobne umetnosti tako imenovanega razprtjenega bienala (Biennale diffusa), na kateri se predstavlja 172 umetnikov iz Furlanije-Julijanske krajine in držav, ki so včlanjene v Srednjeevropsko pobudo (SEP). V tretjem nadstropju obnovljene hangarje 26 so razstavljeni dela delžnih ustvarjalcev, od uveljavljenih imen italijanske likovne scene (Dorfles, Rosignano, Zigača) do mladih obetavnih umetnikov. Med razstavljalci so tudi rije tržaški Slovenci: Klavdij Palčič, Franco Vecchiet in Edward Zajec. Urnik: vsak dan od 10.00 do 21.00.

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egiptanski, grški, rimljanski in antični predmeti iz italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Sobi: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografika razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost. / Na ogled je razstava Giovannija Tallerija: »Orizzonti limpidi di libertà«.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniške postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.: 040-3794185; fax: 040312756.

DOLINA

SKD Valentin Vodnik: je na ogled razstava: »Ignacij Ota: Njegova zgodba« v spomin na 10. obletnico smrti in 80. obletnico rojstva skladatelja. / Urnik: v soboto, 29. - od 15.00 do 18.00 ter v nedeljo, 30. oktobra, - od 12.00 do 13.00 in od 15.00 do 18.00. V tednu za šole, info: 3358020814.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek, od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

GLASBA**FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****TRST****Stalno gledališče FJK il Rossetti**

Dvorana Generali

Danes, 26. oktobra, ob 20.30 / »Principals of the New York City Ballet«. Režija in koreografije: George Balanchine, Jerome Robbins in Christopher Wheeldon / Nastopajo: Ashley Bouder, Sara Mearns, Tiler Peck, Tyler Angle, Joaquin De Luz, Gonzalo Garcia in Amar Ramasar.

Jutri, 27. oktobra, ob 20.30 / »Miguel Angel Zotto "Puro Tango"« / Glasbe: Claudio Garces / Orkester: Pocho Palmer - prvi bandoneon, Fabian Bertero - violina, Miguel Pereiro - klavir, Marco Antonio Fernandez - drugi bandoneon in Nicolas Zacarias kontrabas. / Nastopajo: Gabriel Ponce in Analia Morales, Leandro Oliver in Laila Rezk, Pablo Garcia in Gisele Avanzi ter Lucas Carrizo in Paula Tejeda. / Ponovitev: v petek, 28. oktobra, ob 20.30.

PRIREDITVE**GLASBA - Četrtkovi koncerti v Jamskem dvorcu v Postojni****Blues festival Postojnska jama jutri odpira svoja vrata že osmo leto zapored**

Blues festival Postojnska jama odpira svoja vrata že osmo leto zapored. Letos se bo na četrtkovih koncertih v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami zvrstilo sedem zveznečih imen iz svetovne blues glasbene scene. Festival je v preteklih letih našel svoj krog ljubiteljev, ki se vedno znova vračajo v Postojno in uživajo v glasbeni ponudbi, ki je redek gost koncertne ponudbe v Sloveniji. Organizatorji večere v Jamskem dvorcu prirejajo na malo drugačen način kot ostali ponudniki tovrsnih koncertov. Obiskovalcem omogočajo predhodno rezervacijo miz, pred in v odmoru koncertov pa si ti lahko privočijo osvežitev.

Festivalsko sezono bosta 27. oktobra ob 20.30 odprla Smokin Joe Kubek & Bnois King. Skupaj tvorita izjemno kombinacijo, lahko bi jima rekli tudi »blues sinergija«. Joe je kitarist, ki lahko odigra prav vse, kar se igra v bluesu, od tradicionalnega teksaškega bluesa do rušilnega blues rocka. Bnois je izjemn pevec z globoko teksaško dušo, njegova kitara je subtilna in melodična. Dva frontmana z močno item sekcijsa sta prava blues atrakcija.

8. decembra bo na festivalu nastopil Ronnie Baker Brooks, ki prihaja iz prave chicaške blues družine. Njegov oče je znameniti Lonnie Brooks, brat pa Wayne Baker Brooks. Rasel je ob očetovi glasbi in tako že zgodaj prisel v stil z velikani Buddy Guyem, Muddy Watersom in B. B. Kingom. Tradicijo prepleta z vplivi hip-hopa in funka, nedvomno gre za kitarista in pevca, ki presega meje bluesa in svojo energijo posreduje v mešanici tradicije in sodobnih tokov glasbe.

V novo leto sezone, natančneje 26. januarja 2012, nas bo popeljal Geordie Fame, legenda stare britanske rhythm'n'blues scene. Začel je kot pianist pri Billy Fury and the Blue Flames, napisal je kar nekaj velikih uspešnic, posebej je v ušesih ostala skladba Bonnie And Clyde iz filma o ameriškem gangsterskem paru. Sodeloval je s številnimi glasbeniki, od Van Morrisona in Erica Claptona, do Count Basieja in britanske pop atrakcije The Verve. Aktivno deluje tudi kot pianist v skupini The Rhythm Kings, »Stones« Bill Wyman. Na koncertu pri Po-

stojniki jami ga bo spremljal slovenski kitarist Primož Grašič.

Najbolj vroča atrakcija osme sezone je znameniti Ronnie Baker Brooks, ki prihaja iz prave chicaške blues družine. Njegov oče je znameniti Lonnie Brooks, brat pa Wayne Baker Brooks. Rasel je ob očetovi glasbi in tako že zgodaj prisel v stil z velikani Buddy Guyem, Muddy Watersom in B. B. Kingom. Tradicijo prepleta z vplivi hip-hopa in funka, nedvomno gre za kitarista in pevca, ki presega meje bluesa in svojo energijo posreduje v mešanici tradicije in sodobnih tokov glasbe.

Rosie Ledet & The zydeco playboys, katera je nespornejša kraljica zydeca, bo festivalsko dogajanje popestrila 22. marca. S svojo energijo umešča to ognjevitvo glasbo Lousiane na zemljevit festivalov. S svojimi Zydeco Playboys-i se je zelo hitro prebilna med vodilne zydeco izvajalce, njena sveža energična glasba ima bogate korenine v zapuščini Kreolov. Rosie Ledet je ena redkih izvajalk, ki še vedno pojde in ustvarja v kreolski francoščini.

Drugi vrhunc sezone, bo 19. aprila nedvomno predstavljal koncert Michael-a Burks-a.

Neustavljaliva in srce parajoča surova intenzivnost, ki jo Michael prinaša na oder, je Bistvo njegovega poslanstva. Zvesti ljubitelji njegove glasbe spoštujejo težko prigarano slavo, ki ni nastala čez noč, ampak je plod predanosti in razdajanja iz nastopa v nastop. Njegova globoka in čustvena glasba, ter neverjetna karizma sta dokazali, da je Michael Burks eno največjih imen novega bluesa. Zvezda Scorpesevega dokumentarnega filma o bluesu se vrača na oder Postojnske jame.

Festivalsko sezono bo 24. maja zaključil Billy Branch, ki ni samo glasbenik, ampak je velik socialni in kulturni aktivist. Ob igranju z velikimi imeni bluesa kot so Willie Dixon, Junior Wells, James Cotton, Muddy Waters, Big Walter Horton, Son Seals, Lonnie Brooks, Koko Taylor, Johnny Winter in Albert King, je vedno našel čas za svoje izobraževalno delo. Mojster orglic, kateremu je blues življenje in poslanstvo, je tako zaželen koncertni in studijski gost.

Več informacij o festivalu, programu nove sezone in zgodbovini festivala dobite na: www.postojna-blues.si

GLASBA - V Verdijevem gledališču v Trstu

Violinist Uto Ughi je očaral občinstvo

Vrhunski virtuož in strasten oblikovalec glasbenih podob

Umetnik, ki zna še vedno navdušiti občinstvo z nabreklim, sočnim zvokom svoje violine: sedemdesetletni mojster, ki se s čudežno energijo in svežino upira neizprosnim fiziološkim zakonom, je v tržaško gledališče Verdi ponovno privabil polnoštetevilno občinstvo.

Uto Ughi je v Trstu zelo priljubljen in občutek domačnosti ter povezanosti s poslušalcji je bil zaznaven od vsega začetka, ko je mojster sproščeno nagovoril občinstvo ter mu predstavil program, ki ga je naštudiral z dolgoletnim sodelavcem Alessandrom Specchijem: najprej primer stare in nadvse ugledne italijanske violinske šole, ki je uspevala vzporedno z razvjetom goslske umetnosti, Ciaccona v g-molu Tomasa Antonia Vitalija, ki je razgrela umetnikovo pustvarjalno žilico, nato Sonata št.7 v c-molu op.30 št.2 Ludwiga Van Beethovna, v kateri je Ughi našel sozvočje z namrščeno podobo nemškega genija. Prvi stavek z utripajočo, mrzlično napetostjo, drugi z lirsko širino pojočih franz, tretji z tehnično virtuoznim oblikovanjem- v Ughijevi interpretaciji ni prostora za bolj veder in nasmejan pogled, je pa občutiti predano zavzetost, s katero umetnik išče najbolj sporočilen stik s poslušalcem. Alessandro Specchi se ni mogel kosati z Ughijevim energijom, bil pa je dokaj pozoren in natančen spremjevalec.

Če lahko na strogo klasičnem področju iščemo bolj umirjene in elegantne interprete, nas Ughi lahko popolnoma zasvoji v repertoarju, ki je bližji njegovemu temperamentu: violinist prenaša dedičino velikih virtuzov prejšnjega stoletja z žarom, ki se zasveti v vrhunski virtuoznosti in strastnem oblikovanju glasbenih podob. To je najprej pokazal v nizu Sedmih ljudskih pesmi Manuela De Falle (original je spisan za glas in klavir, avtor priredbe je poljsko-ruski violinist Paweł Kochanski), kjer je plamteča violina odlično nadomestila čustveni naboj cloveškega glasu. Nekateri smo obžalovali spremembo programa, ki nas je prikrajšala za Sonato Sergeja Prokofjeva, toda violinist se je odločil za bolj homogeno zaporedje ter ruskega mojstra nadomestil s francoskim skladateljem: Ravelova Tzigane je

Uto Ughi

F. PARENZAN

potrdila suveren in skoraj brezmadežen tehnični nivo, ki ga umetnik lahko še vedno ponosno razkazuje ob vročem in strastno nabreklem muziciranju. Brez vsakega pomisla se je violinist nato spustil v vratolomne pasaze, ki jih je Camille Saint-Saëns nastresel v svojo Introduzione e Rondo' capriccioso. Temperamentna in samozavestna igra je sprožila val aplavzov, tudi dodatek je umetnik črpal iz dandanes nekoliko opuščenega repertoarja velikih virtuzov: Plesa škratov Antonia Bazzinija, ki sledi Paganinijevemu vzoru, res ne moremo občudovati zaradi pretanjene glas-

benega navdiha, lahko pa brezpogojno občudujemo mojstra, ki se ne boj spopada s transcendentno tehniko in razkazuje zavidljivo obvladjanje vseh Bazzinijevih vragolij. Zagon dobro razpoloženega umetnika, ki običajno ne štedi z dodatki, je prekinila slovenska podelitev srednjeveškega pečata mesta Trst, ki ga je ob odsotnosti župana podelila podžupanja Fabiana Martini: umetnik se je s toplimi besedami zahvalil za odličje, zahvalila se mu je tudi Fedra Florit, ki je jesensko sezono društva Chamber Music lahko kronala z žlahtnim dogodkom.

Katja Kralj

KOGOJEVI DNEVI - V Trstu zaključni koncert s Tobilnim orkestrom Slovenske filharmonije

Raznolik spored profesionalnih trobilcev

Podpredsednik Kogojevih dnevov Peter Blažej zadovoljen nad letošnjim festivalom - Na koncertih veliko novitet in povezovanje čezmejnega prostora

Festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi se je v soboto po tradiciji zaključil v Trstu, rodnem mestu skladatelja, po katerem je dobil ime. S partnerstvom Glasbene matice in s sodelovanjem Slovenskega stalnega gledališča so organizatorji Prosvetnega društva Soča priprljali v dvorano Kulturnega doma najboljše trobilce orkestra Slovenske filharmonije, ki od leta 2002 sodelujejo s samostojno koncertno dejavnostjo v ansamblu TASF.

Profesionalnost zasedbe in raznolikost zanimivega programa sta privabila ožji krog glasbenikov in strokovne publike, med katerimi je bil tudi podpredsednik Kogojevih dnevov Peter Blažej, ki je izrazil zadovoljstvo nad komaj zaključenim festivalom: »Vsi koncerti so bili dobro obiskani, kar pomeni tudi, da je umetniški vodja Anton Nanut sestavil zanimive programe. Za Kogojeve dneve je značilna tudi pozornost do novih skladb: letos smo lahko poslušali 11 krstnih izvedb vokalnih in instrumentalnih del slovenskih avtorjev, od ustanovitve pred 32. leti pa je festival krstil 400 novitet. Druga značilnost Kogojevih dnevov je povezovanje čezmejnega prostora; v Gorici sodelujemo s centrom Lojze Bratuž, že četrto stoletja smo povezani s tržaško Glasbeno matico, deset let smo imeli koncerte v Gorenjem Tarbiju, letos pa prvič v Bardu, kjer je program večera obsegal tudi izvedbo Merkujeve skladbe za saksofon. Stik s slo-

vensko Benečijo je bil izjemno pozitiven, saj je bila dvorana presenetljivo dobro zasedena.«

Festivali sodobne glasbe imajo v Sloveniji zagotovljeno občinstvo, medtem ko se preference širše publike na tej strani meje nekoliko razlikujejo; kdor se »boji« sodobne glasbe pa bi se lahko sproščeno udeležil tega koncerta, ki je razprahljajoča možnih zvočnih in stilnih izrazov tro-

bilnih ansamblov. Stara, baročna skladba se je v tem koncertu prepletala namreč z različnimi aspekti sodobnosti, od raziskovalnega pristopa do repertoarja pihalnih orkestrov ali do jazzu.

Nasmehani glasbeniki niso ubrali po ceni poti za doseganje odobravanja publike, a so od samega začetka želeli počastiti ugled referenčne ustanove iz katere izhajajo. Zato niso izbrali po-

UGHI ANGAŽIRAN UMETNIK

Zavzet in zaskrbljen za glasbeno kulturo

Uto Ughi bi se lahko mirne duše posvečal izključno svoji violinji, s katero izredno uspešno nastopa že šestdeset let, mojster pa se ne zapira v svoj svet, temveč zelo prizadeto sodoživlja krizo, ki pretresa italijansko kulturno: njegova angažiranost je v prvi vrsti usmerjena v pobude, ki bi lahko pomagale mladim glasbenikom, v javnih nastopih pa brez zadržkov obsoja kulturno politiko, ki je v zadnjem dvajsetletju pahnila Italijo na zadnja mesta lestvice omikanih držav.

Svojo zaskrbljenost in tudi ogroženost je umetnik izrazil na srečanju, ki ga je društvo Chamber Music organiziralo v dvorani De Sabata gledališča Verdi: za omizjem so ob Ughiju sedeli občinski odbornik za kulturo Andrea Mariani, predsednik deželne komisije za kulturo Piero Camber ter umetniški vodja društva ACM Fedra Florit, v dobro zasedeni dvorani pa je bilo veliko uglednih tržaških glasbenikov, med katerimi bivši violinist Tržaškega tria Renato Zanettovich, ravnatelj konservatorija Massimo Parovel, Ughijev spremjevalec pianist Alessandro Specchi i.dr.

Ughi je izpostavljal najhujše napake, ki so bile storjene v polpretekli dobi: RAI je ukinila kar tri simfonične orkestre in dva zbora, preživel je edinoletni turinski orkester in javnost ni reagirala, kot bi se zgodilo n.pr. v Nemčiji ali Franciji; državna radijska in televizijska hiša nosi težko breme odgovornosti s širjenjem psevdokulture in predvajanjem programov, ki so često vulgarni, kadar že ne nesramni zaradi absolutnega pomanjkanja etičnih in kulturnih vrednot. Tudi časopisi posvečajo več pozornosti gossipu in nepomembnim zadevam kot pa kulturi, država pa stalno klesti svoje prispevke in v ogroža sam obstoj ustanov, na katere bi morala biti ponosna, saj ohranjujo in širijo bogato kulturno zapuščino, ki jo premore le malokatera država.

Primerjanje stanja v Italiji z državami kot je Nemčija, ki je reagirala na krizo s povečanjem prispevkov v kulturni resor, ali Japonsko, kjer samo v Tokiu deluje petnajst simfoničnih orkestrov, lahko povzroči malodušje, toda Ughi verjame, da vsak posameznik lahko nekaj prispeva, tako s konstruktivno kritiko kot s stalnim opozarjanjem na napake in krivice. Potrebna je vztrajnost, čeprav je tudi sam doživel globoka razočaranja, ko se je obrnil na ministrstvo za šolstvo s predlogom za ustanovitev mladinskega simfoničnega orkestra in je njegova prošnja ostala brez odgovora.

Predsednik deželne komisije za kulturo Piero Camber je dejal, da je v kriznem obdobju kulturni resor najbolj ogrožen, ker mnogi smatrajo, da je kultura odvečen luksus; obljudil je, da bo skušal vsaj obdržati kvoto, ki jo Dežela FJK namenja kulturi. Tudi občinski odbornik za kulturo Andrea Mariani je menil, da je treba kulturo zaščiti, kajti v njej najdemo vrednote, ki lahko zacelejo družbeno tkivo, lahko tudi usmerjajo ekonomijo z bolj humano vizijo, lahko izboljšajo kakovost življenja. Poudaril je pomembnost vlaganja v mlade, na katerih družba gradi svojo bodočnost in se zahvalil društvu Chamber Music, ki v veliko vztrajnostjo trka na večkrat zaprti vrata. Ughi je ponovno obžaloval klaverno stanje medijev, ki namesto kulture ponujajo občinstvu grozljive prizore, začnjene s prezirljivim smehom in cinizmom (s primeri Mare Venier in Bruna Vespe je sprožil navdušen aplavz) ter zavajajo gledalca v neke vrste narkozo, ki ohromi vsakršno civilno reakcijo.

Tudi ravnatelj tržaškega konservatorija Tartini Massimo Parovel se je zahvalil umetniku, ki se že dolgo let zavzema za izboljšanje glasbenih izobrazb: dejal je, da so mladi bogastvo, in rezi na šolskem področju pomemljivo nepopravljivo obubožanje bodočnosti. Pianist Alessandro Specchi je menil, da mimo debat in kritik o reformi konservatorijev je največji problem ravno poklicna bodočnost mladih glasbenikov: v Italiji imajo vedno manj priložnosti in vedno večje je število tistih, ki si po diplomi najdejo delo v tujini, pa ne samo na glasbenem področju.

Uto Ughi je izrazil svojo navezanost na Trst in njegovo bogato kulturno, Občina in Dežela pa sta umetniku nagradili za njegov bogat prispevek: Mariani je violinistu podaril plaketo občine Trst, Camber pa mozaik, ki so ga izdelali študentje deželne šole v Spilimbergu. Najvišje priznanje-srednjeveški pečat mesta Trst- je Ughi prejel zvečer, po srečanju pa smo pri Borzem trgu videli živ primer, ki je odražal besede govornikov: trije mladi fantje, dva violinista in violist, so lepo igrali Vivaldijeve Štiri letne čase ter si skušali zaslužiti vsakdanji kruh s prispevki mimoidočih.

Katja Kralj

zdravne intrade, a so se že od prvih not postavili pred zahtevnejšo preizkušnjo s tremi stavki iz Srebotnjakove Polifonske suite, z vodenjem njenih pevskih linij, v katerih dobi celotna skladba navdih. Posrečena je bila izbira Kranjčanovih gozdnih prizorov, v katerih je tubist odigral duhovito vlogo medveda. Več skladateljev je posvetilo izvirne skladbe temu trobilnemu ansamblu; v soboto je doživel krstno izvedbo skladba FAST za TASF, ki je pod anagramom naslova razkrila pretežno recitativno, čeprav večglasno obliko. Skupini je bila posvečena tudi variacija na melodijo z zanimivim raziskovanjem specifične zvočnosti trobil, ki jo je Jani Golob poimenoval po ansamblu in je primerno uvelad v mehke jazzovske tone dela iz Hazellove suite Brass Cats, katere »naravna posledica« je bila priredba Gershwinovega songa Summertime. Program so sestavljali pretežno aranžmajci tudi v baročnem sklopu, ki je po efektu dosegel višek z radostnim, prepoznavnim Prihodom Kraljice iz Sabe Georga Friedrika Händla, je zazibal poslušalce v melanololijo občne znanega Albinonijevega Adagia, a je sladokusce najbolj prepričal v čisti, po značaju izrazito vokalni polifoniji Gabrielijeve Canzone a 8. Raznolikost programa se je zrcalila tudi v dodatkih, ko so izvajalci podali najprej blues skladbo v spomin na kolego Jožeta Žitnika, nato še priredbo Mozartovega moteta Ave verum. *ROP*

NOVA KNJIGA - S prof. Claudiom Venzo o Umbertu Tommasiniju in delu *Il fabbro anarchico*

Tržaški kovač in anarchist v prvi liniji prebrodil 20. stoletje

Soška fronta, delavski boj, antifašizem, močna izkušnja v španski vojni in polemike s komunisti

Leta 1984 je pri založbi Antistato izšla knjiga o tržaškem anarchistu Umbertu Tommasiniju, ki jo je uredil univerzitetni profesor Claudio Venzo. Predstavitev je bila na sporedu v dvorani krožka za kulturo in umetnost v gledališču Verdi, ob prihodu organizatorjev pa so bila vrata zakljenjena. Tommasini je bil kot anarchist spor na osebnost, ki ni smela oskruniti tržaškega teatra. Občinstvo so na vrat na nos preusmerili v bližnji hotel. Claudio Magris je o tem napisal članek v dnevniku *Corriere della sera*: tržaškega anarchistu je tako spoznalo nepričakovano veliko ljudi. Danes so se razmere spremenile, tako da predstavitev sodobnejše izdaje tega dela, ki bo jutri ob 17. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Ul. Filzi, ni pod vprašajem.

Il fabbro anarchico - Autobiografia tra Trieste e Barcellona (zal. Odradek, Rim 2011, 236 strani) je delo o tržaškem kovaču, anarchistu in svobodnem človeku, ki je v prvi osebi doživel najburnejše dogodek 20. stoletja. V primerjavi s knjigo izpred 27 let je nova izdaja krajsa in lažje »pribavljava« (prva je bila med drugim v tržaškem narečju), mnogo je zanimivih fotografij. Na spletni strani založbe Odradek sta tudi seznama imen in krajev, ki nam omogočata, da približe sledimo zgodovinski dogodkom, ki jih opisuje protagonist.

Umberto Tommasini (1896-1980)

ni bil v vodilnem razredu, ni bil teoretičar in niti »aparatčik«, kakor so v Sovjetski zvezni pravili članom državnno-strankarskega aparata. Skratka, ni bil med tistimi, ki so pisali uradno zgodovino. Od najstnijih let do smrti pa je bil kot delavec in idealist aktivno udeležen v delavskem boju, prvi svetovni vojni, protifašističnem gibanju in spletih proti Mussoliniju, večkrat je bil konfiniran, bil je v izgnanstvu v Parizu, prostovoljec v španski državljanski vojni in še kaj. V drugi polovici stoletja je vztrajno zagovarjal anarchistične ideale, večkrat se je tudi srdito soočil s komunističnimi veljaki.

Besedilo sestavljajo pogovor s Claro Germani iz leta 1972, intervju s Claudiom Magrisom in uvod, ki ga je napisal Claudio Venzo (*na sliki Kroma*), profesor španske sodobne zgodovine in zgodovinske strank ter političnih gibanj na Univerzi v Trstu, predvsem pa Tommasinijev somišljenik. Zgodovinski sedež tržaške skupine anarchistov Germinal je v Ul. Mazzini. »Skupina je še živa, jaz se počasi umikam, prišlo pa je do generacijske prenove,« pravi prof. Venzo.

Tommasinijeva družina se je v Trst preselila iz rodnega Vivara pri Pordenonu. Oče je bil sprva monarchist, v Trstu pa je spoznal delavsko gibanje in postal socialist. Njegovi sinovi so se približali anarchizmu (sin Leonardo je pozneje odprl znano trgovino Tommasini sport v Ul. Mazzini). Oče je bil zanje vsekakor vzornik, od njega so se že od malega naučili svobodno misliti in zavzemati stališča proti toku. Umberto se je že kot trinajstletni vajenec udeležil splošne stavke po usmrtnosti katalonskega anarchistu Francisca Ferrerja. S prvo svetovno vojno se je družina umaknila v Vivaro, na italijansko ozemlje, Umberto pa je bil mobiliziran, čeprav je vojni nasprotoval. Boril se je na Soški fronti, po kobarški bitki pa so ga zajeli in zaprli v taborišče Mauthausen. Po vojni je Italijo ponizala »kobarške poražence«, za kateri so bili brez hrane zaprti v starem pristanišču. Tommasini se je žalostno spominjal, kako so jim Tržačani metalni kruh čez zid.

V naslednjih letih je prisostoval stopnjujočim se napetostim med državo, delavskim gibanjem in fašizmom. »Videl je požig Narodnega doma in se prepričal, da so bili izgredi načrtovani, saj je opazil kantere z bencinom. Oče je bil prepričan, da se fašisti ne bodo znesli nad delavci, nekaj mescev pozneje pa so začeli delavsko zbranico,« pravi Venzo. Tommasini je sodeloval v dveh anarchističnih atentatih na Mussolinija: leta 1926 je Gino Lucettiju spodelil bombni atentat v Rimu, bombo pa so priskrbeli tržaški anarchisti, ki so poznali skladnišča orožja na Krasu. Drugi napad se je izjalovil leta 1937, ko se je Tommasini širirano dogovarjal s tovaršem iz Romagne, le-ta pa je bil v resnicu informator policije. »Anarhisti pogosto označujejo kot nasilne. V resnici odgovarjajo na nasilje države, ki ni primerljiva,« poudarja Venzo.

V konfinaciji na otokih Ustica in Ponza je Tommasini spoznal veliko Slovencev, družil se je s hreljskim odvetnikom Jožetom Deklevom. »Tommasini je bil dosleden in ni pristajal na kompromise z režimom, njegove pisne prošnje direktorju konfinacije so bile dostojanstvene. Nekateri pa so se skušali izmazati, npr. komunistični veljaki Radich, Gombač in Juraga, ki so v servilnih pismih izjavljali zvestobo fašizmu. Titovi so ta neprjetna pisma uporabili v času Kominforma,« zatrjuje univerzitetni profesor.

Kmalu po povratku v Trst je Tommasini s pomočjo slovenskih antifašistov pobegnil čez mejo: v Slovenijo, Avstrijo, Švico in Francijo. »Po poti se je moral posloviti od bolehnega prijatelja, Luigija Caligaris, komunista, ki je pozneje tragično končal v sibirskem taborišču. Tja so ga odvedli takoj zatem, ko je Vittorio Vidaliž zaupal svoje pomislike glede Stalina.« Tommasini je izgnanstvo preživil v Parizu, kjer je bilo disidentov veliko, sam pa se je daleč od doma počutil neučinkovitega. Leta 1936 se je ponudila priložnost, ki je idealist takega kova na smel zamuditi. V Španiji, domovini močnega anarchističnega delavskega gibanja, je izbruhnila državljanska vojna. To je bila Tommasinijeva najlepša in najgrša življenjska izkušnja. Večkrat je tvegal življenje, prvič pa je približe spoznal svobodno izražanje ljudske volje brez hierarhij in države. Na osnovu izkušenj iz prve svetovne vojne je v aragonskih hribih kopal jarke in s soborci

dosegel nekaj lepih uspehov, postopno pa je nastopilo malodrušje. Anarhistično gibanje ni bilo enotno, republikanska stran se je oblikovala v vojsko s hierarhično strukturo, leta 1937 pa se je spor med anarchisti in komunisti sprevrgel v »vojno v vojni«. »V prvih mesecih vojne je bila zmaga moča, pozneje se je vse obrnilo in ostala je utopija,« pravi profesor, ki je na tem področju strokovnjak. Komunisti so Tommasinija v Valencii ujeli in zaprli ter mu tako preprečili izvedbo atentata na Francove ladje v Ceuti. Pozneje ga je globoko pretresla smrt anarchistu Camilla Bernerija, zaradi katere se je na neki komemoraciji v Parizu javno skregal z Giuseppejem Di Vittorijom. »Bernerija v Parizu niso počastili, med soočenjem pa je Di Vittorio v bistvu priznal, da so ga v Barceloni likvidirali komunisti, ker je bil zahrbten,« poudarja Venzo. V povojnem obdobju se je Tommasini zanimal za stalinističnih čistk spopadel tudi z Vidalijem. Izražal se je v tržaškem narečju, bil je brez dlak na jeziku.

V Franciji so ga aretirali, povratku v Italijo je sledila konfinacija na otoku Ventotene, kjer je po lastnih besedah doživel največjo krivico, tisto, ki ga je prepričala, da se ne pridruži odporniškemu gibanju. »25. julija 1943 so osvobodili vse konfirmance, razen anarchistov in Slovenov, ki so bili nezvesti ali nevarni. Iz internacije v Reauci so odšli šele 8. septembra, nekatere so celo zajeli Nemci.«

Po vojni je bil kritičen do italijanskega in jugoslovanskega nacionalizma, anarchisti so se zavzemali za Trst brez države, pričemer so se jim približali avtonomisti. Več desetletij se je boril za delavske pravice in širil anarchistične ideje, osebno pa se ni okristil, saj niti v sindikatih ni dosegel vodilnih položajev. »Tommasini je del svojega delnarja in časa posvečal mladim, za razliko od njegovih vrstnikov je bil odprt do novih generacij. Bil je kakor oče, a ni bil pokroviteljski. Leta 1968 je potrežljivo poslušal mlaude, ki smo bili v svojem revolucionarnem zanosu kar arogantni,« se svojega vzornika hvaležno spominja univerzitetni profesor.

Aljoša Fonda

TRST - V petek

Pošta ... za Itala Sveva

Ob 150-letnici rojstva italijanskega pisatelja Itala Sveva (njegovo pravo ime je Ettore Schmitz, rojen je bil v Trstu) bodo v petek, 28. oktobra, v tržaškem poštnem muzeju na Trgu Vittorio Veneto ob 10. uri na pobudo občinskega odborništva za kulturo odprli razstavo *Die Geschichtte stinkt - La storia puzza - Posta per Italio Svevo*, ki so jo postavili Irene Battino, Riccardo Cepach in Chiara Simon pod vodstvom Adriana Dugulina.

Na ogled bodo pisma, razglednice, fotografije in drugi dokumenti, ki bodo obiskovalcu približili predstavljavo avtorja. Senilnosti, Nekega življenja in Zena Cosinija skozi znana in manj znana dopisovanja pisatelja, predhodnika in soustvarjalca modernega psihanalitičnega romana (z globoko psihanalizo in veliko mero ironije je razčlenjeval svojo osebnost in življenje pasivnih ljudi tržaškega meščanstva). Vsak bo lahko naletel na izvirno pismo, ki ga je Svevo naslovil tašči in v kateri jo opozarja na morebitne bodoče zete, ali pa prelistal ravno tako izvirne dokumente, ki jih je odkril Joyceou raziskovalec Erik Schneider, pa tudi pooblastilo podjetja Veneziani.

Ob petkovem odprtju razstave bodo v bližnjih filateličnih prostorih v Ulici Galatti 7/d predstavili novo poštno znamko družbe Poste Italiane, ki je severno posvečena Italiju Svevu. Za zbiralce pa naj opozorimo, da bo poskrbljeno tudi za priložnostni poštni žig.

Razstava bo na ogled do 21. januarja 2012, in sicer od ponedeljka do sobote od 9. do 13. ure.

NOVA GORICA - Klavirske avdio-vizualne dogodek Natalije Šaver

Beethoven in Liszt v novem tisočletju

Mlada novogoriška pianistka je s »posebnimi efekti« skušala klasično glasbo približati mladim na bolj zabaven in modernejši način

In tak eksperiment se je v petek, 14. oktobra, v veliki dvorani Kulturnega doma Nova Gorica podala tudi 26-letna novogoriška pianistka Natalija Šaver. Glasbenica, ki je sicer uspešno opravila vsa možna klasična izpopolnjevanja, svoj talent razvijala pod mentorstvom

prof. Sijavuša Gadžijeva v Novi Gorici, junija letos pa končala podiplomski študij pri prof. Dubravki Tomšič Srebotnjak

ti tudi drzno in morebiti precej idealistično poslanstvo: klasično glasbo približati mladim na bolj zabaven in modernejši način. Pod drobnogled je postavila leta 1822, ki je bilo za Ludwiga van Beethovna in Franzo Liszta v marsičem odločujoče. Beethoven je v tem letu začel pisati zadnje sonate in druga dela, ki so kronala njegov osupljivi opus. Liszt pa je leta 1822 kot 11-letni deček imel pri njem neuradno avdicijo in je srečanje z Beethovnom označil za najpomembnejše srečanje v življenju.

Oblast klavirja kot osrednjem »akterju« je na koncertnem odrdu »nastopila« še cela vrsta novodobnih avdio-vizualnih »protagonistov« (kamere, luči, priprave za izpust dima, projektor, diapositivi na velikem platnu ...), ki naj bi današnjemu, v glavnem precej ustveno otopelemu poslušalcu, v čem, ki za doživetje umetnine potrebujejo intenzivno barvno in zvočno dogajanje, ojačala zaznavanje glasbe. V tej pisani in pestri paleti elementov za popolno zaposlitev oči in ušes, je svoje mesto dobil tudi priovedovalec, ki nam je natrosil kar nekaj globokih misli o glasbi, ki je višje razočetje kot vsa modrost in filozofija, in o glasbi, ki naj ti

spiritualno obogati življenje. Barvni svetlobni efekti, umetna megla, podoba zavzetega skladatelja ob mizi, diapositive na velikem platnu so poskušali kreirati atmosfero klavirske zgodbe, v kateri pa je vendar prioriteto dobil glasba sama – tako tista, ki jo je v vsej samoti ustvaril Beethoven in jo genialno prelil v Sonato v c-molu, op. 111, kot tista, ki kot utelešenje božjega in peklenskega oziroma dobrega in zla zveni v Mefistovem valčku Franza Liszta. Natalija Šaver je obe skladbi poustvarila z energijo mlade pianistke, ki se odločno in drzno podaja v neznano, ker jo preprosto dosežanje, že stoletja preverjeno posredovanja klasične glasbe, ne izpolnjuje več.

Škoda le, da se je njenja »Klavirska zgodba o letu 1822« skozi oči Beethovna in Liszta zgodila v koncertni dvorani, ki sama po sebi obiskovalcu ne dopušča kakršnihkoli odstopanj od stereotipnega načina poslušanja klasičnega koncerta. Zagotovo bi se projekt mlade novogoriške pianistke mnogo bolj približal cilju (približevanja klasične glasbe mladim), če bi se zgodil »naključno« na odprtji sceni.

Tatjana Gregorič

GORICA - Slovesen začetek akademskega leta arhitekturne fakultete

Po selitvi in obnovi ciljajo na mednarodnost

Peter Gabrijelčič: »Goriška in ljubljanska šola lahko skupaj doprineseta k ustvarjanju ideje skupne Evrope«

»Goriška in ljubljanska šola za arhitekturo lahko tu v Gorici resnično doprineseta k ustvarjanju ideje skupne Evrope. Meja je padla, ostale pa so razpoke med narodoma, ki sta nekoč živila skupaj. Mi imamo privilegij, da nademo korak v smeri povezave teh dveh polovic v neko celoto.« Tako je povedal Peter Gabrijelčič, dekan fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani, ki se je včeraj udeležil slovesnosti ob začetku novega akademskega leta arhitekturne fakultete Tržaške univerze s sedežem v Gorici.

V dvorani bivšega malega seminarišča v Ulici Alviano so se ob študentih zbrali predstavniki oblasti in raznih ustanov - med njimi je bila prefektinja Maria Augusta Marrosu, ki jih je dobrodošlico izreklo ravnatelj tržaške arhitekturne fakultete Giovanni Fraziano. »Lansko akademsko leto smo odprli z razstavo, letos pa z gradbenimi deli,« se je pošalil Fraziano in pojasnil, da so v zadnjih mesecih veliko truda vložili v obnovo in ureditev nedokončanega krila poslopja v Ulici Alviano: »Dela so omogočila, da smo lahko v to stavbo letos preselili tudi tretji letnik arhitekturne fakultete. Zaenkrat smo obnovili prvo nadstropje, ki ga bomo ob prisotnosti rektorja Tržaške univerze slovensko odprli v prihodnjih tednih, nato pa bodo obnovljena še ostala nadstropja, ki jih bomo zasedli postopno.« Goriški sedež arhitekturne fakultete bo letos obiskalo 380 študentov prvega, drugega in tretjega letnika. Kot smo v prejšnjih mesecih že poročali, bodo v prihodnjem letu iz Trsta v Gorico po zaslugu sporazuma, ki so ga podpisali septembra, preselili tudi četrti letnik, leto kasneje pa še petega. Čez dve leti bo torej sedež v Ulici Alviano skupno obiskovalo preko 600 študentov, ki si bodo v celoti obnovljeno stavbo bivšega malega semenišča delili s študenti univerzitetne smeri za diplomatske vede.

Fraziano se je v svojem nagovoru zahvalil tudi uglednemu gostu iz Ljubljane, Petru Gabrijelčiču, čigar prisotnost ni bila naključna. Marca sta namreč tržaška in ljubljanska arhitekturna fakulteta v Gorici podpisali memorandum o soglasju, s katerim sta se zavzeli za krepitev sodelovanja in skupne projekte.

Mladina na včerajšnji slovesnosti (zgoraj) in dekan ljubljanske arhitekturne fakultete Peter Gabrijelčič (desno)

BUMBACA

Dolgoročni cilj, kot je večkrat povedal Fraziano, je uresničitev mednarodne višoke šole za arhitekturo v Gorici.

»Arhitekturna fakulteta pridobiva čedalje bolj pomembno vlogo za naše mesto. Po trieniju nam je uspelo v Gorico preseliti tudi četrти in peti letnik, zdaj pa se fakulteta še nadeja, da bi po-

stala mednarodna šola,« je povedal goriški župan Ettore Romoli in poudaril: »Za fakulteto je goriško območje lahko tudi velik izzik: tu imamo namreč dve sosednji mesti, ki ju je treba urbanistično povezati, saj sta se v preteklosti razvijali, kot da bi drugega ne bilo. Urbanistična povezava med Gorico in

Novo Gorico je pomembna za naš teritorij, ampak tudi za Evropo.«

Z Romolijevimi besedami je soglašal Gabrijelčič, ki je povedal, da lahko ljubljanska in goriška fakulteta za arhitekturo v Gorici skupaj prispevata k ustvarjanju ideje združene Evrope. Dejan je nadaljeval s predavanjem, ki ga je posvetil pomenu arhitekture v sodobnem svetu. Ker je Gabrijelčič govoril v slovenščini, je bilo poskrbljeno za simultano prevajanje v italijanščino, kljub temu pa žal marsikdo v dvorani predavanja ni razumel, ker so bile nekatere slušalke brez baterij. Ne glede na tehnične težave je bilo Gabrijelčičev predavanje aktualno in zanimivo. Mladim v dvorani je spregovoril o krizi potrošniške civilizacije, ki je izgubila temeljne vrednote in je ujeta v racionalnost. »Situacija je težka, vi mladi pa imate zdaj privilegij, da začnete sanjati svoje sanje; do zdaj ste sanjali naše,« je povedal Gabrijelčič, po katerem je problem sodobne družbe v tem, da ne razume več sveta: »Glavna naloga arhitektov je prevajanje tega, kar je abstraktno, v nekaj, kar je realno. V tem smislu je arhitektura veda, ki napoveduje bodočnost.« (Ale)

Vrsta srečanj za Bellaviteja

Kandidat Forum za Gorico in Federacije levice Andrea Bellavite se na primarne volitve goriške leve sredine, ki bodo v nedeljo, 6. novembra, pripravlja z vrsto srečanj. Danes dopoldne se bo srečal s trgovci, nato pa z obrtniki iz druženja CNA. Zatem bo obiskal Kulturni dom in za njim še sedež kmečke stnovske organizacije CIA. Na koncu bo prisluhnil težavam potrošnikov na sedežu organizacije ADOC.

V Sovodnjah o preventivi

Občina Sovodnje in združenje protostoljnih krvodalcev iz Sovodenj pripravlja predavanje z naslovom Skrb za zdravje je naša dolžnost, ki bo danes ob 20. uri v dvorani Zadružne banke Doberdob in Sovodnje. Spregovorili bosta zdravnica Mojca Šenčar, predsednica slovenskega Združenja »Europa Donna« in medicinska sestra Tatjana Kumar, članica upravnega sveta omenjene organizacije.

LDS določil kandidata

Novogoriški območni izvršni odbor LDS je določil kandidata, ki se bosta na decembrskih volitvah potegovala za mesti v slovenskem parlamentu. V Novi Gorici bo to Boris Bašin, zadnja leta zaposlen v SNG Nova Gorica, kjer je odgovoren za odnose z javnostmi, na podeželju pa Milena Klavora, članica občinskega sveta Občine Brda. Njuni kandidaturi mora potrditi še vrh stranke, ki se bo sestal danes v Novi Gorici. (km)

Preden luna izpuhti

Liliana Visintin bo predstavila svojo pesniško zbirko »Preden luna izpuhti« ob glasbeni spremljavi kitarista Janeša Jurinciča v petek, 28. oktobra, ob 18. uri v avditoriju v Ronkah.

Nov oddelek v nevarnosti?

Po trombolizi je v nevarnosti tudi nevirološki oddelek goriške bolnišnice? Tako se sprašuje deželnji svetnik Komunistične prenove Roberto Antonaz, ki je omenjeno vprašanje postavil tudi predsedniku deželne vlade Renzu Tondu. Antonaz opozarja, da je goriško zdravstveno podjetje ukinilo dve postelji v nevirološkem oddelku, kljub temu da so mesta 90-odstotno zasedena. Deželnemu svetniku zato sprašuje Tonda, če je seznanjen z napovedanim krčenjem in če se zaveda, da bi krčenje števila nevirologov za samo enega zdravnika povzročilo ogromne težave goriškemu nevirološkemu oddelku.

TRŽIČ - Občina pripravlja odredbo

Tovornjaki ne bodo smeli voziti po mestu

V kratkem bo v Tržiču stopila v veljavo občinska odredba, s katero bo tovornjakom prepovedana vožnja skozi mestno središče. Skorajšno uvedbo prepovedi napoveduje tržiški občinski odbornik za urbanistiko Massimo Schiavo in pojasnjuje, da skozi mestno središče vozijo številni tovornjaki, ki so namenjeni v industrijsko cono pri Ližercah in v Pancan, kjer imajo svoj sedež številna industrijska podjetja. Po njegovih besedah imajo tovornjaki, ki so namenjeni v tovarne, dovoljenje za vožnjo, po drugi strani pa v mestno središče zaide tudi veliko težkih vozil, ki po mestu ne bi smela voziti.

Mestni redarji zalotijo maršikaterega voznika v središču mesta in mu naložijo globo, številni tovornjaki pa se izognejo kontrolam ter z vožnjo po mestu poškodujejo ceste in pločnike. Schiavo in napoveduje, da bodo lahko še naprej vozili po mestnem središču edino tovornjaki, ki dostavljajo blago marketom in trgovinam; njim bodo izdali posebna dovoljenja, vsi ostali pa se bodo morali posluževati avtoceste oz. obvoznic in cest, ki so jih zgradili vsenaokrog Tržiča.

GORICA - Mara Černic o zvezah goratih občin

»Deželna vlada ne upošteva potreb in volje teritorija«

»Do ravnanja deželne vlade smo zelo kritični, saj sploh ni upoštevalo volje in potreb teritorija.« Mara Černic, podpredsednica in odbornica goriške pokrajine, je tako komentirala vrnitev predloga o ustanavljanju zvez goratih občin v deželni svet Furlanije-Julijske krajine, ki je včeraj po dolgi in vroči razpravi začel s sprejemanjem posameznih členov zakonskega osnutka. Pokrajina in župani šestih briških občin, ki bi morale biti vključene v novo briško medobčinsko zvezo skupaj z Gorico, so že septembra izrazili nasprotovanje vsebinam zakonskega osnutka, njihove želje pa niso bile uslušane.

»Do odobritve v deželnem svetu bi moralno priti že v prvih dneh oktobra, točka pa je bila naposled umaknjena z dnevnega reda. Upali smo, da bo večina ponovno preverila vsebine zakonskega osnutka v pristojni komisiji, v resnici pa se to ni zgodilo. Zahtev teritorija, ki nasprotuje ustanavljanju zvez goratih občin, deželna vlada noči upošte-

Briške občine nasprotujejo novi zvezi

KOPRIVNO - Avtocisterna s plinom ujeta pod železniškim podvozom

Zaradi nevarnosti eksplozije evakuacija in zaprta železnica

Svoje domove je moralno zapustiti okrog petdeset družin, izklopili so tudi dobavo električne

Napačno je ocenil višino podvoza, ko se je tega zavedel, pa je bilo že prepozno. Šofer avtocisterne, ki je prevažala plin, je včeraj dopoldne v Koprivnem povzročil precejšen preplah med krajani in kar nekaj prometnih nevšečnosti, ki so trajale več kot pet ur. S tovornjakom se je namreč zagozdil pod železniški most, pri čemer je iz cisterne začel uhajati plin. Zaradi nevarnosti eksplozije je bilo širše območje evakuirano, zaprti pa sta bili tudi železnica in cesta, kar je povzročilo velike težave potnikom in voznikom.

Šofer tovornjaka podjetja Ultragas, ki je prevažal utekočinjen naftni plin (UNP, v ital. GPL), se je okrog 10.30 pripeljal po deželnih cesti št. 56 do Koprivnega. Z glavne ceste je zavil v Ulico Garibaldi proti centru vasi, na tej točki pa se je njegova pot prekinila: avtocisterna je namreč ostala ujeta pod podvozom, iz poskodovane cisterne pa je začel uhajati plin. Krajani so povedali, da je bilo najprej slišati pok, nato se je nad mostom dvignil oblak plina. Šofer je nemudoma skočil s tovornjaka in se oddalil, saj je bila nevarnost eksplozije velika. Poklicnik je reševalce, ljudem, ki so slišali hrup in so se približali, pa je kričal, naj oddide.

V Koprivno so kmalu pridrvele ekipe goriških gasilcev, ki so z vodo skušali upočasnitih uhajanje plina. Iz varnostnih razlogov je policija prekinila železniški promet, radarji pa so zaprli deželno cesto 56 in preusmerjali avtomobile. Sile javnega reda so se odločile za evakuacijo območja v radiu 150 metrov: po besedah župana občine Koprivno Antonia Roversija, ki je tudi prišel na kraj, je svoje domove moralno zapustiti kakih 50 družin. »Mnogih sicer takrat ni bilo doma, starejše občane pa so odpeljali sorodniki,« je povedal župan.

Goriški gasilci so na pomoč dolabili posebno enoto iz Benetk, sodelovali so tudi karabinjerji in policija. Okrog 14.30 so avtocisterno odpeljali na varen kraj med občinama Koprivno in Slovenc, kjer so preostali plin pretočili v drugo avtocisterno. Krajani se po odstranitvi avtocisterne niso mogli takoj vrneti domov, saj so gasilci morali najprej preveriti prisotnost nevarnega plina v kleteh, jaških in kanalizaciji.

Okrog 15. ure pa so gasilci dali zeleno luč za ponovno sprostitev železniškega prometa. Družba Trenitalia je pred ponovnim odprtjem železnice organizirala avtobusni prevoz med San Giovannijem in Gorico, nekatere vlake pa je preusmerila v Červinjan. Ukinjeni so bili štirje deželni vlaki, ostalih devet pa je imelo med 15 in 60 minut zamude. (Ale)

TRŽIČ - Pristanišče Pretovor narastel

Dober rezultat zlasti pri celulozi

V prvih devetih mesecih leta so v pristanišču Portorožu v Tržiču pretvorili 2.540.000 ton blaga; glede na enako obdobje leta je bila rast pretovora 15,91 odstotna, edino pri gorivu so beležili 12,84 odstotni upad. Dober rezultat so dosegli pri celulozi (+33 odstotkov, skupno 754.517 ton) in kovinskih polizdelkih (+30 odstotkov, skupno 783.389 ton).

Rast so beležili tudi pri avtomobilih, pretovrjenih jih je bilo 64.517, kar je za 35 odstokov več kot lani, ko so jih pretvorili 47.769. »Podatki so nedvomno pozitivni, čeprav je treba priznati, da je bila rast v prvih šestih mesecih leta še večja,« pojasnjuje predsednik pristaniškega podjetja Emilio Sgarlata.

Kamion pod železniškim podvozom
BUMBACA

GRADEŽ - Ospizio marino Javni tožilec zahteva stečaj

Na goriškem sodišču se je včeraj nadaljeval stečajni postopek za rehabilitacijski zavod Ospizio marino v Gradežu, ki je zaprt od lanskega julija. Javni tožilec Luigi Leghissa je potrdil svojo zahtevo po stečaju, saj je prepričan, da je fundacija opravljala podjetniško dejavnost, zato pa je treba nadaljevati s stečajnim postopkom. Odvetnik predsednika fundacije Ospizio marino Rodolfa Medeota, Stefano Cavallo, ter odvetnika člena upravnega odbora fundacije Roberta Marina, Caterina Belletti in Luca Ponti, pa so pred sodnico Micol Sabino poudarili, da je zavod Ospizio marino neprofitna organizacija, zato pa ranjno ne sme veljati stečajni postopek. Poleg tega sta opozorila, da je bila zahteva po stečajnem postopku vložena po več kot enem letu od zaprtja zavoda, kar pomeni, da je enoletni rok že zapadel.

Sodnica Micol Sabino bo odločitev o nadaljevanju postopka sprejela skupaj z drugima dverema sodnikoma, do tega naj bi predvidoma prišlo pred koncem leta. V primeru, da se bodo sodniki odločili za stečajni postopek, je v primeru ugotovitve krive kazne strožja; v primeru, da se bo postopek nadaljeval z likvidacijo, bi se lahko dejavnost v zavodu ponovno začela.

JAMLJE - Bager na delu tik ob državni cesti

Rušijo nekdano gostilno, da bi zgradili družinski hotel

Bager na delu v Jamljah

FOTO IGOR CROSELLI

V Jamljah se je začelo rušenje poslopja, ki stoji ob državni cesti in v katerem je nekoč družina Soban upravljala gostilno. Na njegovem mestu bo jameljsko podjetje Pahor zgradilo družinski hotel, ki naj bi ga predvidoma odprli spomladan leta 2013.

»Poslopje smo odkupili od družine Soban pred petimi leti, za njegovo po-

rušenje pa smo se odločili, ker ni odgovarjalo današnjim protipotresnim normam, zato pa bi bila njegova obnova vse prej kot enostavna; poleg tega ni imelo kraškega videza, kakršno bo pa imela nova stavba,« pravi Ivan Pahor in pojasnjuje, da je bil glavni del stavbe zgrajen leta 1920, v sedemdesetih letih

prejšnjega stoletja pa je bil dograjen še prizidek. Pahor razlagajo, da bodo v novem poslopujnu uredili družinski hotel in gostilno. »Razpolagali bomo z dvanajstimi spalnimi sobami, v gostilni pa bomo imeli osmedeset mest,« pojasnjuje Pahor in napoveduje, da bodo gradbeni dela trajala poldrugo leto.

GORICA

Milijon evrov za zaposlovanje mladih

Goriški Trgovinski zbornici je problem brezposelosti mladih pri srcu. Zato je razširjeni odbor Trgovinske zbornice na zadnji seji, ki je potekala 24. oktobra, odobril razpis za doodelitev prispevkov podjetjem, ki zapošljuje mlade med 18. in 35. letom. Trgovinska zbornica je projektu namenila en milijon evrov, denar pa bo na voljo za dvanajst mesecev.

Trgovinska zbornica bo krila 50 odstotkov stroškov za plače, ki jih bodo podjetja imela za enoletno zaposlitev mladih. Za vsakega zaposlenega med 18. in 35. letom bo Trgovinska zbornica dodelila podjetju največ 10.000 evrov, prispevek in pogodbo pa bo mogoče podaljšati še za eno leto v primeru, da je bil uslužbenec že več kot dve leti brezposlen.

Prošnje bodo podjetja, ki delujejo v raznih sektorjih - od industrije, obrtne in trgovine do storitev, kmetijstva in ribištva - zbirali od 14. novembra dalje. Odgovor na prošnjo, ki jo morajo nasloviti na urad Goriškega sklada pri goriški Trgovinski zbornici, bodo podjetja prejela v petnajstih dneh. Prispevek bodo kot rečeno dodeljevali tudi za pogodbe za določen čas, trajati pa bodo morale vsaj eno leto.

GORICA-TRŽIČ

Od danes cepljenje proti gripi

Z današnjim dnem se na Goriškem uradno začenja vsakoletna kampanja za cepljenje proti sezonski gripi. Zdravstveno podjetje posebej poziva k cepljenju moške in ženske nad petinštrestdesetim letom starosti, za katere je cepljenje brezplačno. Prav tako brezplačno je še za nekatere druge rizične skupine, kot so kronični bolniki in zaposleni v javnih službah primarnega interesa.

Kdor se želi cepiti proti sezonski gripi, je naprošen, da se obrne na svojega družinskega zdravnika ali na pristojne službe goriškega zdravstvenega podjetja.

V ambulantah zdravstvenega podjetja bo cepivo na voljo do 15. novembra s sledečim urnikom: v Ulici Vittorio Veneto v Gorici (tel. 0481-592806, 0481-592840) od pondeljka do petka med 11. in 13. uro, v Ulici Fleming v Gradišču (tel. 0481-954441) v pondeljek, 31. oktobra, 7. in 14. novembra, med 9.30 in 11.30, na Drevoredu Venezia Giulia v Krminu (tel. 0481-629209) v torek, 8. in 15. novembra, med 9.30 in 11.30, v splošni bolnišnici San Polo v Tržiču (tel. 0481-487667) od pondeljka do petka med 8.30 in 10. uro, v Ulici Fiume v Gradežu (tel. 0491-897930) ob pondeljkih med 11.30 in 12.30 ter ob četrtekih med 14.30 in 16. uro.

Iz goriškega zdravstvenega podjetja zagotavljajo, da je cepljenje povsem varno, predvsem pa učinkovito. Pri starejših osebah cepljenje preprečuje hospitalizacijo, pri cepljenih osebah pa se znižajo smrtni zaradi posledic gripe za osemdeset odstotkov, opozarjajo. Za vse potrebne informacije je poleg družinskih zdravnikov na voljo tudi urad za higieno in javno zdravje v Ulici Mazzini v Gorici (tel. 0481-592840, 0481-592806).

ŠEMPETER-VRTOJBA - Ravnanje z nepremičnim premoženjem

Za računsko sodišče popravljalni ukrepi zadovoljivi

Nepravilnosti so se nanašale zlasti na zavod ZIC Vrtojba, ki je bil ustanovljen nezakonito

Računsko sodišče, ki je Občini Šempeter-Vrtojba pred trem meseci izdalo negativno mnenje zaradi ugotovljenih več kot 40 nepravilnosti v zvezi z nepravilnim ravnjanjem z nepremičnim premoženjem občine v letih 2008 in 2009, je pred dnevi v porevizijskem poročilu ocenilo, da so bili popravljalni ukrepi občine zadovoljivi.

Računsko sodišče je tedaj po razkritih nepravilnostih izreklo negativno mnenje in zahtevalo predložitev odzivnega poročila v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila, kar so v občini nato tudi storili. Nepravilnosti, ki so jih ugotovili državni revizorji, v omenjenih letih je občini županova Dragan Valenčič, se je nanašala predvsem na ZIC (Zavod za izgradnjo socialnega centra) v Vrtojbi, pa tudi na predpis občine, ki ureja oddajo poslovnih prostorov v najem; oddajo poslovnih prostorov v najem in investicijska vlaganja. Občina je soustanovila zasebni zavod ZIC Vrtojba, kjer ima 45-odstotni soustanoviteljski delež, družba Kampa Nova Gorica pa 55-odstotnega. Namen ustanovitve zavoda je bila gradnja objektov zavoda v ocenjenem znesku 11,8 milijona evrov, kjer se bodo izvajali različni programi socialnega varstva: celodnevno institucionalno varstvo starejših, dnevna oskrba, pomoč na domu, varovana stanovanja, stanovanjske skupine, ambulante, postospitalizacija in podobno.

»Na kratko povedano: zavod je bil ustanovljen nezakonito, na nezakonit način je bilo nanj preneseno tudi občinsko premoženje. Ta zasebni zavod se ne bi smel ukvarjati s pridobitno dejavnostjo, zato nam je tudi računsko sodišče naložilo, da moramo s popravljalnimi ukrepi izkazati začetek postopkov, da se ta zavod s tem ne bo ukvarjal,« pojasnjuje sedanji župan Milan Turk. Občinski svet je tako na zadnji seji sprejel sklep, da se premoženje omenjenega zavoda razdeli na zasebnega lastnika, ki ima večinski delež v zavodu, in občino, nato pa naj se zavod ukinie. »To pa ni ravno enostavno. Večinski lastnik v zavodu, ki ima tudi možnost upravljanja, je zasebni partner, brez njegovega soglasja ne moremo nič narediti,« dodaja župan. Največji problem pri razdelitvi premoženja je v tem, da je treba ugotoviti dejansko premoženje in obveznosti. Zasebni partner, ki je istočasno izvajalec del, se sklicuje na visoke stroške gradnje, čemur župan oporeka in tu je sedaj srž težave. Kakorkoli se bo zadeva ZIC v bodoče razpletla – računsko sodišče je torej ocenilo, da so popravljalni ukrepi občine zadovoljivi.

Nekdanji župan Dragan Valenčič pa je v zvezi s tem že pred časom podaril, da ga revizijsko poročilo ne sumi za nikakršno kaznivo dejanje ter da niti ne ugotavlja povzročitve škode ter da noben od ukrepov ni naslovjen nanj, ker ni več župan omenjene občine.(km)

Nastajajoči socialni center v Vrtojbi

FOTO K.M.

GORICA - Tretje življenjsko obdobje

V Ljubljani zapele tudi goriške upokojenke

Ženski pevski zbor Društva slovenskih upokojencev za Goriško v Ljubljani

V Cankarjevem domu v Ljubljani že vrsto let poteka množično srečanje pevskih zborov upokojenskih društev Slovenije, po imenu Festival za tretje življenjsko obdobje, s programi za strpno in socialno sožitje vseh generacij in za povezovanje vseh Slovencev. Poleg mnogih prireditev je bil, kot že več let, 28. septembra 11. Festival namenjen ne samo zborom iz Slovenije, ampak tudi širim zborom iz zamejstva, in sicer iz Italije (Gorica, Trst), Avstrije (Piberk) in Madžarske (Monašter). Festival organizira vsako leto Zvezda društev upokojencev Slovenije v okviru komisije za mednarodno sodelovanje Republike Slovenije, ki ji predseduje Aldo Ternovcev.

Zbori iz slovenskega zamejstva so nastopili v Linhartovi dvorani dvakrat, najprej ob 12. uri in kasneje kot gostje ob 16. uri, ko je bilo na vrsti Državno srečanje upokojenskih pevskih zborov Slovenije. Na prvem koncertu je stopil na oder najprej ženski pevski zbor Društva slovenskih upokojencev za Goriško, nato so sledili mešani pevski zbor Slovenskega društva upokojencev Piberk, Ljudske pevke Slovenske zveze iz Porabja in moški pevski zbor Fran Venturini od Domja.

Društvo upokojencev iz Trsta. Napovedovalec je pred nastopom vsakega pevskoga sestava prebral kratko predstavitev zborov. Nastopajoče pevce in spremljevalce je pozdravil in jih prijazno nagovoril minister za Slovence po svetu in v zamejstvu Boštjan Žekš. Na drugem koncertu ob 16. uri je nastopilo poleg zborov iz zamejstva še trinajst zborov iz Slovenije. Vse nastopajoče je primerno nagovorila predsednica Zvezde društev upokojencev Slovenije (ZDUS) Mateja Kožuh Novak. Pevška prireditev, ki je bila letos na poseben način namenjena 20-letnici osamosvojitve Slovenije, je potekala v znamenju gesla »Pojemo zate, Slovenija«. Zato so združeni zbori ob koncu nastopov mogočno zapele »Domovina naša je svobodna«. V Cankarjevem domu je vladalo med množicami pevcev, gostov in spremljevalcev prijetno vzdušje zlasti ob druženju med odmori na hodnikih, kjer sta veselo razpoloženje in petje goriških udeležencev pritegnili pozornost mimoindoičih ljudi. Tudi na drugih hodnikih so donele slovenske pesmi. Pevke in pevci ter spremljevalci se organizatorjem festivala iskreno zahvaljujejo. (ed)

Zgodovinski paberki so resnični in uravnoveseni, v opisih poti pa najdemo glede slovenske prisotnosti naslednja imena: Travnik, Primož Trubar, Kulturni dom, Edi in Pepi Rusjan, Trgovski dom, partizani, domobranci in omemba kraja Goriča v listini iz leta 1001. Naj bralec presodi, ali je to dovolj. Pozornejši pa bo moral priznati, da je avtor izpostavil dejstvo, kako je na grajska

GORICA - Zadnja knjiga Roberta Covaza

Prepustnica ali vodnik?

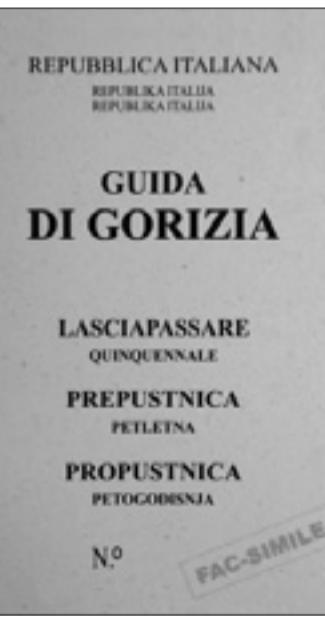
V publikaciji opisi peš in kolesarskih poti - Med zgodovinskimi podatki tudi zgodba o krilatem levu

Je namen poetov, da nas začudijo. Tako smemo označiti uresničeno pobudo, ki si jo je zamislil novinar in hkrati urednik dnevnika Il Piccolo Roberto Covaz. V njegovem jeziku bi seveda napisali »E' dei poteti il fin la maraviglia«.

Iz česa izvira začudenje? Iz misli, da napiše kratek vodič po Goriči na publikacijo v obliki in opremi nekdanje Prepustnice, v kateri najdemo stran z mejnimi žigmi in drugo s trijezično razpredelnico za osebne podatke. Poleg opisa štirih peš ali kolesarskih poti, ki nas popeljejo mimo znanih ali tudi bolj turistično zanemarjenih kotičkov, česar ne bomo tu naštevali, ker smo prepričani, da naši brałci vse to dobri pozno, najdemo tudi telegrafsko opisano zgodovino Gorice na eni strani (velikosti prepustnice seveda) in na naslednji posebej dogajanja v 20. stoletju. Napisana je tudi zgodovina Prepustnice in goriške Proste cone.

Na zadnjih straneh je še nekaj drobnarij: najpomembnejši je seznam restavracij, gostiln in ostale prehrambene postrežbe, potem je mogoče prebrati narečno rimanje, ki opisuje nek dogodek na meji (naslov se glasi Finanziere), precej izven konteksta pa je objavljena kopija prve strani potnega lista iz leta 1933 na ime Hvala Francesca, ki pa ni živel v Gorici, kar je mogoče dogmati iz žiga. Dokaz, da je nekaj posameznikov ušlo situ in rešetu poitaljančevanja priimkov.

Zgodovinski paberki so resnični in uravnoveseni, v opisih poti pa najdemo glede slovenske prisotnosti naslednja imena: Travnik, Primož Trubar, Kulturni dom, Edi in Pepi Rusjan, Trgovski dom, partizani, domobranci in omemba kraja Goriča v listini iz leta 1001. Naj bralec presodi, ali je to dovolj. Pozornejši pa bo moral priznati, da je avtor izpostavil dejstvo, kako je na grajska

Covazova knjiga BUMBACA

vhodna vrata postavljen simbol Serenissime (krilati lev) kljub dejству,

da so Benetke na 916 let avstrijskega upravljanja mesta in okolice imeli oblast nad mestom devet (sic!) mesecov. Netočnost se je piscu prikradla glede uporabe prepustnice, kjer piše, da se s to listino smelo preiti mejo le na prehodih 2. kategorije. Poleg tega, da je pozabil na solkanski mejni prehod, na tistega na Sovenci in v Vipolžah, je izključil prehode 1. kategorije, kar pa ne odgovarja dogajanju. Pomanjkljivost izvira verjetno iz dejstva, da je po redu iz Tržiča in se je v mladosti posluževal le prehoda pri Komarjih, kot je sam povedal.

Predstavitev knjižice - poteka na v prejšnjih dneh v knjigarni LEG v Gorici - je uvedel goriški odbornik za kulturo Antonio Devetag, ki je podprt pomembno dejstvo v zvezi z avtorjevo službo. Odkar je odgovorni urednik krajevnega dnevnika, je le-te postal vsekakor živahnejši in tehtnejši. Tudi ni »Guida di Gorizia«

AJDOVŠČINA Tehnični pregledi s podkupnino

Nekateri tehnični pregledi vozil v Ajdovščini se ocitno niso izvajali tako kot to veleva črka zakona. Novogoriški policisti in kriminalisti so namreč po večmesečni preiskavi odvzeli prostost dvema moškima, saj ju sumijo zlorabe uradnega položaja in ponareditve uradnih listin.

Policisti so najprej odvzeli prostost 46-letnemu moškemu, ki ga poleg zgoraj navedenega sumijo še jemanja podkupnin, dan kasneje pa še 37-letnemu moškemu. Njega sumijo zlorabe uradnega položaja in ponareditve uradnih listin. Po opravljenih nujno potrebnih preiskovalnih dejanjih s strani novogoriških kriminalistov sta bila oba osumljena izpuščena na prostost. Nekateri tehnični pregledi v Ajdovščini so namreč potekali tako, da je moški, ki je za to zadolžen, v zameno za podkupnino, pogledal skozi prste nekaterim lastnikom starejših avtomobilov, ki tehnično niso bili ustrezni. Poleg tega je še ponaredil uradne listine, saj je izdal dokument, ki je izpričeval tehnično ustreznost avtomobilov, četudi temu ni bilo tako.

Novogoriški kriminalisti so v sklopu preiskave zasegli tri osebna vozila in zanje odredili izredni tehnični pregled, poleg tega pa so občanom, ki so na tak način opravili tehnični pregled, zasegli še večje število prometnih dovoljenj in registrskih tablic. Vsi vozniki motornih vozil, ki so na takšen način opravili tehnični pregled oz. pridobili zapisnik o tehničnem pregledu za motorna vozila v nasprotju s pravili izvajanje tehničnih pregledov, bodo morali ves postopek registracije vozil obnoviti. Ker so bila vozila registrirana na nezakonit način in v resnici tehnično pomanjkljiva, so takšna na cesti lahko tudi nevarna. Kriminalistična preiskava v zvezi s to zadevo še poteka. (km)

REPUBLICA ITALIANA REPUBBLICA ITALIA REPUBBLICA ITALIA

GUIDA DI GORIZIA

LASCIA PASSARE QUINQUENNALE

PREPUSTNICA PETLETNA

PROPUSTNICA PETOGODISNJA

Nº

FAC-SIMILE

Aldo Rupel

JAMLJE - Umrla Alma Pernarcich

Vedno je bila zraven pri vseh pobudah v vasi

V Jamlijah se bodo danes poslovili od Alme Pernarcich vd. Semolič, ki je umrla v ponedeljek. Rojena je bila v Medji vasi leta 1930; že kot enoletni otrok je ostala sirota, saj sta umrla tako njena mama kot oče. V skrbstvo sta jo vzela teta Polda in stric Andrej Pahor, ki sta živela v Jamlijah, v domačiji, ki so ji pravili v Buffetu, ker je bila v nej gostilna. Alma je pomagala stricu in teti pri gostinskom delu do konca šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko so oddali licenco za obratovanje družini Pahor - Juhščevim, ki so nato odprli gostilno ob glavnih cesti v Jamlijah.

Med drugo svetovno vojno je Alma kljub mladim letom po svojih močih pomagala partizanskemu gibanju, leta 1947 pa se je poročila z domačinom Mariom Semoličem, ki je umrl leta 1993. V zakonu sta se jima rodila hčerka Marija in sin Pepi.

ALMA PERNARCICH
VD. SEMOLIČ

Alma bo Jameljcem in vsem, ki so jo poznali, ostala v spominu, zaradi svojega vedrega in družabnega značaja. Bila je članica sekcije VZPI-ANPI Dol-Jamle, vedno prisotna je bila na prireditvah kulturnega društva Kremjenjak, vključena je bila v življenje jamelske župnijske skupnosti, skratka, bila je zraven pri vseh pobudah, ki so potekale v vasi.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL PONTE, Ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU
CINQUETTI, Ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, Ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

Gledališče

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD v Kulturnem domu v Gorici: v petek, 28. oktobra, ob 20.30 »Ingnano in gonna« Kena Ludwiga, nastopa Estravagario teatro iz Verone; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51/a v Gorici (tel. 0481-30212).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE (SSG) razpisuje v Gorici v sodelovanju s Kulturnim domom Gorica in Kulturnim centrom Lojze Bratuž abonma za gledališko sezono 2011-12. Abonma zajema šest predstav, štiri produkcije Slovenske stalne gledališča iz Trsta: Miro Gavran »Šoferji za vse čase« (21. novembra v KC Lojze Bratuž, Moliere »Tartuffe«, Dušan Jelinčič »Kobarid '38 - Kronika atentata«, Claudio Magris »Saj razumete« in dve gostovanji: »Necropola« Borisa Pahorja v režiji Borisa Kobala in v izvedbi Mestnega gledališča Ljubljana ter drama Ivana Čankarja »Jakob Ruda« v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj; predprodaja abonmajev v Kulturnem domu (tel. 0481-33288), vsak delavnik od 10. do 13. in od 16. do 18. ure in v Kulturnem centru Lojze Bratuž (tel. 0481-531445).

ZIMSKI POPOLDNEVI v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 16.30: v soboto, 29. oktobra, »Pinocchio di sabbia«, David Riondino / Giano Produzioni; informacije in predprodaja abonmajev do 11. novembra v uradu CTA, Ul. Cappuccini 19/1 v Gorici od ponедeljka do petka med 10. in 12. uro ter med 15. in 16.30, ob petkih med 10. in 14. uro (tel. 0481-537280, 335-1753049, info@ctagorizia.it, www.ctagorizia.it).

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da so od 17. oktobra objavljene začasne zavodske levestice 3. pasu slovenskih šol v tržaški in goriški pokrajini. Rok za morebitne prizive je 10 dni.

prej do novice

www.primorski.eu

kah (picerija Al gambero) ob 8. uri; na razpolago je še nekaj mest, informacije v trgovini Mila (tel. 0481-78398).

Čestitke

Iskreno čestitamo GRETI BEU-CIAR, ki je uspešno opravila triletni študij na ekonomski fakulteti v Trstu. Mama, tata in sestra Veronika.

Razstave

V ATRIJU GORIŠKE PREFEKTURE na Travniku v Gorici bo danes, 26. oktobra, ob 12.30 odprtje razstave kiparja Sergia Pacorija; na ogled bo do 26. novembra.

DRUŠTVU ARS vabi v galerijo Ars na Travniku 25 v Gorici na ogled razstave slik Aleksandra Pece.

KONSTRASTI je naslov razstave, ki jo bodo odprli v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v četrtek, 27. oktobra, ob 19. uri ob glasbeni spremljavi Andreje Možina (glas in čelo) in Marka Čepaka (kitara). Razstavljalci bodo Jana Cotič, Andrej Furlan, Matjaž Hmeljak, Paolo Hrovatin, Robi Jakomin, Jana Kalc, Zvonimir Kalc, Vilijam Larenčič, Klaudija Marušič, Jasna Merkuš, Dežiderij Švara, Megi Ursič Čalzi, Frančko Vecchiet, Andrea Verdelago, Štefan Turk in Ivan Žerjal; na ogled bo do 11. novembra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro, od 12. do 21. novembra ob prireditvah in po domeni (informacije na spletnih straneh www.kons.it in www.kclbratuz.org).

V GALERIJI MARIA DI IORIO v državni knjižnici v Gorici je na ogled fotografika razstava Eniza Tedeschija z naslovom »Luoghi non luoghi«; do 31. oktobra od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30.

V GALERIJI LA BOTTEGA v Ul. Nizza 4 v Gorici je na ogled razstava slikarke Sabrine Alessandrino; do 3. novembra od torka do sobote med 10.30 in 12. uro ter med 16.30 in 19. uro, ob nedeljah in praznikih med 10.30 in 12. uro.

KULTURNI KROŽEK »G. MAZZINI« EN-DAS IN OBČINA TRŽIČ vabi na odprtje čezmesečne razstave »Soča brez meja« v petek, 4. novembra, ob 18. uri v prostorijah Pizzetti Veneta v Tržiču. Razstavljalci bodo Alda Antoni, Giorgio Gallottini, Elvira Mauri, Maria Grazia Persolja, Valdiero Vecchiet, Anita Zuberti, Zorana Berdon, Vanda Colja, Bernarda Skrt in Helena Stanič; na ogled bo do 13. novembra od ponedeljka do sobote med 10. in 12. uro ter med 16.30 in 18.30, ob nedeljah med 10. in 12. uro.

KULTURNI KROŽEK »G. MAZZINI« EN-DAS IN OBČINA TRŽIČ vabi na odprtje čezmesečne razstave »Soča brez meja« v petek, 4. novembra, ob 18. uri v prostorijah Pizzetti Veneta v Tržiču. Razstavljalci bodo Alda Antoni, Giorgio Gallottini, Elvira Mauri, Maria Grazia Persolja, Valdiero Vecchiet, Anita Zuberti, Zorana Berdon, Vanda Colja, Bernarda Skrt in Helena Stanič; na ogled bo do 13. novembra ob 10. in 12. uro ter med 16.30 in 18.30, ob nedeljah med 10. in 12. uro.

POSOŠKI FOTOGRAFSKI KROŽEK BFI obvešča, da bo v gostilni Ai tre Amici v Ul. Oberdan v Gorici fotografska razstava Arnalda Grudnerja z naslovom »Birmanske beležke (Appunti birmani)« na ogled do 13. novembra.

RAZSTAVA »PRIHODI/OHDODI - Izseljevanje iz goriške pokrajine skozi podobe« je na ogled na železniški postaji v Redipulji; do 13. novembra od ponedeljka do petka med 10. in 14. uro, ob sobotah in nedeljah ter od 1. do 4. novembra med 10. in 18. uro; vstop prost.

Izleti

2. POHOD SEDMIH ČUDES v organizaciji KD Danica z Vrha bo v nedeljo, 30. oktobra, z zbirališčem v ŠKC Danica na Vrhu od 8. do 9. ure. Pohodniki si bodo lahko ogledali na progi dolgi 12 km znamenitosti kraske floro in favne, ostanke 1. svetovne vojne, sodobno vinsko klet kmetije Rubijski grad (predvideno trajanje pohoda 4 ure); organizatorji bodo poskrbeli za kosoilo in čaj, po pohodu bodo na razpolago otrokom in odraslim konji za kratke sprehe v organizaciji »škuadre Uoo« iz Medje vasi.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bosta v soboto, 5. novembra, odpeljala za martinovanje na enodnevni izlet v hrvaško Istro avtobus št. 1 in avtobus št. 2 ob 7.45 iz Gorice s trga Medaglie d'oro, nato s postanki pri vagi, v Podgori, Štandrežu in Sovodnjah. Avtobus št. 3 bo odpeljal ob 7.45 iz Štandreža pri bankah, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdalu in Jamlijah. Organizatorji priporočajo točnost in veljavni dokument za tujino - za Hrvatsko.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA obveščajo izletnike, da bo v soboto, 12. novembra, za enodnevni izlet v obiskom kmetije v kraju Pavia di Udine, prštarne v San Danieleju in ogledom gradu v Villalti avtobus odpotoval iz Štanjana ob 7.30, s postanki v Jamlijah ob 7.40, v Doberdalu ob 7.45 in v Ron-

KONCERTI

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: v petek, 28. oktobra, ob 20.45 nastopa Patrick Beaugiraud (oboja) in Lamia Bensmail (klavir); informacije po tel. 0481-494369, na teatru@comune.monfalcone.go.it in na spletni strani www.teatromonfalcone.it.

ZDruženje MUSICA APERTA prireja niz koncert z naslovom »Gorizia classica« v soboto, 29. oktobra, ob 17. uri v dvorani pokrajinskih muzejem v grajskem naselju 13 v Gorici nastopa pianist Diego Maria Maccagnola; vstop prost.

MOŠKI PEVSKI ZBOR MIRKO FILEV prireja pod pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica »Koncert prijateljskih zborov« v nedeljo, 30. oktobra, ob 16. uri v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. Sodelujejo MePZ SPD Radiše (Koroška), MPZ Kropa (SLO), MePZ in ŽPZ Koledva iz Kropje (SLO).

VEČERNI KONCERTI združenja Rodolfo Lipizer v deželnem auditoriju v Ul. Roma v Gorici: v petek, 4. novembra, ob 20.45 koncert filharmonije Jora iz Bacaua v Romuniji ob 100-letnici rojstva Nina Rote; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it in www.lipizer.it.

Prireditve

V KNJIŽICI V RONKAH prirejajo pravljicne popoldneve za otroke od 3. do 7. leta starosti med 17. in 18. uro: 27. oktobra v slovenščini, 26. oktobra pa v italijansčini.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 v Gorici (tel. 0481-538090) bo danes, 26. oktobra, ob 18. uri Loris Rosenholz predstavil svojo knjigo »Il cigno magico. Diario di un educatore«.

KNIGA OB 18.03: v občinski knjižnici v Tržiču bo v četrtek, 27. oktobra, Azra Nuhefendić predstavila svojo knjigo »Le stelle che stanno giù«. V soboto, 29. oktobra pa bo spet v dvorani APT goriške železniške postaje predstavitev knjige »Via della casa comunale numero 1«. Sodeloval bo avtor Stefano Brucolieri, predstavil ga bo Vincenzo Compagnone.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri v sklopu niza »Srečanje z avtorji 2011« častni gost tržaški pesnik in letošnji Prešernov nagajenec Miroslav Košuta. Z avtorjem se bosta pogovarjala in predstavila knjigo »Drevo življenja« Nadja Marinčič in Ace Mermolj.

ZDRUŽENJE AMICI D'ISRAELE iz Gorice prireja v četrtek, 27. oktobra, ob 17.30 v dvorani Fundacije Goriške hraničnice v Ul. Carducci v Gorici posvet z naslovom »Artisti e pittori ebrei nel Risorgimento«. Predaval bo Franco Bonilauri.

KLEPETALNICA GORIŠKEGO LOKA bo potekala v petek, 28. oktobra, ob 20. uri v domu Andreja Budala v Štandrežu (Ul. Montello 9) na temo »SKGZ - SSO: Mirovanje, Sodelovanje ali Reorganizacija? Beseda mladim!«. Moderator bo Albert Voncina, sodelovali bodo David Sanzin, Peter Bajt, Simon Koren, Aljoša Jarc in Simon Peter Leban.

MLADINSKI ODSEK KD DANICA IN ANSAMBL 3 PRAŠIČKI vabi na tradicionalno praznovanje ob »Haloween« v soboto, 29. oktobra, ob 21. ure dalje v prostorih SKC Danica na Vrhu. Prisotne bo zabaval Dj Nijo z glasbo 70., 80. in 90. let, od 23. ure da je nastopil ansambel 3 prašički s svojo običajno dobro voljo in vesel glasbo.

DRUŠTVU TRŽIČ prireja v ponedeljek, 31. oktobra, ob 18. uri v občinski knjižnici v Tržiču predstavitev knjige o topomastiki Maurizia Puntina z naslovom »Dei nomi dei luoghi«.

LETOSNIJE PRAVLJICNE URICE V FEI-GLOVI KNJŽNICI bo oblikovala pravljicarka Martina Šolc s stalno sodelavko muco Lino; skupaj bosta pripovedovali pravljice o mučah iz vsega sveta 7. in 21. novembra ob 18. uri v Fei-glovi knjižnici v Gorici.

Obvestila

INFORMACIJE ZA IZPOLNJEVANJE

POPIŠNIH POL nudijo na brezplačni tel. številki ISTAT 800-069701 in v zbirnem centru v pritličju goriške občine, ki je odprt od ponedeljka do četrtek med 9. uro in 17.30, ob petkih in sobotah med 9. uro in 12.30 (tel. 0481-383690-691-692 v slovenščini in furlanščini).

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo v ponedeljek, 31. oktobra, anagrafski urad zaprt od 14. do 17. ure.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE organizira v sklopu praznika Sv. Martina prvo tržnico umetniških izdelkov in domačih dobrot. Sovodenjski občani ali skupine, ki bi želeli prodajati lastne izdelke ali dobrote na prazniku, ki se bo vršil pri Kulturnem domu v Sovodnjah v nedeljo, 13. novembra, zjutraj, naj za informacije in vpisovanje kličete na tel. 329-7411459 (Ljubica).

SEKCIJA VZPI-ANPI Dol-Jamle prireja tradicionalni partizanski piknik v nedeljo, 6. novembra, v gostilni Štirna v Opatjem Selu ob 13. ure dalje; vpisovanja (do 30. oktobra) po tel. 0481-419946 (Jordan Semolič) in 0481-78192 (Jožko Vižintin).

GORIŠKA SEKCIJA VZPI-ANPI sporoča urnike spominskih svečanosti ob dnevu mrtvih. V ponedeljek, 31. oktobra, bosta generalni konzulat Republike Slovenije in delegacija Zveze Borcev iz Nove Gorice polagale vence na spomenik v Pevmi ob 10. uri, na spomenik v Koprivenem ob 10.15 in na spomenik v Štandrežu ob 10.45. V torek, 1. novembra, bodo delegacije

VZPI-ANPI, AVL, ANED, SKGZ in rajojskih svetov za Štandrež, Podgoro in Pevmo-Štmauer-Oslavje polagale vence in zapori v Ulici Barzellini v Gorici ob 8. uri, na obeležje na goriški železniški postaji in na spomen

O NAŠEM TRENUTKU

Italija v kleščah vladne nemoči

ACE MERMOLJA

Berlusconijeva vlada resno škodi Italiji. Ugotovitev ni ne leva in ne desna, ampak razvidna. Sledi ji lahko samo banalen članek, kot je nevarno banalna omenjena vlada. Smisel članka pa je le v tem, da opozorim na dodaten problem. Med ljudmi opažam apatijo, ki ne ustreza položaju, v katerem se nahajamo. Morda je apatija resignacija, morda je samotolažba ali nojeva drža, vendar ni občutiti pravega »ljudskega« pulza, ki ustrezno bije.

Berlusconijeva vlada živi parodiks, da se ohranja pri življenju, dokler ne vlada. Zaporedne zaupnice, ki jih Berlusconi nabira kot suho cvetje, so zaupnice na nič. Ni načrtov, ni ciljev in projektov. Danes bomo videli, v kaj bodo države evra prisilile Berlusconija in Tremontija. Tako eden kot drugi namreč delujejo le pod diktati Evrope in osrednje evropske banke, kar je bilo več kot očitno tudi na nejdjšem srečanju evropskih voditeljev v Bruslju. Vsekakor je vrv med Berlusconijem in Bossijem bila do včeraj skrajno napeta. Leta 1994 je prva Berlusconijeva vlada padla zaradi pokojnin... Mimo napetosti pa je očitno, da evropski establishment pričakuje od Italije konkretno in nagle odgovore na ključna vprašanja krize in rasti. Jih bo ta vlada sposobna dati?

Naj bo bralcem jasno: v Evropi ne vidim prosvetljenih glav. Globoki smisel, ki je gnal povoje pobudnike evropskega združevanja, med katerimi je bila tudi Italija, se izgublja v nujni finančni stisk. Sarkozy resnično nastopa z dvema mislima: ena ga vodi h krizi, druga k volitvam. Prav tako izgublja Merklova konsenz v lastni domovini. Ko se liderja posmehujeta Berlusconiju, jima je pri srcu lažje, ker imata opravek s slabšo kartou. Vsekakor ne bi smela biti preveč zadovoljni niti sama s sabo...

Berlusconi in njegovi ministri ter zavezniki, kot je Bossi, niso črne ovce v snežno-beli evropski čredi. Sivo je vase. Za Italijo je tragično, ker je seda-

nja vlada zavestno pristala na avtoparalizo. Ne ukrepa, ker bi jo resne odločitve ogrožale. Ker vlada in celotna koalicija, ki jo podpira, enostavno nočejo ne domov in niti kake vmesne rešitve, preprosto čakajo na evropske ukaze. Če so ostri, jih skušajo preigrati. V vseh letih od zadnjih volitev dalje pa ni nikče naredil kaj pomembnega in tem je žalost trenutka.

Tremonti je res uvajal ukrepe, ki so zniževali javno porabo, pozitivnega, v smislu rasti, pa ni bilo storjenega nič. V osnovni inertnosti sredi nevihte pa so ideološke predpostavke Berlusconija, Bossija in vladne koalicije sad neustreznega liberalizma, protidržavnih impulzov in evroskepske.

Berlusconi in Bossi nista nikoli pretirano verjela v Evropo. Bossi si je izmisli celo vzdevek "forcolandija", ki je dovolj zgovoren. Skratka, na krimiško države so se povzpel evroskeptiki, kar ni bilo brez učinkov. Ni čudno, že Berlusconi vseskozi skuša preigrati evropska opozorila in reagira le, ko udari po milanski borzi in po italijanskih obveznicah, ki izgubljajo na vrednosti in verodostojnosti.

Berlusconi in Tremonti sta nastopila kot skrajna liberalistična optimista. V prepričanju, da bo itak tržišče samo po sebi vse poravnalo, sta tako premier kot zakladni minister državljanom prikrivala resnično zdravstveno stanje države in njenih dolgov. Državljanji so lahko komaj sredni poletne vročice brali, da mednarodna javnost ocenjuje Italijo kot sosedo Grčije. Posledice so bile težke. Ne bi jih obnavljal, vendar dokler niso pričele padati kotacije na borznih trgih, je Tremonti govoril o nekih »blagih manevrih«.

Berlusconi je izgubljal državo, ki živi daleč preko svojih možnosti. Žal ni le izgubljal, ampak je tudi ukrepal. V povsem nepravem trenutku je npr. ukinil davek ICI na stanovanja in s tem obubožal blagajne občinskih uprav, ki so izgubljeno nadoknadle drugače.

Sezam zakonov in ukrepov, ki jih je Berlusconi sprejemal v prid navidezno cvetoče države in njenih najbogatejših prebivalcev je dolg in sega že v njegove prejšnje vlade. Ideološka zagnanost proti davkom je v praksi rodila nove davke in pri obračunu je Berlusconijeva Italija dražja od prejšnjih.

Berlusconijeva vlada ni škodljiva samo, ker je vitez preveč izgubljal. Drama je bila, da je pričel uresničevati nekatere izgubljive v trenutku, ko so bili potreben povsem drugačni posegi. V resnici je osišče vlade, ki veže Berlusconija z Bossijem, slonelo na povsem neuresničljivih podatkih. Pomislimo samo na federalistično farso.

Ko je Italija že plavala v smrdljivi vodi, na kar so opozarjale desne evropske vlade in ne komunisti, so se v Italiji igrali z nekimi psevdofederalističnimi ukrepi, Liga pa je igrala komedijo o ministrstvih na severu Italije. Farsa je izpodrinila resničnost, komedija tragedijo.

Komedija ali farsa nista brez učinkov. Človek ima jasen občutek, da živi italijanski parlament izmišljenem svetu, kjer so resnični samo privilegiji poslancev in njihove plače. Ostalo živi le od kirurških posegov in plastične maske na starem obrazu. To velja pretežno za Berlusconijovo društino, čeprav tudi opozicija ni do konca izpeljala svoje naloge: predstaviti, in to črno na belem, alternativni načrt za izhod iz krize. Razhajanje v predlogih levice lahko samo krepi Berlusconijovo fikcijo.

Vsekakor, čas se izteka za Berlusconija in Italijo. Današnji dan bo pomemben. Ob »ogorčenih« bi bila potrebna jasna zahteva ljudi: levo usmerjenih in desno, ligašev in tistih z juga, to je zahteva, naj Berlusconi in njegova vlada storijo nekaj odločilnih korakov za dobrobit države in državljanov. Če naj bodo to koraki »nazaj« ali »naprej«, ne vem, bistveno je, da se možje vlade odlepijo od živčnega miru v katerem se bijeo s skritimi noži: za osebno korist in splošno škodo.

CELOVEC - Pred vrti tridesetletnica prireditve

Primorski kulturni dnevi na Koroškem doživeli velik uspeh

Predstava Mlada princeska je naletela na dober odziv

ARHIV KROMA

mom, ki so ga nudili Primorci. Dobra je bila tudi odmevnost v javnosti, predvsem pa pri udeležencih raznih prireditve.

Primorske dneve je začela mladinska gledališka predstava Mala Princeska v prireditvi in režiji Lučke Peterlin Susič.

Srečanje Mladih Primorcev in Koroščev, ki je potekalo dne 8. oktobra v Celovcu je bilo zelo uspešno. Ob prisotnosti pomembnih osebnosti, kot predsednika NSKS Inzka, predstavnika EL, predstavnice Zelenih in seveda organizatorjev, so Mladi Slovenske skupnosti predstavili svoj izdelek o dvoježnosti v tržaški pokrajini in prejeli pohvale prisotnih. Gostitelji so izrazili željo, da bi predstavili to delo tudi dijakom na gimnaziji v Celovcu.

Koncert MePZ Lojze Bratuž iz Gorice je privabil številne poslušalce iz cele Ziljske doline, kjer je slovenska prisotnost zelo omejena. Sami soorganizatorji prireditve, domače društvo Zilja, so se čudili, da se je v Ziljski Bistrici zbral toliko poslušalcev, ki so navdušeno sprejeli goriške pevke in pevce. V pozdrav zboru sta sodelovala tudi tamburaška skupina Zilja in vokalna skupina Lipa iz Velikovca.

Tudi razstava likovnih del mladega tržaškega umenika Mateja Susiča je naletela na odmeven odziv, za glasbeni okvir pa so na odprtju razstave poskrbeli pevci MePZ Bilka iz Bilčovsa. Razstava je odprta v posojilnici v Bilčovsu.

V petek 14. oktobra je bila v južnih urah v Celovcu lutkovna predstava Živiljenjepis igrač, ki so jo uprizorili lutkarji iz Devina v režiji Jelene Sitar pod mentorstvom Marje Feinig Tavčar. V večernih urah pa je potekalo v Kulturnem domu v Piberku srečanje in glasbeni nastop gojencev Glasbene matic iz Trsta, Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice in Glasbene šole na Koroškem.

V programu kulturnih dnevov je bila tudi dramska uprizoritev v Selah, kjer so se predstavili člani gledališke skupine iz Števerjana s komedijo Harvey v režiji Franca Žerjala. Selani so znani kot zavzeti gledališčniki in so tudi tokrat to pokazali s toplim sprejemom.

Kulture izmenjave med Primorci in Korošco so se zaključile 17. oktobra s predstavljivijo treh publikacij, ki so jih izdala Mladika iz Trsta, Goriška Mohorjeva družba in društvo Planika iz Ukev. Marij Maver je predstavil knjigo Vilme Purič Pesniki pod lečo, Damjan Paulin Dnevniške zapise 1943-1945 Msgr. Rudolfa Klinca in Rudi Bartalo Slovanski prispevek k poimenovanju oblačilne kulture v Kanalski dolini. Shranili smo jih v bančah.

Za obračun Primorskih dnevov je bila tudi oddaja Lepa ura na slovenskem sporedu ORF v Celovcu. Prihodnje leto bodo Koroški kulturni dnevi na Primorskem. (DP)

PREJELI SMO

Zavezniki so nam s svojo zmago prinesli svobodo in možnost, da vsak lahko govori v maternem jeziku

Pred časom je Primorski Dnevnik objavil članek: Trst - Razstava v dvorani Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu - Vrata v koncentracijsko tabořište Rižarna.

Ciril Rauber, kot komponenta Zveze Združen Borcov NOB in veteranov iz Slovenije ter izvoljeni podpredsednik Izvršnega odbora Mednarodnega komiteja nacističnega tabořišta Rižarna pri Sveti Soboti v Trstu, me je obvestil o prihodu v Trst skupine iz Slovenije. Naj bi jo sprejel v Rižarni nedeljo, 11. septembra 2011 ob 10. uri in podal skupini informacijo o muzeju, to je o spomeniku Rižarna.

Po običajni razlagi sem dodal predpostavko, kaj bi se dogajalo v Sloveniji in na našem ozemlju, če bi Hitler zmagal drugo svetovno vojno v Evropi.

Predpostavka sloni na mrzljčnem Hitlerjevem pričakovanju, da nemška vojna industrija dokonča pravocasno poskuse in omogoči uporabo tajnega orožja, s katerem bi se spremenila usoda nacistične Nemčije. V uspešnost orožja je Hitler trdno verjal še kot obupani nevrastenik v berlinskem komandnem bunkerju.

Po 8. septembru 1943 bile po nalogu Hitlerja vključene v Adriatisches Kustenland italijanske province Videm, Gorica, Trst, Istra in nova Ljubljanska provinca, ki si jo je Italija anektirala 6. aprila 1941. Ostali del Slovenije je bil takoj po zasedbi, 6. aprila 1941, priključen Nemčiji.

Vprašanje, ki se nam postavi je: kaj bi se dogodilo prebivalstvu omenjenega ozemlja italijanske, slovenske in hrvaške narodnosti? Ozemlje je bilo pod nemško vojno upravo že od 9. septembra 1943. Po končani vojni bi se nemška vojna uprava spremenila v nemško civilno nacistično upravo, ki bi uresničila Hitlerjev načrt, opisan v njegovih knjigah »Mein Kampf«.

V ta namen je septembra 1943 prispel na tržaško ozemlje strokovnjak za krematorijske Erwin Lambert, ki je svojo strokovnost dokazal v realizaciji krematorijskih smrtnih koncentracijskih tabořišč na ozemlju Poljske.

V tržaški Rižarni so, po njegovem načrtu, sušilnico spremenili v krematorijsko peč. Poskusno so jo pognali 4. aprila 1944 za 72 talcev, ki so bili ustreljeni dan prej na območju strelšča na Opčinah. Enemu izmed talcev, Stenu Rodiču edinemu, ki je bil ranjen in padel pod mrtve sotripe, je uspelo ponoči zleti izpod kupa ubitih in zbežati.

Med prvimi nacističnimi strokovnjaki smrti je prišel v Trst Christian Wirth, ki je bil potem ubit v partizanski zasedi pri Kozini. Nadomestil ga je August Dietrich Albers s svojimi izkušenimi sodelavci. Dogodki v Rižarni potrjujejo, da je bil za njegovo desno roko postavljen komandant lagerja Rižarne Josef Oberhauser.

Posebno značilnost ima delitev Adriatisches Kustenlanda na področja s črkami: R 1 tržaško področje, R 2 videmsko in R 3 reško. Vsako področje je imelo direktno zvezo z Einsatzkommando Reinhard, Einsatzgruppen, ki so spadali direktno pod RSHA (Reichssicherheitsauptamt) odnosno Centralni Urad policije za varnost države, ki je bil direktno podrejen nemškemu ministrstvu za notranje zadeve, obenem Reichsführerju SS, to je poveleniku Heinrichu Himmlerju.

Če dodamo, da je sam Hitler imenoval kot upravitelja tega območja gaučajterja Koroške Friedricha Rainerja, ki ni trpel Italijanov, in je Himmler imenoval za politično in policijsko kontrolro Odila Lotarja Globočnika, rojenega v Trstu, organizatorja poboja preko treh in pol milijonov Židov, se nam jasno prikaže način, s katerim bi spremenili ozemlje v popolnoma nemško. Jadransko območje je bilo pomembno za nadzor nad Sredozemskim morjem. Po zmagi nacistične Nemčije bi enako usoda doletela Slovenijo: krematorij ali smrt v raznih nemških koncentracijskih tabořiščih, posejanih po Evropi, kjer bi delali kot sužnji, enako kot je bilo z deportiranci za časa druge svetovne vojne. Jasno, židovska sled bi se izgubila med prvimi, že za časa vojne.

Različna usoda bi doletela italijansko prebivalstvo. Povsem jasno mora biti, da Mussolinijeva Salojska Republika ni imela (po 8. septembру 1943) nobenega vpliva

na in še manj oblasti na ozemlju Adriatisches Kustenlanda. Vse italijanske oborožene enote, policijske in civilne administrativne uprave na ozemlju so bile izključno pod nemško komando, tako kot tudi vse kolaboracionistične enote, bodisi slovenske kot hrvaške ali druge, začasno prisotne, kot na primer ukrajinske.

Vse fašiste in sodelavce nemške komande, ki bi se izkazali med 8. septembrom 1943 do končne zmage, bi nacisti preselili v Italijo in jih dali na razpolago Mussolini, da bi se priključili novi fašistični Italiji in postal orodje za obračun z izdajalcem fašizma. Imeli bi vlogo pri krvavem obračunu tistih, ki so v kraljevini Italiji »izdali« nacistično Nemčijo.

Pomembno sodelovanje in predanost nacistom so pokazali pripadniki Posebnega Inšpektorata, ki ga je ustavil leta 1942 Mussolini in je opravljil posebno nalogu: zatiral je partizansko gibanje na ozemlju Julijanske krajine vse do 8. septembra 1943 in dalje kot sodelavec nacistov. Postopanje posebnega Inšpektorata so v Italiji po koncu druge svetovne vojne opravičevali kot obrambo italijanstva pred Slovani. Ta obramba je bila po 8. septembri 1943 realno koristna izključno interesu nacistične Nemčije na nemškem vojnem operativnem območju Adriatisches Kustenland.

Ostalo prebivalstvo te regije bi doživelovalo usodo vseh drugih narodov, ki so nasprotovali temu načrtu. Izginilo bi v krematorijski ali bi se postopoma porazgubilo na prisilnem delu v koncentracijskih tabořiščih smrti.

Moje mnenje je, da se mora obiskovalec tega državnega spomenika ob visokih betonskih zidih, ki so danes istočasno vhod in izhod iz Rižarne, ne glede na materni jezik zavedati, kaj pomeni za to območje zavetnika zmaga: Združenih držav Amerike, Velike Britanije, takratne Sovjetske Zveze in vseh odporniških gibanj Evrope. Prinesli so nam svobodo, da vsakdo lahko nadaljuje govoriti v svojem maternem jeziku. To je prava osnova svobode in demokracije.

Ljubo Sušič

DOLŽNIŠKA KRIZA - Danes vrha EU in območja evra

Gede reševanja evra do zadnjega negotovost

Napovedana celovita rešitev naj bi obsegala pet front, od rešitve Grčije do mehanizma za rešitev evra

BRUSELJ - Včerajšnji dan pred zasedanjem Evropskega sveta in evro-skupine, ki naj bi prinesla celovito rešitev za območje evra, je zaznamovala odpoved srečanja finančnih ministrov, ki velja za znamenje, da dogovora tudi pet pred dvanajsto še ni.

Celovita rešitev za območje evra bo pripravljena čez 72 ur, sta v nedeljo po koncu vrha območja evra zatrila predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy in predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, medtem ko so voditelji članic unije dobili navodilo, naj se o poteku pogajanju ne izrekajo.

V EU so v nedeljo pojasmili, da bo sta pred vrhom EU in območja evra tudi zasedanjem finančnih ministrov držav v območju evra in vseh finančnih ministrov unije. Ti sta bili včeraj odpovedani. Razlog ni povsem jasen, a šlo naj bi za to, da na tej točki še ni dogovora, ki bi ga lahko ministri potrdili, zato bodo o vseh odprtih vprašanjih odločali neposredno voditelj.

V boju proti krizi v območju evra, ki ga pozorno spremljajo tako finančni trgi kot svetovne partnerice unije, se pripravlja celovita rešitev na petih frontah. Pomemben je celoten svezen, nič ni dogovorjeno, dokler ni vse dogovorjeno, pravijo v EU.

Prva fronta je, naj vse vlade zagotovijo vzdržne javne finance in ukrepe za gospodarsko rast. Še posebej je pod drobnogledom Italija, ki mora evropske partnerice prepričati, da ustrezno ukrepa. Italijanski premier Silvio Berlusconi je dobil v nedeljo ostre opomine tako od nemške kanclerke Angele Merkel in francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja kot od Van Rompuya.

Druga fronta je trajna rešitev za Grčijo. Vrh območja evra je julija dosegel dogovor o drugi pomoči državi, ki vključuje 109 milijard evrov javne pomoči in prispevki zasebnih upnikov, tako da bi ti z odpisom dolgov utrpli 21-odstotno neto izgubo.

Kot kaže, naj bi šla pogajanja v smeri zvišanja javne pomoči na 144 milijard evrov. Evropski pogajalci pa naj bi poisanu britanskega časnika Financial Times zahtevali, naj zasebni upniki odpisajo grške dolbove v nominalni vrednosti 60 odstotkov, kar naj bi bilo od 75 do 80 odstotkov neto izgube.

S tem je tesno povezana tretja fronta - usklajena dokapitalizacija evropskih bank. Evropski voditelji naj bi podprli zvišanje deleža najbolj kakovostenega temeljnega kapitala (Core Tier 1) na devet odstotkov, medtem ko je bil prag pri julijskih stresnih testih določen pri petih odstotkih. Omenja se dokapitalizacija v višini 108 milijard evrov.

Prav tako je vse to tesno povezano s četrto fronto - krepitvijo začasnega mehanizma za zaščito evra (EFSF) s ciljem zagotoviti dovolj trdne obrambe pred širitevijo krize, in to na način, da članicam v območju evra ne bi bilo treba povečati njihovih poroštev.

Van Rompuy je v nedeljo dejal, da je v igri več opcij, povsem možno pa je tudi, da bo končna rešitev kombinacija vseh. O podrobnostih ni želel govoriti, a vse bolj očitno je, da bo imela pri tem pomembno vlogo tudi Evropska centralna banka (ECB).

Financial Times Deutschland je na primer včeraj pisal o tem, da bo kljub krepitvi EFSF zagotavljanje stabilnosti območja evra še vedno močno odvisno od delovanja ECB.

Kar nekaj članic območja evra, Evropska komisija in Mednarodni denarni sklad (IMF) naj bi se namreč po pisanju časnika bali, da niti povečana posojilna zmožnost EFSF ne bo dovolj za širitev dolžniške krize na veliki gospodarstvi Italije in Španije.

Osrednja finančna institucija v območju evra od lanske pomladi izvaja program odkupovanja državnih obveznic ranljivih članic območja evra, doslej pa je skupaj kupila za 169,5 milijarde evrov obveznic. Takšno početje ECB po mnenju bolj konservativnih

ekonomistov in centralnih bančnikov presega mandat banke.

Še poleti se je zdelo, da ECB v okrepljeni vlogi EFSF, ki bo po novem lahko služil tudi za nakup državnih obveznic, vi-

di priložnost za umik s trga državnega dolga. Kakšna bo politika vlade pod vodstvom novega predsednika Maria Draghi, še ni znano, a ECB z nakupom obveznic ranljivih držav prevzema precešnja tveganja.

Sicer pa se pri krepitevi EFSF omenjata možnosti, da bi bil ta uporabljen za zavarovanja vlagateljev pred neizpolnjevanjem obveznosti članic območja evra in da bi se ustavil še en poseben sklad, ki bi odkupoval državne obveznice ranljivih članic območja evra, vanj pa bi se stekala sredstva IMF in državnih naložbenih skladov hitro raščočnih gospodarstev.

EU sicer poziva h krepitvi sredstev IMF s ciljem zagotavljanja fiskalne stabilnosti, kar velja za poziv ostalim velikim gospodarstvom, da pomagajo evru. Dodatna sredstva naj bi zagotovile tiste države, ki imajo velike presežke v zunanjih bilanci. To pa je predvsem Kitajska.

Peta fronta pa je izboljšanje delovanja območja evra. Kratkoročno to pomeni okrepitev nadzora nad izvajanjem javnofinančnih in gospodarskih politik, srednjeročno te neštejšo gospodarsko povezanost in učinkovitejše uveljavljanje skupnih pravil, v končni fazi pa za poglobljeno fiskalno integracijo. (STA)

LIBIJA - Gadafija pokopali ob sončnem vzhodu

Prehodne oblasti pozivajo Nato, naj podaljša misijo

TRIPOLI - Nekdanjega libijskega voditelja Moamerja Gadafija, ki je umrl v četrtek po zavzetju njegovega rojstnega mesta Sirta, so pokopali včeraj zjutraj ob sončnem vzhodu, poroča televizija Al Džazira, ki se sklicuje na libijski prehodni nacionalni svet.

Gadafija so pokopali s sinom Mutasimom in nekdanjim obrambnim ministrom Abu Bakrom Junisom Džaberjem "z verskim obredom". Pogreba se je udeležilo nekaj sorodnikov in uradnih predstavnikov, med njimi sinova in oče nekdanjega obrambnega ministra, ki so jih na pogreb pripeljali kot priče.

Trije verski voditelji, zvesti padnemu samodržcu, so na pogrebni slovesnosti molili in opravili verski obred. Iz uradnega dovoljenja za pokop je razvidno, da je imel Gadafi dve strelni rani, eno v glavi in drugo v prsih, prav tako pa so bile vidne tudi brazgotine od prestalih operacij. Kot so povedali predstavniki prehodnega sveta, kraja pogreba ne

bodo objavili, da ne bi postal tarča vandalov.

Gadafijev truplo je bilo do minule noči spravljeni v hladilnici trgovskega centra v Misrati, ogledali pa so si ga številni prebivalci mesta. Okoliščine smrti nekdanjega diktatorja so sicer še naprej nejasne. Znano je, da je bil ranjen med poskusom pobega iz Sirte, domnevno pa naj bi ga uporniki, ki so ga zanjeli, mučili in verjetno tudi ustrelili.

Vodja libijskega nacionalnega sveta Mustafa Abdel Džalil je sicer v po-

MUSTAFA
ABDEL DŽALIL
ANSA

nedeljek napovedal, da bodo sprožili preiskavo o okoliščinah Gadafijeve smrti. Napoved so pozdravili tudi v uradu Visoke komisarke ZN za človekove pravice Navy Pillay.

Libijske prehodne oblasti so medtem včeraj pozvale zvezo Nato, naj nadaljuje misijo v Libiji še najmanj en mesec. Nato je minuli petek napovedal, da bo sedem mesecev trajajoča misija v tej severnoafriški državi predvidoma končal 31. oktobra. "Pozivam Nato, naj ostane še najmanj en mesec," je v Bengaziju, kjer se je začel upor proti libijskemu samodržcu Moamerju Gadafiju, izjavil začasni minister za nafto in finance Ali Tarhuni, ki vodi tudi vrhovni varnostni svet pri začasnih libijskih oblasteh.

Severnoatlantsko zavezništvo, ki je letalske napade na Gadafijeve sile sprožilo konec marca, naj bi uradno odločitev o koncu misije objavilo prihodnji teden po posvetovanjih z ZN in začasnimi libijskimi oblastmi. (STA)

TURČIJA - Včeraj našeli 366 mrtvih

Rešili dojenčka 47 ur po potresu

CARIGRAD/ŽENEVA - V potresu, ki je v nedeljo prizadel vzhod Turčije, je po zadnjih podatkih umrlo 366 ljudi, več kot 1300 pa je ranjenih, je včeraj poročala turška televizija CNN. Reševalci nadaljujejo iskanje prezivelih. Na tisoče ljudi na prizadetem območju je sicer noč preživelno na prostem pri temperaturah blizu ledišča.

V potresu z magnitudo 7,9, ki je prizadel dele vzhodne pokrajine Van, se je po podatkih turške vlade porušilo več kot 2200 zgradb. Še v ponedeljek so poročali o porušenih 970 zgradbah. Število mrtvih v enim najhujših potresov v Turčiji v zadnjih letih je od ponedeljka, ko so našeli 272 mrtvih, naraslo na 366. Oblasti se bojijo, da bo njihovo število še naraslo, saj so številni še vedno ujeti pod zrušenimi stavbami.

Najhuje je bilo prizadeto območje mesta Ercis z okoli 100.000 prebivalci. Tam se je zemlja tresla tudi minilo noč, saj so zabeležili številne popotresne sunke. Številni ljudje so minilo noč prezivelni na prostem ob ognju, nekateri pa

tudi v svojih avtomobilih, saj se bojijo vrniti na domove.

Na območje Van so doslej dostavili več kot 6300 šotorov, spričo nizkih temperatur pa ostaja razdelitev odej, hranje in grelcev prednostna naloga, je v Ženevi sporočil Rdeči križ.

Reševalci, ki delajo neprenehoma, pa so 47 ur po potresu izpod ruševin v Ercisu potegnili pet ljudi, so reševalci včeraj zjutraj rešili tudi nosečo žensko in njuna otroka ter zakonski par. Po podatkih Rdečega križa je pod ruševinami verjetno ostalo na stotine ali celo na tisoče ljudi, situacija na prizadetem območju pa ostaja resna, je povedala tiskovna predstavnica Rdečega križa Jessica Sallabank. Uradni podatki o pogrešanih osebah za zdaj sicer niso na voljo. (STA)

TUNIZIJA - Delni izidi nedeljskih volitev

Islamisti po prvih rezultatih v vodstvu

TUNIS - Zmerna, nekdaj prepovedana islamska stranka Ennahda prepričljivo vodi na prvih svobodnih volitvah v Tuniziji, kažejo prvi delni uradni rezultati nedeljskih volitev. Skupno naj bi stranka prejela nekaj več kot 42 odstotkov glasov.

Kot je včeraj sporočila tunizijska volilna komisija, ki je Ennahda od 39 sedežev iz petih do skupno 27 volilnih okrajev osvojila 15 sedežev. Levi Kongres za republiko je osvojil šest mandatov, lista neodvisnega kandidata Hachmija Hamadija, bogatega poslovneža iz Londoona, pa je osvojila pet sedežev.

Kot navaja ameriška tiskovna agencija AP, je bilo doslej v skupno 217-članski skupščini, ki bo pisala novo ustavo in volila novega predsednika, razdeljenih 57 sedežev. Ennahda jih bo zasedla 24, kar je nekaj več kot 42 odstotkov od doslej razdeljenih sedežev.

Kongres za republiko, ki ga vodi dolgoletni aktivist za človekove pravice Moncef Marzouki, je na drugem mestu za zdaj

Opozicija za civiliste zahteva mednarodno zaščito

DAMASK - Opoziciji sirski nacionalni svet je danes zahteval mednarodno zaščito civilnega prebivalstva v Siriji, medtem ko vladne sile nadaljujejo zatrje protivljudnih protestov. Do zahteve opozicije prihaja dan pred obiskom delegacije Arabske lige v Damasku, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Sirski nacionalni svet, ki združuje 140 sirskih opozicijskih skupin in protestnikov, je v današnjem sporocilu za javnost poleg zahteve po mednarodni zaščiti zavrnil "vsakršen dialog z režimom v Damasku, dokler bo mirne proteste zatiral z vojaškimi sredstvi".

Poleg tega je svet v sporocilu, objavljenem v Carigradu, zahteval "takošen in neoviran prihod arabskih in mednarodnih opozovalcev" v Sirijo, saj bo mednarodna javnost samo tako lahko dobil pravo sliko razmer v državi.

Nekdanji izraelski premier Šaron premika oči in prste

JERUZALEM/WASHINGTON - Nekdanji izraelski premier Ariel Šaron, ki je skoraj šest let v komi, premika oči in prste, je včeraj povedal njegov sin Gilad. Šaron je sicer v komi že vse od 4. januarja 2006, ko ga je prizadela huda možganska kap. O njegovem zdravstvenem stanju pa je malo znanega. "Odpira oči in premika prste, ko mu rečem, naj to storí," je za izraelske medije izjavil Gilad Šaron. Sin enega najbolj znanih in kontroverznih izraelskih politikov je sicer trenutno v ZDA, kjer promovira knjigo o svojem očetu. Šarona je kap prizadela le nekaj mesecov po presenetljivih odločitvih o enostranskem umiku Izraela iz območja Gaze. Danes 83-letni politik, sicer znani izraelski general, je bil za premiera izvoljen leta 2001, na položaju pa je bil vse do kapi.

Kitajski ledenevi v Himalaji se topijo

LONDON - Veliko povišanje temperatur, ki ga gre delno pripisati podnebnim spremembam na planetu, povzroča taljenje kitajskih ledenev v Himalaji. To slabovaplja takoj na življenjski prostor kot tudi na turizem in gospodarstvo, ugotavlja včeraj v britanski reviji Environmental Research Letters objavljena študija.

Okoli 77 odstotkov od 111 meteoroških postaj na jugozahodu Kitajske je zabeležilo bistveno povišanje temperatur med letoma 1961 in 2008. Na 14 postajah na nadmorski višini več kot 4000 metrov so se temperature povišale za 1,7 stopinje Celzija, kar je dvakrat več od povprečnega povišanja temperatur v minulem stoletju. (STA)

daleč zadaj, saj naj bi si jih zagotovil le deset. Ennahda je sicer že v ponedeljek razglasila zmago na volitvah, po pričakovanih pa naj bi Kongres za republiko z njimi oblikoval vladno koalicijo.

Rezultati nedeljskih volitev v Tuniziji bodo sicer prihajali še nekaj časa, saj bodo zaradi zahtevnega procesa števja glasov izobjavljali postopoma, je sporočila volilna komisija, ki je prvotno napovedala, da bodo končni uradni izidi znani že včeraj.

Kot navaja AP, pa bi uspeh stranke Ennahda lahko vzpostavil tudi ostale islamske stranke v drugih državah Severne Afrike in Bližnjega vzhoda, kjer je prišlo do ljudskih vstaj. Ennahda, ki jo je januarja strmolagljeni režim predsednika Zina el Abidina Ben Alija veskozi močno zatiral, je bila na volitvah najbolje organizirana stranka. A nekatere tunizijske stranke so jo obtožile zlorab in nepravilnosti, med drugim svetovanja volivcem, koga naj volijo. Prav tako so Ennahdo obtožili kuropavanja glasov, vendar so opazovalci te obtožbe zavrnili. (STA)

NOGOMET - Novi selektor Slovenije Slaviša Stojanović predstavil svoj recept

»Boljši po prekinitvah in v posesti žoge, bolj agresivni«

LJUBLJANA - Slovenski reprezentančni nogomet je vstopil v novo obdobje. Ne le, da se bo začel nov kvalifikacijski cikel za svetovno prvenstvo, temveč je članska izbrana vrsta v ponedeljek dobila tudi novega selektorja Slaviša Stojanovića. Ta za zdaj korenitih sprememb ne napoveduje, ima pa pred seboj težko nalogu - uvrstitev na mundial 2014 v Braziliji. Čeprav se je Stojanović že dolgo povozoval s prevzemom članske izbrane vrste, ne nazadnje je bil v ožjem izboru že leta 2007, ko je nato mandat dobil Matjaž Kek, pa je stike s predsednikom oziroma zvezo navezel šele pred dnevi. Dogovor o sodelovanju je bil hitro sklenjen.

»To je priložnost, ki se je ne zavrne, in veliko priznanje. Da pa ne bom pretirano patetičen in klisejski, je to stvar, ki se ti lahko ponudi le enkrat v življenu. Sprejel sem jo z velikim zadovoljstvom, z veliko motivacijo. Kot profesionalni igralec sem zamudil nekaj priložnosti, zdaj pa kot trener nisem zelen storiti še enkrat iste napake, «je vzroke, zakaj je sprejel selektorsko funkcijo, oral Stojanović, ki pa je takoj dobil predse težko nalogu. Je kaj pritiska?

»Za zdaj ga ne čutim in ni treba, da ga čutim. Tudi moja želja je, da se uvrstimo na takoj veliko tekmovalje, predvsem ker je naslednje SP v deželi nogometa. Naredili bomo vse, da se temu cilju približamo oziroma ga dosežemo. Ne bo lahko, morali bomo biti popolnoma zbrani, vse bomo morali podrediti pravilom, ki jih bomo postavili na tej poti. Imam veliko motivacijo. Upam, da je pri igralcih

42-letni Slaviša Stojanović (zgoraj) mora Slovenijo v skupini z Norveško, Švico, Albanijo, Ciper in Islandijo popeljati na SP 2014 v Braziliji

tudi takšna, kot jo imam sam,« je skoraj 42-letni strokovnjak začel svoj mandat.

Stojanović je pred potrditvijo predstavljal grobo vizijo svojega dela v slovenski reprezentanci. Kljub temu, da ne govorí o korenitih spremembah, si nekaj novosti vendarle želi vpeljati. »Gotovo je ta vizija usmerjena v napredok, če se to sveda da, vizija je tudi priključiti neko srežino, vnesti nov veter. V zadnjih dveh letih sem kar nekaj časa namenil za nove prijeme, nove analize, za katere upam, da jih bom lahko predstavil tudi v nacionalni selekciji in da jih bom lahko prenesel

na igrišče,« pravi Stojanović in dodaja, da kakšnih konkretnih odgovorov o igri še ne more dajati.

Nekaj vtipov, kako se vodi reprezentanco, je nabral v zadnjih letih kot pomnik Srečka Katanca v Združenih arabskih emiratih. »Gotovo je to dodatna izkušnja, saj se delo v nacionalni selekciji razlikuje od klubskega dela, v katerega sem bil vpet do dohoda v ZAE. Ko sem odšel, nisem popolnoma vedel, kako pristopiti k temu delu. Zdaj imam ogromno informacij, ker gre le za drugačen sistem treniranja. Sodelovanje s Srečkom Katancem mi je bistveno pomagalo pri dojemjanju dela v nacionalni selekciji,« je svojemu »mentorju« hvaležen »Slave«, ki poudarja, da kljub delu na Blížnjem vzhodu stika z evropskim nogometom ni izgubil.

Je pa tam sodeloval tudi s članom ameriške izbrane vrste, s katero se bo Slovenija pomerila na prijateljski tekmi 15. novembra v Stožicah, kar bo dobrodošel kamenček v mozaik v pripravi na omenjeni obračun. »Čas, ki je na voljo, bom maksimalno izkoristil za določene segmente igre, toda kakšnih revolucionarnih zadev ne moremo pričakovati v tako kratkem času,« pojasnjuje trener, ki je svoje trenersko znanje pridobil tudi pri Ajaxu in Barceloni. (STA)

ZURICH - »Task force« Fife (organ sestavlja nekdanji vrhunski nogometari, kot so Pelé, Beckenbauer, Hierro, Savičević, Bobby Charlton) je včeraj napovedala boj proti tehnoškim pripomočkom kot so Ipad in iPhone: »Trener lahko s pomočjo Ipoda v trenutku analizira vsak posnetek, ves čas pa je lahko tudi povezan s prijateljem, ki tekmo gleda doma. Skratka, tehnologija omogoča, da imajo trenerji na razpolago počasni posnetek neposredno na igrišču med tekmo,« pravijo pri FIFI in želijo to čim prej preprečiti. Prav zato hočejo tovrstne tehnološke pripomočke prepovedati. Med drugim obstaja nevarnost, da bi sodnikom že med tekmo očitali marsikaj.

NOGOMET - Zamenjava na trenerski klopi Triestine

Trener bo Galderisi

Triestina le ima novega trenerja. Po dolgem pogajjanju je naslednik Gian Cesareja Discepolija bivši vrhunski igralec Giuseppe »Nanu« Galderisi. Nekdanji napadalec je med drugim oblekel dres Juventusa, Verone in nato Padove, kjer so ga imenovali za igralca stoletja, medtem ko je bil Nereo Rocco razglasen za trenerja stoletja.

Galderisi kot trener ni bil ravno takoj uspešen kot s kratkimi hlačkami. Kariero je začel leta 2000 v Gubbiju, takoj potem ko je po dveh sezona igranja v ZDA obesil copate na klin. Treniral je stalno v C-ligi (Cremonese, Mestre, Giulianova, Viterbese, Avellino, Foggia, Pescara, Arezzo in dolanske sezone Benevento) z nihajočimi uspehi. Galderisi je pripeljal v Trst zvezdiga sodelavca Danieleja Cavalletto, čeprav bo vlogo pomožnega trenerja obdržal Massimo Pavanel.

Galderisi prihaja v Trst zelo motiviran (včeraj je v popoldanskih urah na Općinah že vodil prvi trening): »Triestina je pomemben klub, ki si ne zaslubi trete lige. Verjamem v to društvo, v ekipo, navajače in mesto. Imam veliko pričakovanj, saj mislim, da je ekipa dovolj kakovostna. Zlasti v napadu, medtem ko je treba v obrambi nekoliko poseči, in opazam, da se je klub že usmeril v to. Ekipo sem videl na delu v Barletti, a bistvenega pomena bodo v nadaljevanju prvenstva motivcije. Ugaja mi napadalna igra,

ne glede na sistem igre, ki je vezan na značilnosti igralcev.«

Predsednik Aletti je med tiskovno konferenco zatrdiril, da so bili zarjani dnevi: »Prisiljen sem bil odsloviti Discepolija, čeprav si kaj takega nikoli ne bi želel narediti, saj ga zelo cenim in spoštujem. Venadar je bila izbira najnja. Upam, da smo dosegli dno, saj slabše kot v nedeljo v Portogruaru ne moremo igrati. V Trst pa nismo pripeljali nekdo zamenjavo, pripeljali smo pravega trenerja. Od prvega trenutka sem ciljal na Galderisija in cilj sem tudi dosegel.«

Triestina je predstavila tudi dve okrepitevi za obrambo, 27-letni Gianluca Galasso je na začetku kariere igral kot zunanj vežist, nato pa ga je Conte v Bariju preusmeril v vlogo desnega branilca, kar naj bi bila tudij njegova vloga v Trstu. Ildefonso Lima pa je v Trstu že znan obraz, saj je za Triestino igral kar štiri sezone zapovrstjo (od leta 2005 do leta 2009). Gre za postavnega in temperamentnega srednjega branilca, ki je na trenutke igral tudi kot napadalec. Zaradi svoje zagrizenosti je bil eden izmed ljubljenčkov navijačev Triestine. (I.F.)

KOŠARKA - Višje lige

Golemac boljši od Bečiroviča

A LIGA - Po treh krogih najvišje italijanske lige sta le še dve ekipe nepremagani, prvo mesto pa pripada izključno Bennetu iz Cantuja (Basile 19, Scekić in Micov 12), ki je s 76:80 premagal novinca v ligi, beneško Umano (Bowers 20, Szewczyk 16). Druga nepremagana ekipa je Pepsi iz Caserte, ki je z dobro predstavo dvojice Andrejev (Collins 18, Smith 16) presenetila državne pravke Montepaschiha iz Siene (Kaukenas 15, Mc Caleb 14). Siena je že drugo leto zaporod doživel prvi poraz v tretjem krogu prvenstva: lani je na gostovanju izgubila proti Vareseju.

SLOVENCI V A LIGI - Slovenski dvoboj v Avelleniu se je končal z zmago Jurice Golemaca proti Saniju Bečiroviču: igralec domačega Sidigasa je pri tem zbral tudi 12 točk, Bečirovič pa le 6. Največ točk je v tem krogu dosegel Marko Milč (20), ekipa Toma Mahoriča Vanoli Braga iz Cremona pa je kljub temu izgubila z 89:92 proti Sassariju. Slokar in Jurak sta tokrat k zmagi svojih ekip (Rima v Montegrano s 67:76 oz. Bielle proti Teramu z 69:67) prispevala le po štri pike.

LEGADUE - Tudi v drugi italijanski lige je trenutno le ena ekipa nepremagana (Reggio Emilia), ki je sicer že počivala in zato trenutno s šestimi točkami deli prvo mesto še s Pistojo, Scafatijem in Brescia. Aget Service iz Imole (Hafnar 10) po tesnem porazu v Veroni deli mesta od petega do desete.

LIGA DNA - AcegasAps je v šestem krogu doživel že drugi zaporek prvega pred domaćim občinstvom (Gandini 13, Moruzzi 14, Ferraro 6, Carra 19, Zaccariello 5, Maganza 5, Mastrangelo 11, Ruzzier 9, Zecchin in Bonetta nv). Proti solidni ekipi iz Napolija je Tržačanom bila usodna tretja četrtina, ki so jo gostje zmagali kar s 37:17. V zadnjem delu so se Dalmassonovi varovanci sicer približali na pičo toč-

ko (80:81), Argentinec Musso (32 točk, 5:8 za tri točke in 7:7 pm) pa je s trojko in uspešnim izvajanjem prostih metov zagotovil neapeljski ekipi že šesto zaporek zmagovo. V severozahodni podskupini je AcegasAps še vedno prvi, z zmago nad Frosinonejem pa ga je dohitela Perugia.

LIGA DNA - Tržič je v okrnjeni postavi (brez Laezze in Palombite) v Bassanu doživel drugi prvenstveni poraz s 76:67 kljub odličnemu nastopu Belline in Zampona (24 oz. 11 točk, oba pa skupni učinek +18). Jan Budin je tokrat dosegel le 8 točk v 37. minutah igre. Calligaris iz Rožaca je slavil v deželnem derbij proti Vidmu (Ferrari 20, Minuissi 16; Confente 22, Metz 7, Ciglani 5) in obdržal prvo mesto na lestvici skupaj s Ferraro. Tržič trenutno deli mesta od četrtega do sedmega, Videm pa je z dvema točkama na petnajstem mestu.

ZENSKA A-2 LIGA - Petrol Lavori iz Milj je pred domaćim občinstvom premagal ekipo Lissone Interni Biassono s 55:51. Med Joganovimi varovankami sta bili sestri Cergol kot običajno med najboljšimi (Jessica z 11. točkami, Samanthia s 14.).

ZENSKA B LIGA - Titržaški SGT (Bossi 15, Gantar 3) je v tretjem krogu doživel prvi prvenstveni poraz proti Reyerju iz Benetk. (M.O.)

ACH Volley mora zmagati

LJUBLJANA - Odbojkarje ACH Volleya danes ob 20.30 uri (po TV Slo2) čaka druga tekma lige prvakov. Pomerili se bodo z Budvansko Rivijero, ki jo vodi slovenski selektor Veselin Vuković. Za Ljubljancane je po porazu v Toursu zmagata imperativ, če želijo ohraniti realne možnosti za uvrstitev v naslednji krog tekmovanja, podobno pa velja tudi za Črnomorce Obe ekipi imata letos spremenjeni postavi, Budvanska Rivijera celo nekoliko bolj, saj so jo zapustili nekateri zelo kakovostni igralci.

NOGOMET - A-liga
Juventus ugnal Fiorentino

TURIN - V vnaprej igrani tekmi 8. kroga nogometne A-lige je Juventus z 2:1 (1:0) premagal Fiorentino. V odličnem prvem polčasu je Juventus povedel v 13. minutu z Bonuccijem. Za gostje je v 14. minuti kasneje pa je zmagoval gol za Juventus dosegel Matri.

Danes 20.45 Atalanta - Inter, Cesena - Cagliari, Chievo - Bologna, Genoa - Roma, Lazio Catania, Milan - Parma, Napoli - Udinese, Novara - Siena; jutri ob 20.45 Palermo - Lecce.

DI NATALE - RIM - Je ne bo dobil, priznanje pa je vseeno laskavo. Napadalec Udineseja Antonio Di Natale je bil uvrščen v seznam 50 kandidatov za dobitnika letošnje Zlate žoge. Med njimi je edini Italijan in so le trije nogometari, ki igrajo v Italiji, to so Miroslav Klose (Lazio), Wesley Sneijder in Diego Forlan (oba Inter).

PREDSEDNIK - Kljub temu, da je minuli mesec dobil srčni infarkt, je Arvydas Sabonis kandidiral in bil izvoljen za novega predsednika litovske košarkarske zveze.

EVROLIGA - Pred jutrišnjo tekmo v Sieni proti Unionu Olimpiji je domači Montepaschi najel 33-letnega srbskega organizatorja igre Igorja Rakocevića. Nazadnje je igral za turški Efes in je bil tudi najboljši strelec lanske sezone evrolige s 17,2 točke na tekmo.

BREZ? - Ker je ledeniška uveratura v Söldnu pokazala, da je slovenski moški veleslalom povsem izgubil stik z elito, v strokovnem vodstvu Smučarske zveze Slovenije razmišljajo, da na naslednjem veleslalomu v Beaver Creeku ne bo nastopil noben Slovenec.

ERIKSSON - Švedski nogometni strateg Sven-Göran Eriksson je službo v angleški drugi ligi končal že po enem letu. Šved se je po nizu slabih rezultatov sporazumno razsel s tajskimi lastniki kluba v angleški ligi championship Leicester City.

ESIMIT - Na prestižni regati Rolex Middle Sea Race (krožna regata z Malte okrog Sicilije, Pantellerije in Lampeduse) je zmago osvojila Simčičeva Evropa Esimit 2, ki je 606 miljsko razdaljo prijadrala v 61 urah 24 minutah in 35 sekund. Drugouvrščeni Ran je v cilj prijadral deset ur kasneje.

MOTOCIKLIZEM - Nekdanji dirkač Alberto Zenič o Simoncellijevi smrti

»Boljše gume niso nujno tudi bolj varne«

Zgoraj Alberto Zenič; desno: Marco Simoncelli (arhivski posnetek)

ANSA

splet zelo neugodnih okoliščin. Nekateri strokovnjaki meječajo krivdo na elektroniko (tracking control, itn.) pri motorju, kar je po mojem mnenju čisto neumestno. Nekateri so krivo naprili gumam. To velja do dočene mere. Pred leti, ko smo imeli slabše pnevmatike, bi motor zdrsnil s proge. Gume so vedno boljše, to pa še ne pomeni, da so bolj varne. Cilj vsakega motociklista je, da se obdrži na motorju in to je z novo tehnologijo gum danes lažje kot pred leti. Res je tudi, da se je nesreča pripetila že v drugem krogu, ko so bile gume še dobre. Močno se v desetem krogu ne bi tako dobro oprijemale cestišča in bi motor ter pilot končala svojo pot v travo ali v pesek. Z novimi pnevmatikami si lahko pilot privošči tudi večji naklon in se lahko na ovinkih skoraj dotika asfalta. Vse to je mogoče le z novimi tehnologijami. To pa se je tokrat izkazalo kot dvorenzen meč.«

Kaj bi morali še storiti za večjo varnost na progah? »Motorji imajo pač določeno hitrost, tako da bodo tovrstni športi še naprej nevarni. Riziko je nedvomno večji kot v nogometu. Pravzaprav katerikoli šport je lahko nevaren, saj nesreča nikoli ne počiva. Ob tem bi omenil tudi smrte nesreče pri delu in podobno. Poudaril pa bi, da so v zadnjih letih naredili velike korake naprej kar se tiče varnosti. V preteklosti, še posebno v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja (ob progah so bila tudi drevesa in zdovji), so skoraj po vsaki dirki poročali o mrtvem pilotu. Danes so smrte nesreče skoraj izjema. Do njih pride zaradi trkov med voznikami. Lani je v Misuru umrl Tomizawa. Japonca so podobno kot Simoncellija nehote povozili. Tudi kombinezoni in čelade so zelo odporni. Firme se iz leta v leto trudijo, da bi bili njihovi izdelki čim bolj varni in odporni. Nikoli pa ne bo do stodostotno zagotovili varnosti na progah. O smrtnih nesrečah pri tovrstnih športih bomo žal še brali.«

Zenič pravi, da se je celada, kot po varnostnih predpisih, pravilno odpela in odletela. »Do določene sile celada ostane pripet na glavi. Ko je sila večja, če se ne motim nad 700 kilogramov, se pasovi avtomatično odprejo, saj lahko drugače odtrga glavo pilotu. Nekaterim to reši življjenje, drugim pa žal ne. Kot kaže pa so bile za Simoncellija usodne druge poškodbe (vrat, prsni koš).«

Nesreča bo negativno vplivala na vse dirkače. »Čimprej morajo pozabiti na to nesrečo. Najteže bo za Rossija, ki je bil njegov prijatelj, in ga je nehote povozil. Nikoli ne bomo izvedeli, kdo mu je nehote zadal usodni udarc, ali Rossi ali Edwards. Boljše tako. Simoncellija tako in tako ni več med nami.« (jng)

ODBOJKA - 1. ženska divizija na Tržaškem

Zastopana vsa društva

V ligi tudi »kraški« Zalet, Bor Kmečka banka in Breg - Ne bodo igrali za najvišja mesta

S srečanjem med Killjoyem in Zaletom se je sinoči na Tržaškem začelo prvenstvo 1. ženske divizije, v katerem letos nastopa dvanajst ekip, med katerimi so tudi tri slovenske. Ob ekipi Zaleta, ki združuje odbojkarice Sloge, Sokola in Kontovela, nastopata v tem prvenstvu še Bor Kmečka banka in Breg. Vse tri naše ekipi imajo v svojih vrstah pretežno mlade odbojkarice, tako da lahko od njih pričakujemo, da bodo med sezono napredovalne in dosegle potrebljene točke za obstanek, za kar se bo treba izogniti zadnjima dvema mestoma na lestvici (če bo iz D-lige izpadla ena tržaška ekipa). Po vsej verjetnosti pa se nobena ne bo potegovala za najvišja mesta. Boj za napredovanje bi moral biti namreč domena Triestine Volley (lanški Hammer, ki je osvojil 1. mesto in se nato odpovedal igranju v D-ligi) in Altura, ki lahko računa na doprinos nekaterih odbojkaric, ki so že nastopale tudi na državnih ravnini oziroma bile med protagonisti v deželnih prvenstvih.

Odbojkarice združene ekipi Zalet

so torej svoje prvo srečanje odigrale že včeraj, danes, ob 20.30 pa bo na vrsti Breg, ki bo v Dolini gostil glavnega favorita za napredovanje Triestino Volley. Jutri pa bo na domačih tleh debitiral Bor (pričetek tekme ob 20.30), ki se bo ponosil z Omo, ki v tem prvenstvu baje nastopa z mladinkami. Že naslednji teden pa bo na vrsti prvi derbi. V petek, 4. novembra, se bosta na Proseku pomirila Zalet in Bor. Drugi derbi bo prav tako na Proseku, kjer bo 16. decembra Zalet gostil Breg, prvi spopad med Brežankami in borovkami pa bo 21. decembra v Dolini.

ZALET: Nina Bembi, Tereza Budin, Caterina Cabrelli, Marinka Devetak,

*Včeraj je na tržaški univerzi iz farmacije diplomirala naša Laura Venier
Z njo se veselimo in ji želimo še veliko življenjskih uspehov
vsi pri OD Bor*

KOŠARKA - U19

Jadran ZKB se je preveč mučil

Venezia Giulia - Jadran Zadružna kraška banka 72:82 (15:12, 28:35, 48:59)

JADRAN: Batich 21, Daneu 17, Škerl 15, Floridan 12, Tritta 17, Valič, Žerjal 2, Majovski, Ridolfi, Longo, Valentini, Zhok, trener Andrea Mura.

Jadranovi mladinci so spet zmagali, tokrat pa s prikazano igro niso zadovoljili. Očitno slabšega nasprotnika so namreč držali v igri skozi vso tekmo zaradi zgrešenega in preveč lagodnega pristopa. Trener Andrea Mura je ugotavljal, da so se njegovi varovanci odločno preveč mučili s povprečnimi domačini. Dvakrat so sicer pobegnili na deset točk prednosti, obakrat pa so jih Miljanci uspeli dohiteti zaradi premajhne pozornosti. Še dve minuti pred koncem srečanja je bil izdi izenačen. Tu pa je Matija Batich dosegel šest zaporednih točk in jadranovci so iz Žavelj le odnesli celo kožo. Pohvalo zaslužita le Matteo Tritta, ki je bil najboljši na igrišču, in Andrej Žerjal, ki se je odlikoval v obrambi.

Ostali izidi 2. kroga: Servolana – Roraigrande 76:74, Falconstar – Codroipo 70:91, Barcolana – Cordeons n.p., Gemona – UBC jutri.

Vrstni red: Jadran ZKB in Codroipo 4, Falconstar, Roraigrande in UBC 2, Barcolana, Cordenons, Gemona, Servolana in Venezia Giulia 0.

Prihodnji krog: Jadran ZKB – Codroipo.

Obvestila

AŠD MLADINA organizira smučarski nadaljevalni tečaj na plastični stezi v Nabrežini. Tečaj bo potekal vsako sredo, od 9. do 30. novembra, od 16.30 do 18.30. Tel. 347-0473606.

AŠK KRAS vabi vse člane, igralce, starše in prijatelje na osrednjo slovensko ob 50-letnici ustanovitve krožka, ki se bo odvijala v petek, 28. oktobra, ob 19.30 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

ZSŠDI obvešča, da bo jutri, 27. oktobra ob 20.30 v Domu A. Sirk v Križu seja smučarske komisije.

SK DEVIN prireja smučarski sejem od 2. do 13. novembra 2011 v Domu Železničarskih delavcev - Nabrežina postaja. 2. in 3. 11. zbiranje opreme od 10. do 19.30, prodaja od 5. do 13. novembra: sobote in nedelje od 10. do 19.30, ob delavnikih od 16. do 19.30.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljenje smučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Proseška ul. 109, na Opčinah. V četrtek, 10. novembra, od 18. do 21. ure zbiranje opreme. Dnevi in urniki odprtih vrat sejma: petek, 11. novembra, od 18. do 21. ure; sobota, 12. novembra, od 16. do 21. ure; nedelja, 13. novembra, od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Ob priliki, boste lahko dobili vse informacije glede smučarskih tečajev za zimsko sezono 2012. Informacije: 347-5292058, www.skbrdina.org

16. LJUBLJANSKI MARATON

Rekordi

Od zamejskih tekačev se je najbolje odrezal Luka Kafol

Sestnajsti Ljubljanski maraton je potokel vse rekorde. Po pisanih ljubljanskih ulicah se je v soboto in v nedeljo zvrstilo okrog 19 tisoč tekačev in tekačev. Številni navijači ob progah, tekači in organizatorji so se obenem veselili še enega podvigov: kenijski tekač Daniel Too je 42 kilometrov (in 195 metrov) dolgo razdaljo pretekel v času 2.08:25. S tem je ljubljanski maraton »pridobil« na mednarodni vrednosti levcij maratonov.

Ljubljana je v nedeljo navsegodaj začivila. Presenetljivo dobro je slovenska prestolnica preživelava načel avtomobilov. Parkirišča so se napolnila, policija pa je tolerirala »dvije« parkiranje v stranskih mestnih ulicah, na pločnikih in gredicah. Organizacijski stroj je deloval brezhibno in večjih vrst pri delitvi startnih številk ni bilo.

Po ljubljanskih ulicah so tekli tudi številni zamejski tržaški in gorški tekači. Med boljšimi (72. absolutno mesto) je bil tudi tokrat Barkovljani **Luka Kafol**, član tržaškega kluba Amici del tram de Opcina. Kafol je nastopal na 21-kilometrski progi in jo je pretekel v času 1.21:26. Slovenski tekač iz Barkovelj pri Trstu je bil prvi od tekačev iz Italije. Dobro se je odrezal tudi veteran **Darko Družina**, član tržaške ekipe Running World. Družina je polmaraton pretekel v času 1.33:11. Za njim sta se uvrstila Prosečana **Aleksander Kante** (1.33:19) in **Sandor Bukavec** (1.33:22), ki sta progo dejansko pretekla skupaj. S solidnim časom 1.40:17 je skozi cilj na trgu Republike prišel Križan **Silvan Sedmak**. Pred njim sta se uvrstila.

Luka Kafol

Darko Pacor (1.39:00) in Goričan **Roberto Kriznic** (1.33:57). Na 21-kilometrski dolgi progi je slavil zmago slovenski tekač Anton Kosmač, ki je bil najhitrejši s časom 1.08:56. V ženski konkurenči je zmagala Lidija Cerkovnik (1.20:59). Na 42-kilometrski razdalji pa je zmagala Kenijka Lydia Kurtag (2.33:01).

Pred maratonom in polmaratonom so se na 10-kilometrski razdalji pomerili še ostali rekreativni tekači. Pred tem pa še otroci. Ljubljanski tekaški praznik je kljub muhastemu vremenu popolnoma uspel. (jng)

Carol Ghezzo, Nika Klobas, Nina Malalan, Anna Paoli, Janika Škerl, Urška Vidoni, Sara Žerjal, Barbara Ferluga, Nicole Kralj, Tanja Valič, Niko Škerlavaj, Ivana Starc, Valentina Cibic, Asja Gregori. Trenerka: Tania Cerne

BOR KMEČKA BANKA: Scharon Costantini, Alice Ghersi, Irina Kneipp, Mateja Košuta, Lara Kraljčič, Denise Oliwo, Lucrezia Pozzo, Veronika Pučnik, Francesca Quaia, Carolina Rabak, Laura Venier, Debora Virgilio, Giulia in Michaela Zonch. Trener: Marco Coloni

BREG: Ilaria Giorgi, Elisabetta De Rota, Saša Grgić, Ivana Milič, Valentina Zobec, Ulyana Pettirocco, Irina Perrot, Martina Pincer, Nicole Pillepich, Alešandra Branković, Sara Preprost, Giorgia Barut, Irene Kalin, Valentina Amabile, Tina Klun, Nicole Novello. Trener: Mikica Desimirović.

Spored 1. kroga: Eurovolleyschool/Altura - Altura, Lucchini - Libertas, Bor Kmečka banka - Oma, Killjoy - Zalet, Cus - San Sergio, Breg - Triestina Volley. (T.G.)

NAŠE MLADINSKE EKIPE V STAREJŠIH KATEGORIJAH - Združena ekipa Breg v državnem prvenstvu U17

Za kakovostno rast

Združena ekipa
igra domače tekme
ob sredah v
Briščikih

KROMA

TRENER

Peter Brumen

Košarkarski trener iz Ljubljane Peter Brumen trenira pri nas od sezone 1976/77, ko je prevzel člansko ekipo novoustanovljene združene ekipe Jadran. Letos, po 35 letih, vodi mladinsko združeno ekipo in člansko ekipo Kontovela v D-ligi. O svojih mladih varovancih pa pravi takole: »Smo leto mlajši kot ostali nasprotniki, nihče ni bil v prejšnjih ekipah nosilec igre in nihče ni niti okusil še tekmovanja višjega ranga. Obenem smo tudi slabši od nasprotnikov po fizičnih značilnostih, tako da nam ni lahko, vendar pričakujem, da bodo fantje napredovali, individualno in tudi kolektivno.«

Trener Brumen pravi, da so fantje delavni in redno zahajajo na trening.

BREG U17

Martin Bachi	1996	188	4-5
Erik Gregori	1996	180	1-2
Thomas Grill	1996	182	4
Ilijan Gruden	1996	167	1-2
Jaro Milič	1996	185	3-4
Francesco Peric	1996	180	2-3
Simon Regent	1996	165	1-2
Sebastian Semen	1996	184	2-3
Wiliam Matarrese	1996	167	1
Mattia Coretti	1996	180	4
Aleksander Sardoč	1996	172	1-2

Trener: Peter Brumen

Legenda: 1 - organizator igre, 2 - branilec, 3 - krilo, 4 - krilni center, 5 - center

Košarkarska društva pri nas so se letos odločila za (pomemben) skupen korak: sestavila so združeno ekipo, ki bo letos nosila ime Breg, združuje pa košarkarje Brega, Bora in projekta Jadran. »Začetek tega projekta ima svoje korenine že v sezoni 2009/10, ko so fantje skupaj nastopali na turnirju Alpe Adria pod imenom ZSŠDI. Skupina se je hitro in zelo dobro ujela, zato smo že lani razmišljali, da bi lahko v taki sestavi igrali tudi v mladinskih prvenstvih, ne le na turnirjih. Lani so se poskusi izjalovili, zato so fantje igrali v matičnih društvih, saj nismo sodelovali niti na turnirju Alpe Adria. Letos pa nam je idejo uspelo uresničiti,« je pojasnil Davorin Gregori, ki je z Markom Kojancem koordinator ekipe.

Fantje, ki trenirajo pod vodstvom Petra Brumna, so skupaj prvič nastopili v Foglianu letos maja, kjer so bili na turnirju drugi: ker je bil že prvi rezultat spodbuden, so nadaljevali z uresničevanjem ideje. Tačas je projekt združene ekipe – nastopajo v dresih ZSŠDI – že v polnem teku: fantje trenirajo štirikrat tedensko, dvakrat po pouku na Stadionu 1. maja, ob torkih v Dolini, v sredah pa pri Briščikih, kjer igrajo tudi prvenstvene tekme: »Nastopamo v zahtevnem državnem prvenstvu, kjer bo bistvena predvsem kakovostna rast košarkarjev. Namen celotnega projekta je predvsem ta, da bi fantom nudili najboljše možnosti treniranja,« je potrdil Gregori. Za prevoze na različne lokacije skrbijo starši.

Projekt je dveleten, s tem da ni vnaprej določeno, da bo ekipa tudi v naslednji sezoni nosila ime Breg: »Letos smo se odločili za to, da bi lahko omogočili nekaterim fantom, da bi treneriali tudi z Bregovo člansko ekipo,« je pojasnil Gregori.

Ekipo sestavlja trinajst igralcev letnika 1996. V okviru sodelovanja vseh košarkarskih klubov pa je nastala tudi druga ekipa, kjer igrajo igralci letnikov 1995 in 1997. Ta bo nastopala pod imenom Bor.

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Martina in ptičje strašilo - London
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slo 1

6.10 Aktualno: Unomattina Caffe **6.30** 9.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **6.45** Aktualno: Unomattina **11.00** Dnevnik in vremenska napoved **11.05** Aktualno: Occhio alla spesa **12.00** Aktualno: La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Aktualno: Verdetto finale **15.15** Aktualno: La vita in diretta **16.50** Dnevnik - Parlament in vremenska napoved **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** 1.20 Aktualno: Qui Radio Londra **20.35** Kviz: Soliti ignoti **21.10** Film: New in town (kom., Kan./ZDA, '09, r. J. Elmer, i. R. Zellweger, H. Connick) **23.05** Dnevnik - kratke vesti **23.10** Aktualno: Porta a porta **0.45** Nočni dnevnik in vremenska napoved

21.10 Film: Il pianista (dram., Fr./VB/Nem./Pol., '02, r. Roman Polanski, i. Adrian Brody, T. Kretschmann) **0.25** Film: Sessomatto (kom., It., '73, r. D. Risi, i. L. Antonelli, G. Giannini)

6.00 Nan.: 7 vite **6.30** Risanke: Cartoon flakes **10.00** Aktualno: Tg2 punto.it **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Aktualno: L'Italia sul Due **16.10** Nan.: Ghost Whisperer **16.50** Nan.: Hawaii Five-O **17.45** Dnevnik - kratke in športne vesti **18.45** Nan.: Numb3rs **19.35** Nan.: Squadra speciale Cobra 11 **20.30** Dnevnik

21.05 Film: Premonition (triler, ZDA, '07, r. M. Yapo, i. S. Bullock, J. McMahon) **23.00** Šport: 90° Minuto **0.50** Dnevnik **1.10** Dnevnik - Parlament **1.20** Nan.: E.R - Medici in prima linea

6.00 Dnevnik in Il caffé di Corradino Mineo **8.00** Aktualno: Agorà **10.00** Aktualno: La Storia siamo noi **11.00** Aktualno: Apprescindere **11.10** Dnevnik - kratke vesti **12.00** Dnevnik, športne vesti, vremenska napoved in rubrike **12.45** Aktualno: Le storie - Dario italiano **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik, Dnevnik in vremenska napoved, Rubrike **15.00** Dnevnik - kratke vesti **15.05** Nan.: The lost world **15.50** Dok.: Cose dell'altro Geo **17.40** Dok.: Geo & Geo **18.10** Vremenska napoved **19.00** Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.15** Nan.: Sabrina, vita da strega **20.35** Nan.: Un posto al sole **21.05** Aktualno: Chi l'ha visto? **23.15** Dok.: Doc3 **0.00** Tg3 Linea notte, Deželni dnevnik in vremenska napoved **1.05** Aktualno: Crash - Contatto Impatto convivenza

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.00** 10.00 Dnevnik **8.40** Aktualno: La telefonata di Belpietro **8.50** Aktualno: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: CentoVetrine **14.45** Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi) **16.20** Aktualno: Pomeriggio Cinque **18.05** Dnevnik - kratke vesti **18.50** Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.30** 2.00 Variete: Striscia la notizia **21.10** Nan.: Un amore e una vendetta **23.30** Aktualno: Matrix **1.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.50 Risanke **8.55** Nan.: Una mamma per amica **10.35** Nan.: Grey's Anatomy **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanka: Simpsonovi **14.35** Risanka: Dragon Ball Z **15.00** Nan.: Big Bang Theory **15.35** Nan.: Chuck **16.25** Nan.: La vita secondo Jim **16.50** Nan.: Glee **17.45** Risanka: Mila e Shiro - Due cuori nella palavola **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Nan.: Dr. House Medical Division **20.20** CSI - Scena del crimine

21.10 Show: Le Iene Show (v. Enrico Brignano) **0.00** Šport: Controcampo - Linea notte

7.00 Nan.: Zorro **7.30** Nan.: Starsky e Hutch **8.30** Nan.: Hunter **9.55** Nan.: RIS 3 - Delitti imperfetti **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.05** Nan.:

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA
REŠITEV (25. oktobra 2011)
Vodoravno: Američani, bananovec, A.R., I.S., Oka, dim, Pino, Kojanec, R.I., Man, rak, aer, Omar, stotinka, sirtaki, Obit, takin, NDR, Eno, enocevka, znos, Ni, atlas, Best; na sliki: Marko Kojanec.

7.00 Dnevnik **7.30** Variete: Dopo il Tg... Nel baule dei tempi (pon.) **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **8.30** Dnevnik **9.00** Dok.: Patrimonio dell'Unesco **9.30** Nan.: Maria Maria **10.30** Aktualno: Gli incontri al caffè de la Versiliana **12.00** 15.55 Dok.: Italia da scoprire **12.35** Šport: Super Sea **13.05** Aktualno: Mukko Pallino **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualnosti **14.35** Dok.: Agrisapori **15.05** Dok.: Cuore Tuareg **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Aktualno: In contatto... con la Trieste Trasporti **19.30** Večerni dnevnik in športne vesti **20.10** Aktualno: Rotocalco ADNKronos **20.25** Aktualno: TG

Un detective in corsia **13.00** Nan.: La signora in giallo **13.50** Aktualno: Il Tribunale di Forum **15.10** Nan.: Hamburg Distretto **21.16.15** Nad.: Sentieri **16.45** Film: Nitika - Spie senza volto (dram., ZDA, '98, r. R. Benjamin, i. S. Poitier, R. Phoenix) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Walker Texas Ranger

Agenparl **20.30** Deželni dnevnik **21.00** Nan.: Police Rescue **22.40** Aktualno: Pagine e fotogrammi **23.20** Nočni dnevnik **23.40** Film: Non me lo dire (kom., It., '40, r. M. Mattoli, i. E. Macario, V. Osiris)

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.40** Aktualno: Coffe Break **10.35** Aktualno: L'aria che tira **11.05** Aktualno: (ah)iPiroso **12.00** 19.30 Show: G'Day **12.25** Variete: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Film: Il castello di carte (triler, ZDA, '68, r. J. Guillermi, i. G. Peppard, I. Stevens) **16.15** Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi **17.30** Nan.: JAG - Avvocati in divisa **20.00** Dnevnik **20.30** 2.00 Aktualno: Otto e mezzo **21.10** Nan.: Millennium - La regina dei castelli di carta **23.10** Nan.: Crossing Jordan

7.30 11.05 Obalna straža (akc. serija) **8.20** Svet (pon.) **9.15** Tom in Jerry (ris.) **9.40** Shaggy in Scooby-Doo (ris. serija) **10.10** Požeruh (ris.) **10.35** 13.25 Nan.: Vsi županovi može **11.05** Na kraju zločina (nan.) **12.00** 16.10 Faktor strahu ZDA (resničnostne serije) **12.55** TV prodaja, Reklame **13.50** Film: Nakljunačna priča (ZDA) **15.40** 10 razlogov, zakaj te sovražim (hum. nan.) **17.05** CSI - Na kraju zločina (krim. serija) **18.00** 19.45 Svet, Novice **18.55** CSI: New York (krim. serija) **20.00** Film: Super Dave (ZDA)

7.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnisbus **7.30** Dnevnik **9.40** Aktualno: Coffe Break **10.35** Aktualno: L'aria che tira **11.05** Aktualno: (ah)iPiroso **12.00** 19.30 Show: G'Day **12.25** Variete: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Film: Il castello di carte (triler, ZDA, '68, r. J. Guillermi, i. G. Peppard, I. Stevens) **16.15** Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi **17.30** Nan.: JAG - Avvocati in divisa **20.00** Dnevnik **20.30** 2.00 Aktualno: Otto e mezzo **21.10** Nan.: Millennium - La regina dei castelli di carta **23.10** Nan.: Crossing Jordan

7.30 11.05 Obalna straža (akc. serija) **8.20** Svet (pon.) **9.15** Tom in Jerry (ris.) **9.40** Shaggy in Scooby-Doo (ris. serija) **10.10** Požeruh (ris.) **10.35** 13.25 Nan.: Vsi županovi može **11.05** Na kraju zločina (nan.) **12.00** 16.10 Faktor strahu ZDA (resničnostne serije) **12.55** TV prodaja, Reklame **13.50** Film: Nakljunačna priča (ZDA) **15.40** 10 razlogov, zakaj te sovražim (hum. nan.) **17.05** CSI - Na kraju zločina (krim. serija) **18.00** 19.45 Svet, Novice **18.55** CSI: New York (krim. serija) **20.00** Film: Super Dave (ZDA)

21.45 Film: Kralji South Beacha (ZDA)

Kanal A

7.30 11.05 Obalna straža (akc. serija) **8.20** Svet (pon.) **9.15** Tom in Jerry (ris.) **9.40** Shaggy in Scooby-Doo (ris. serija) **10.10** Požeruh (ris.) **10.35** 13.25 Nan.: Vsi županovi može **11.05** Na kraju zločina (nan.) **12.00** 16.10 Faktor strahu ZDA (resničnostne serije) **12.55** TV prodaja, Reklame **13.50** Film: Nakljunačna priča (ZDA) **15.40** 10 razlogov, zakaj te sovražim (hum. nan.) **17.05** CSI - Na kraju zločina (krim. serija) **18.00** 19.45 Svet, Novice **18.55** CSI: New York (krim. serija) **20.00** Film: Super Dave (ZDA)

6.10 Kultura (pon.) **6.15** Odmevi (pon.) **7.00** Dobro jutro **10.10** Ris. nan.: Marči Hlaček **10.35** Ris.: Fifi in Cvetličniki **10.45** Otr. serija: Ribič Pepe **11.05** Otr. odd.: Zlatko zeklak (pon.) **11.25** Nan.: Pustolovščine (pon.) **12.00** Poročila **12.05** Energija prihodnosti (pon.) **13.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik (pon.) **14.20** Duhovni utrip (pon.) **14.35** Črno beli časi (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Mostovi - Hidak (pon.) **15.45** Ugriznimo znanost (pon.) **16.00** O živalih in ljudeh (pon.) **16.15** Globus (pon.) **17.00** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **17.30** 23.30 Turbulenca **18.00** Nad.: Vrtičkarji **18.35** Risanke **18.55** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **19.00** Film: Candy **2.00** Love TV **4.00** Nočna ptica

21.45 Film: Kralji South Beacha (ZDA)

23.30 Will in Grace (hum. nan.) **0.00** Film: Candy **2.00** Love TV **4.00** Nočna ptica

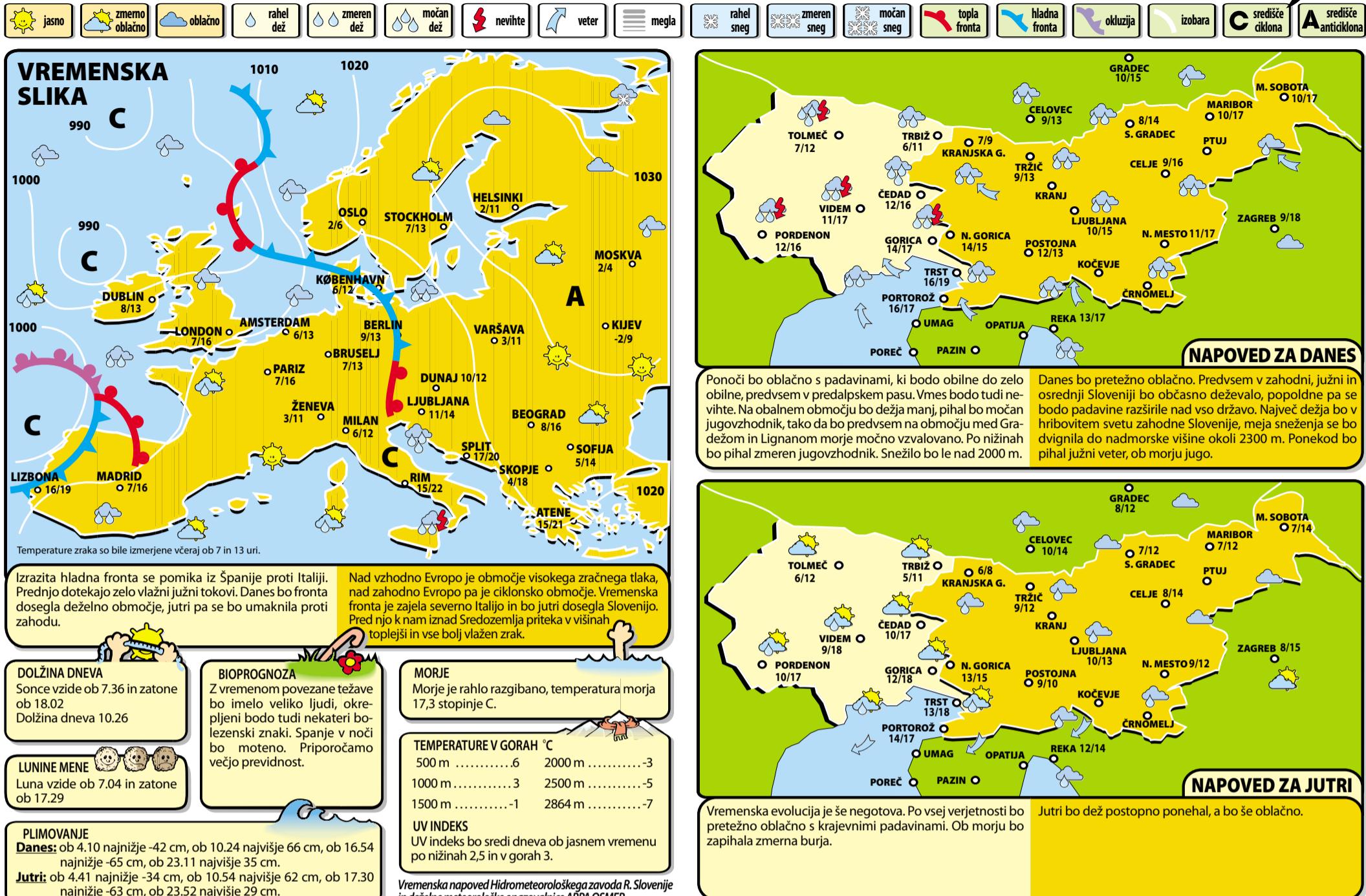
RADIO

RADIO TRST A

7.00, **13.00**, **19.00** Dnevnik; **7.20** Koledar; **7.25** Dobro jutro: pravljica, napovednik; **8.00** Poročila in krajevna kronika; **8.10** Novi dan (Boris Devetak in Marko Sancin); **10.00** Poročila; **10.10** V novi dan: Vstala Primorska si in novo življenje (Aldo Rupel); **11.00** Studio D; **13.20** Iz domače zakladnice; **14.00** Poročila in deželna kronika; **14.10** Korak za korakom (vzgojna posveovalnica s klinično pedagoginjo Franceso Simon); **15.00** Mladi val; **17.00** Poročila in kulturna kronika; **17.30** Odprta knjiga: Jerome Klapka Jerome: Trije može v čolnu, da o psu niti ne govorimo, 9. nad.; **18.00** Glasbeni magazine; **19.35** Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.00-9.00 Jutro na RK; **6.30**, **8.30**, **9.30**, **9.30**, **10.30**, **14.30**, **14.30**, **14.30** Poročila; **6.45**, **19.45** Kronika; **7.00** Juntrnjik; **7.30** Noč in dan; **8.00** Pregled tiska; **9.00** Dopoldan in pol; **9.10** Pregled prihoditev; **10.00** Skrivnosti lepote in dobrega počutja; **12.30** Opoldnevnik; **13.30** Na rešetu; **15.30** DIO; **17.00** Glasba po željah; **17.30** Primorski dnevnik; **18.30** Glasbeni razglednica; **19.00** Dnevnik; **20.00** Odprt proto za srcejanja; **21.00** Zborovski utrip; **22.00** Zrcalo dneva; **22.30-0.**

1. SLOVENSKI FORUM DONATORJEV

»Krepitev trialoga: učinki družbeno odgovornih aktivnosti gospodarstva na nevladni sektor«

Kdaj in kje: 27. oktober 2011,
dvorana TR3 v Ljubljani

Govorniki: Guenther Rau, predstavnik Nemške gospodarske zbornice, Alenka Avberšek, izvršna direktorica za zakonodajo in politike GZS, dr. Bogomir Kovač, Ekonomski Fakulteta UL, ddr. Matjaž Mulej, predsednik strokovnega sveta IRDO, ddr. Stanislav Ojnik, guverner Rotary Slovenija, Branko Pavlin, predsednik uprave Dnevnika, dr. Edvard Kobal, direktor Slovenske znanstvene fundacije, Janez Škrabec, direktor podjetja Riko, dr. Srna Mandič, predstojnica Centra za preučevanje družbene blaginje, Inštitut za družbene vede, FDV UL, Anita Hrast, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti IRDO, Andreja Lenart, vodja Službe za tržno komuniciranje Telekom, Nataša Koražija, Časnik Finance, revija Manager, Bojan Vogrinčič, predsednik uprave Lokalne razvojne fundacije Pomurje, Vanda Remškar – Pirc, Ministrstvo za javno upravo RS (gostja okrogle mize), predstavniki nevladnih organizacij idr.

Ne favliraj. Doniraj.

Udeležba brezplačna.

Obvezne prijave na:

www.zsu.si/konferanca2/prijavnica/

Rok prijave podaljšan: do 26. oktobra.

Prijave sprejemamo do zapолнитив mest.

Kdor profitira, lahko donira.

S podporo:

Nosilec projekta:

USTANOVNA ZSU
ZDRAŽENJE SLOVENSKIH
USTANOV - FUNDACIJA

Partnerji:

IRDO
Institut za razvoj
družbenih organizacij

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Društvo slovenskih
podjetnikov in podprtih
organizacij

KAZAHSTAN - Nekdanji britanski premier Tony Blair bo svetoval kazahstanskemu predsedniku

ASTANA - Nekdanji britanski premier Tony Blair bo postal novi svetovalec kazahstanskega predsednika Nursultana Nazarbajeva. Blair, ki naj bi Kazahstanu svetoval na socialno-gospodarskem področju, je po pisaniju britanskega časnika The Daily Telegraph s kazahstansko vlado že podpisal enoletno pogodbo v vrednosti 12,7 milijona dolarjev.

Podpis pogodbe predstavlja enega večjih uspehov kazahstanskega mogotca Nursultana Nazarbajeva pri promociji Kazahstana kot gospodarske sile kljub očitkom kritikov, da se država povečini ne drži zahodnih demokratičnih standardov. Kazahstansko zunanjje ministrstvo je sporočilo, da je Blair eden od visokih tujih političnih predstavnikov, ki jih je vlada v Astani najela za svetovanje. "Veliko število pomembnih predstavnikov tujih vlad se je odzvalo na povabilo kazahstanske vlade, da svetujejo na področju gospodarstva, javne administracije in mednarodnih odnosov," je dejal predstavnik ministrstva Altaj Abibulajev. "Vključenost takšnih politikov že prinaša pomembne praktične rezultate, ki povečujejo privlačnost Kazahstana za vlagatelje in pomagajo pri prilaganju moderni zakonodaji za nadaljnji razvoj države," je dodal Abibulajev.

Po besedah svetovca kazahstanskega predsednika Jermukhameta Jertisabajeva se bo Blair najverjetneje ukvarjal z vprašanjem socialno-gospodarske modernizacije Kazahstana. Jertisabajev sicer ni navdel zneska, ki ga bo Blair prejel za svoje delo, poudaril pa je, da ne bo delal zastonj.

Blair, ki je britansko vladu vodil med letoma 1997 in 2007, je kasneje postal svetovalec več tujih vlad in posebni odposlanec bližnjevzhodne četverice. 58-letni Blair je bil sicer kot posebni odposlanec bližnjevzhodne četverice že večkrat tarča kritikov, saj naj bi bil v tej vlogi skorajda neviden.

Velika Britanija in Kazahstan, kjer je letna gospodarska last v zadnjih desetih letih v povprečju znašala skoraj deset odstotkov, imata že tradicionalno dobre odnose. Tudi sin kraljice Elizabete II., princ Andrew, je kot britanski trgovinski predstavnik v Kazahstanu vzpostavil zelo tesne odnose s kazahstansko elito. (STA)

Tony Blair

ANSA

ASTRONOMIJA - Odkritje
Nasa razvozlala skrivnost prve znane supernove

WASHINGTON - Ameriški astronomi so ugottovili, kako je prišlo do prve zabeležene supernove in kako se je širila. Ameriška vesoljska agencija Nasa je sporočila, da so astronomi s pomočjo vesoljskega teleskopa Spitzer in infrardečega teleskopa WISE razvozali skrivnost izpred 2000 let, ko so kitajski astronomi osem mescev opazovali eksplozijo zvezde.

Znanstveniki ugotavljajo, da je do eksplozije prišlo v nekakšni luknjici v vesolju, brez dodatne snovi, zaradi česar je material iz zvezde potovel precej hitreje in dlje, kot bi sicer. "Ostanki te supernove so bili res veliki, res hitri," je dejal astronom Brian Williams z državne univerze v Severni Karolini. "Bila je dvakrat do trikrat večja, kot bi pričakovali od supernove, ki so jo opazovali pred skoraj 2000 leti. Zdaj smo lahko končno določili razlog," je dejal Williams. Kitajski astronomi so leta 185 naslednja števila opisali "gostujočo zvezdo", ki se je skrivnostno pojivala na nebuh in tam ostala približno osem mesecev.

Znanstveniki so v 60. letih prejšnjega stoletja ugotovili, da je bil skrivnostni pojav prva dokumentirana supernova. Kasneje so odkrili, da je objekt, znan pod imenom RCW 86, ostanek supernove, ki se nahaja okoli 8000 svetlobnih let stran, ostala pa je uganka, zakaj so bili zvezdnost ostanki večji, kot so pričakovali. Zdaj so s pomočjo štirih teleskopov razvozali tudi to skrivnost. (STA)